

Eén jaar maximumstraf

André Weber

bron

André Weber, *Eén jaar maximumstraf*. J.H. Gottmer & Co. z.j. [1940]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/webe017eenj01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Proloog.

‘Je doet er immers niks tegen, kaffer!’

‘Kaffer?!’

‘Ja. Kaffer!’

‘Mag ik misschien even je boerengeheugen opfrissen? Je spreekt tegen een vertegenwoordiger der Nederlandsche politiemacht. Wil je daar rekening mee houden?’

‘Je meent 't. 'n Inspecteurtje uit het dorp, waar ze Deventer koek kunnen maken en anders niks.’

‘Afgezien van het feit, dat je een te onbeduidend effectenkereltje bent, om ooit een echt Deventer tapijt te kunnen koopen, moet ik je er op attent maken. dat je met hoofdinspecteur Hart uit de stad Deventer spreekt.’

‘Inderdaad is de vloer in mijn vrijgezellenwoning uitsluitend met Perzische tapijten bedekt, zoodat het surrogaat, waar jij het over hebt, mij slechts matig imponeert.’

Dit vriendschappelijke gesprek wordt in den tuin van een hotel gevoerd, dat aan den weg tusschen Lochem en Deventer ligt. Het is een stralende zomerdag, die vele menschen naar buiten heeft gelokt

en het verkeer op den weg is dan ook buitengewoon druk. Deze drukte is trouwens het uitgangspunt van het gesprek der twee mannen geweest, die aan een tafeltje vlak bij den verkeersweg een glas bier zitten te drinken.

Zij verschillen in uiterlijk wel heel veel van elkaar.

De man, die zich reeds als hoofdinspecteur Hart uit Deventer heeft voorgesteld, is een groot, breedgeschouderd man van veertig jaar. Zijn oogen, die lichtblauw zijn en een Friesche afkomst verraden, staan in het algemeen zeer vriendelijk, maar kunnen zoo nu en dan een uitdrukking aannemen, die al menig misdadiger het kippenviel op 't lijf heeft gejaagd. Zijn blonde haren staan kaarsrecht overeind en ofschoon hij buitengewoon op zijn uiterlijk is gesteld, heeft hij nog nooit een kam hoeven te koopen. Deze zou overigens, tenzij hij van staal was, bij de eerste ontmoeting met dit keiharde haar geheel tandeloos zijn geworden.

De man, die tegenover den hoofdinspecteur zit, ziet er heel anders uit. Hij is niet ouder dan dertig jaar en is heel slank, bijna mager. Maar hij maakt den indruk van iemand, die buitengewoon lenig en sterk is, en dat is ook werkelijk het geval, want hij is een der beste amateur boksters van Holland en hoopt, het volgende jaar naar de Olympische Spelen te worden afgevaardigd. Hij is commissionnair in effecten en de naam F.A. Bonnema heeft in Amsterdam aan de beurs een goede klank.

De twee vrienden kennen elkaar al heel wat jaren en toen Hart 'n jaar of zes geleden trouwde, werd

reeds op den trouwdag de afspraak gemaakt, dat Bonnema elken zomer een weekje bij de familie Hart zou komen logeeren. Tot nu toe heeft hij dat nog geen jaar overgeslagen en ook Loekie, het nu driejarige dochtertje van den hoofdinspecteur, heeft den leuken oom uit Amsterdam in genade aangenomen.

‘Perzische tapijten heb je op den vloer, hé?’ vervolgt Hart in antwoord op het laatste gezegde van zijn vriend en een droomerige blik komt in zijn oogen. ‘Jonge, jonge! Wat zal dat een heerlijke dag voor me worden.’

Welke dag?’ vraagt de ander achterdochtig.

‘Als het me eindelijk gelukt is, jou wegens je zwendelpraktijken een paar jaar achter de tralies te stoppen.’

‘Jij mag niet eens in Amsterdam komen,’ grinnikt Bonnema. ‘Daar hebben ze echte hoofdinspecteurs. Hier heb je een grooten mond, maar daar zou je zelfs niet durven te praten. - Ober, nog twee pils.’

‘Ha hij probeert me al om te koopen,’ constateert de ander tevreden en vervolgt dan plotseling: ‘Kijk, daar gaat weer zoo'n dioot. Als ik geen vakantie had, ging ik hem achterna.’

Hoofdschuddend kijkt hij een motorrijder na, die in 'n halsbrekend tempo in de verte verdwijnt.

‘Maar het ergste is, als die ellendelingen drank ophebben, zooals ik zoeven al zei. En dan hebben ze twee of drie menschen doodgereden en krijgen een jaar gevangenisstraf. De wet zit soms raar in elkaar. En je hebt gelijk, ik kan er niets tegen doen.’

Bonnema knikt peinzend en zegt:

‘Wanneer nu zoo'n dronken bestuurder een

kindje doodrijdt en de vader van het slachtoffer gaat in zijn woede den man te lijf en slaat hem dood; wat gebeurt er dan?’

‘Dat is het juist,’ antwoordt de hoofdinspecteur. ‘Dan heet het “moord”, terwijl iedereen een dergelijke handelwijze zou begrijpen en verontschuldigen. Stel je voor, m'n kleine Loekie.....’

Een staalharde glans is in zijn oogen verschenen en Bonnema, die deze gelaatsuitdrukking van zijn vriend nog nooit heeft gezien, begint te begrijpen, dat de hoofdinspecteur ondanks zijn betrekkelijk jeugdigen leeftijd een der beste politiemannen van het geheele land is.

Ze rooken eenigen tijd zwijgend.

Dan kijkt Hart op zijn polshorloge en zegt:

‘Willen we maar 's naar huis gaan?’

‘Ik vind het uitstekend,’ antwoordt Bonnema en wenkt den kellner.

Even later stappen ze in de auto, die ze voor dezen middag gehuurd hebben en de hoofdinspecteur zegt waarschuwend tegen den chauffeur:

‘Doe het maar kalmpjes aan, hoor. Er zijn al veel te veel snelheidsduivels op den weg.’

‘In orde, mijnheer,’ antwoordt de chauffeur glimlachend. Hij heeft den hoofdinspecteur al dikwijls gereden en weet, dat deze op het oogenblik met vakantie is en dan liefst niet aan zijn functie herinnerd wordt. Daarom zegt hij ook ‘mijnheer’ in plaats van ‘inspecteur.’

Het wordt echter geen prettige rit.

Ze zijn nog ongeveer vijf kilometer van Deventer

verwijderd, als de chauffeur plotseling vaart mindert en over zijn schouder zegt:

‘Er schijnt een ongeluk gebeurd te zijn. Wilt u, dat ik even.....’

Maar hij hoeft niets meer te zeggen.

‘Stoppen!’ roept de hoofdinspecteur en is al uit den wagen gesprongen, voordat deze stilstaat.

‘Op zij!’ zegt Hart autoritair en onwillekeurig wijken de mensen, die nieuwsgierig van alle kanten zijn komen toeloopen, achteruit.

Een droevig tooneel vertoont zich aan het oog van den hoofdinspecteur.

Aan de rechterzijde van den weg ligt een roerlooze gestalte.

Naast het lichaam knielt een man en de veronderstelling van Hart, dat het een dokter is, die toevallig passeerde, blijkt juist te zijn.

‘Ik ben hoofdinspecteur Hart uit Deventer,’ stelt Hart zich voor. ‘Wat is hier gebeurd?’

Hoofdschuddend kijkt de dokter op.

‘Hier kan geen hulp meer baten. De man moet op slag dood zijn geweest. Daar heeft u de oorzaak.’

Hij wijst naar een auto, die een paar meter verder tegen een boom staat.

De wagen moet met een harden slag tegen den boom zijn opgereden, want de voorkant is ingedeukt en de voorruit totaal versplinterd. De man, die dit ongeluk veroorzaakt heeft, zit - of beter gezegd: hangt nog achter het stuur.

‘Hoe is het met hem?’ vraagt de hoofdinspecteur en de dokter zegt op minachtenden toon:

‘Die? Die is alleen maar stomdronken!’

‘Allemachtig,’ zegt Bonnema, die nu eveneens naderbij is gekomen. ‘Een half uur geleden hebben wij er nog over gesproken.’

Hart is inmiddels naar de auto gegaan en na eenige moeite lukt het hem, de deur open te krijgen.

De man achter het stuur moet wel heel erg dronken zijn, want ofschoon hij niet, zoals de hoofdinspecteur eerst veronderstelde, vastgeklemd zit, is hij niet in staat, uit te stappen. Hart pakt hem onzacht beet en trekt hem uit den wagen. De man zakt onmiddellijk in elkaar en Bonnema vreest een oogenblik, dat zijn vriend zich niet zal kunnen beheerschen. Het lijkt er inderdaad veel op, dat de inspecteur zich op den half bewusteloozen man zal storten, maar zijn gezonde verstand krijgt de overhand en hij zegt tegen den dokter:

‘Is hij alleen maar dronken?’

Terwijl de dokter zich met den man bezighoudt, arriveert een auto van den geneeskundigen dienst uit Deventer, dien men telefonisch gewaarschuwd heeft en weldra is ook een politie-auto ter plaatse.

Een inspecteur en eenige beampten stappen uit, en beginnen er mee, het terrein van de ramp af te zetten en het verkeer te regelen.

De inspecteur heeft inmiddels zijn superieur Hart ontdekt, die den vernielden wagen aan een nauwkeurig onderzoek onderwerpt.

‘Hallo, van Santen,’ zegt Hart in antwoord op de begroeting van den inspecteur. ‘Ik ben blij, dat je er bent. Je kunt de zaak hier overnemen, want ik heb vacantie, zoals je weet. Je moet echter voor één

ding zorgen. Wanneer de fotografen hun werk hebben gedaan, moet je de vernielde auto op een vrachtwagen laten zetten en naar mijn eigen garage laten brengen. Je weet mijn adres. Maar let er vooral op, dat alles in de wagen precies zoo blijft liggen als nu. De stukken, die er afgebroken zijn, leg je maar achterin. - Hoe is het met..... dat daar, dokter?’ vervolgt hij en wijst op den bestuurder, die nog steeds ineengedoken tegen een boom aan den kant van den weg zit.

‘Met den man is niets te beginnen,’ antwoordt de dokter en schudt het hoofd. ‘Het is mij een raadsel, hoe de man “überhaupt” nog heeft kunnen rijden.’

De hoofdinspecteur kijkt peinzend voor zich uit en zegt ten slotte:

‘Ik dank u voor de moeite, dokter. U wilt zeker wel zoo vriendelijk zijn, uw naam en adres hier aan inspecteur van Santen op te geven. - Wat ik zeggen wilde, van Santen, kom vanavond even bij me aan, om verslag uit te brengen.’

‘Uitstekend, hoofdinspecteur.’

Hart neemt afscheid van de heeren en zit weldra weer met Bonnema in de auto.

‘Naar huis, chauffeur,’ zegt hij kort en spreekt onderweg geen woord meer.

Twee maanden later doet de rechtbank uitspraak in de strafzaak tegen P. Hermans uit Zutphen, die dronken achter het stuur van zijn auto had gezeten en hierbij den dood van den vijfenveertigjarigen C. Veldmans uit Deventer had veroorzaakt.

Nadat de officier van justitie veertien dagen geleden een uiterst fel requisitoir heeft gehouden, veroordeelt de rechtbank den verdachte conform den eisch tot twaalf maanden gevangenisstraf en twee jaar intrekking van het rijbewijs.

‘Het is de maximumstraf, die voor het delict ‘dood door schuld’ kan worden opgelegd.

Inspecteur Hart, die de zitting heeft bijgewoond, is echter heelemaal niet onder den indruk. Ofschoon hij wel wist, dat het zoo zou aflopen, is hij woedend, dat de rechtbank tegenover dergelijke gevallen zoo goed als machteloos staat.

Bovendien is een geheel nieuw denkbeeld bij hem opgekomen, een denkbeeld, waaraan nog niemand ooit heeft gedacht en dat toch eigenlijk voor de hand ligt.

Terwijl hij langzaam het gerechtsgebouw verlaat, neemt hij een besluit.

Hij kan zich natuurlijk vergissen, maar dat risico moet hij aanvaarden.

En hij zàl het aanvaarden.

Als hij in den namiddag het politiebureau te Deventer binnenstapt, mompelt de dienstdoende agent, die Hart al sedert vele jaren kent:

‘De hoofdinspecteur is iets van plan. Wat ik je brom!’

Hoofdstuk I.

Door de bosschen van Gorssel trekken twee landloopers.

Niemand weet, hoe ze heeten. Ze weten het waarschijnlijk zelf niet.

Maar dat kan ze weinig schelen.

Ze noemen elkaar Krook en Dook en dat is hun voldoende. Verder trekken ze zich nergens iets van aan. Ze hoeven hun namen niet in hotelregisters te schrijven, een testament zullen ze niet nalaten en een paspoort bezitten ze niet. Het eenige papier dat ze misschien ooit bezeten hebben, is hun geboortebewijs geweest en wie weet, waar dat gebleven is? Zij weten het zeker niet. Maar ze slapen er niet minder gerust om.

En slapen is juist iets, waarop hun belangstelling op het oogenblik geconcentreerd is. De dag gaat ten einde en ofschoon het hartje zomer en niet koud is, zouden ze graag een dak boven hun hoofd hebben, want het heeft den geheelen dag hard geregend en ze voelen er weinig voor, in hun natte kleeren op den vochtigen grond te overnachten.

‘Man, wat stinkt je pijp gemeen,’ vindt Dook plotseling. ‘Wat heb je er in gedouwd?’

De ander wuift luchtig naar het druipnatte groen der boomen en antwoordt onverschillig:

‘Van datte.’

‘Alle machtig! Boombladeren? Wat 'n wonder, dat je zoo afschuwelijk stinkt.’

‘Jij stinkt,’ zegt Krook, die zelden meer dan twee woorden achter elkaar spreekt en ook dan nog met tegenzin. Hij heeft er het land aan, zich te vermoeien.

Het twistgesprek over hun diverse geuren wordt echter voorloopig niet voortgezet, want ze zien in de verte een klein huis met een tuintje er voor.

‘Wat denk je, Krook?’

‘Probeeren,’ zegt de ander.

Met deze woorden is het krijgsplan opgemaakt. Dit is er hoofdzakelijk op gebaseerd, dat de baas nog niet thuis is en de vrouw des huizes door hun weinig vertrouwenwekkend uiterlijk dermate geïntimideerd wordt, dat ze hun verzoek niet durft te weigeren.

Dit kan echter ook verkeerd aflopen.

De twee vrienden bereiken het huis en in den tuin staat een kleine, tengere man.

‘Goeien avond, meester,’ begint Dook, die altijd de woordvoerder van het edele tweetal is. ‘Heeft u misschien nog een zolderkamertje voor ons over? We benne kletsnat en willen vannacht graag een beetje droog pitten.’

‘Droog pitten,’ herhaalt het mannetje verschrikt

en weet blijkbaar niet, wat hij beginnen moet. ‘Ik ben bang, dat.....’

‘U hoeft heelemaal niet bang te zijn,’ valt Dook hem geruststellend in de rede.

‘We hebben nog nooit iemand vermoord, waar we gepit hebben.’

‘En gegeten,’ vult Krook aan.

‘Daar gaat het niet om,’ zegt de man, die blijkbaar steeds zenuwachtiger wordt.

‘Wat is ie bang voor ons,’ denken de twee landloopers, maar hierin vergissen ze zich leelijk.

‘Luister 's effe, meester,’ begint Dook opnieuw, die nu 'n beetje meer praats begint te krijgen. Dit slachtoffer is gemakkelijker, dan hij had gedacht. ‘Ik zal je 's wat vertellen. We zijn niet van plan.....’

Maar de woorden blijven hem in de keel steken.

‘Mozes!’ mompelt Krook, die eveneens gezien heeft, dat het gevaar van een geheel andere kant nadert.

En blijkbaar was de heer des huizes daar ook angstiger voor dan voor de twee landloopers.

In de deuropening is plotseling een groote, dikke vrouw verschenen, die nu met groote beslistheid op het tuinhek afstevent.

‘Wat moet dat hier, tuig van de richel?’ roept ze met een diepe basstem. ‘Zeker vriendjes van je, hè?’

De kleine, magere man wordt onder deze beschuldiging nog kleiner en magerder.

‘Geen sprake van, schat,’ zegt hij moedig tegen de verontwaardigde kolos. ‘Deze heeren.....’

Maar nu is de kogel door de kerk.

‘Heeren?!!’ hijgt moeder de vrouw. ‘Noem je dat heeren? Nu weet ik zeker, dat jullie onder één deken

spelen. Daar blijft dus ons zuur verdiende geld! Drinken en gokken in de kroeg!
Maar wacht even!’

De resolute dame veegt haar echtgenoot onverschillig op zij en werpt het tuinhekje open.

Maar ze hoeft de mouwen over haar spekarmen niet op te stroopen.

De twee flinke vagebonden hebben het einde van den ongelijken echtelijken twist niet afgewacht. Ze zijn voor geen kleintje vervaard, maar ze wagen het niet, tegen deze helleveeg den strijd aan te binden.

Toen zij aanstalten maakte, het tuinhek te forceeren, heeft Krook gemompeld: ‘Ophoepelen Dook!’ en met versnelden pas hebben zij hun speurtocht naar een droog onderdak hervat.

Maar het geluk is vandaag niet aan hun zijde.

Het is al donker geworden en nog steeds strompelt het tweetal voort en begint er al over denken, den nacht onder den blooten hemel door te brengen.

Stik!’ zegt Dook plotseling, die met zijn hoofd tegen een steenen muur is opgelopen.

‘Heb je weer wat?’ vraagt Krook voor zijn doen ongewoon vroolijk. Maar zijn leedvermaak duurt slechts kort, want dezelfde muur doet den steel van zijn pijp tot achter in zijn keel schieten en de woorden, die hij nu uit, zijn in geen enkel gebedenboek te vinden.

‘Zei je iets?’ informeert Dook belangstellend, terwijl hij langs een pijnlijke plek op zijn voorhoofd strijkt. En dan krijgt hij een schitterend idee.

‘Waar een muur is, is meestal ook een huis,’ constateert hij niet zonder logica.
‘Misschien boffen we toch nog, Krook.’

Voorzichtig volgen ze den muur en komen bij een poortje, dat niet gesloten is. Ze duwen het open en aan den anderen kant van den muur gekomen, zien ze vaag de omtrekken van een huis.

‘Zou het bewoond zijn?’ fluistert Dook, terwijl ze op het huis afgaan.

Weldra staan ze bij de voordeur.

Het huis lijkt uitgestorven. Ze hooren geen enkel geluid en alles is pikdonker.

Na eenig zoeken vinden ze naast de deur een bel.

‘Willen we?’ vraagt Krook.

‘Natuurlijk,’ zegt de ander.

Ze bellen aan. Een keer, twee keer en de derde keer heel lang. Maar zonder resultaat.

‘Niemand thuis,’ veronderstelt Krook en draait eens aan den grooten koperen deurknop.

Tot zijn verbazing gaat de deur onmiddellijk open.

‘Het staat zeker leeg,’ zegt Dook opgewonden. ‘Dat zou 'n bof zijn. Ga mee naar binnen.’

Ze doen de deur achter zich dicht en steken een lucifer op. Ze staan in een gang en rechts en links zien ze een paar deuren. Het huis staat inderdaad leeg.

‘Morgen zullen we wel verder kijken,’ meent Dook. ‘Ik val om van de slaap.’

Ze hebben de eerste de beste deur opengedaan en staan in een groote, leege kamer. In een hoek vinden ze een stapel oude kranten en Krook zegt tevreden:

‘Jofele hoofdkussens.’

De vloer is wel een beetje hard, maar daar zijn ze aan gewend en weldra hebben zich naar hun zin geïnstalleerd.

‘Wat ga je doen?’ vraagt Dook plotseling achterdochtig.

‘n Pijpie opsteken,’ antwoordt Krook doodbedaard.

‘Ben je nou heelemaal gek geworden? Dat ding stinkt buiten al verschrikkelijk, maar als je hier in de kamer begint, zijn we over een uur alle twee vergiftigd.’

Krook vindt dit een onhebbelijke opmerking en wil net op zijn beurt een paar onvriendelijke woorden zeggen, als hij zijn makker hoort fluisteren:

‘Er is iemand aan de buitendeur.’

Ze luisteren doodstil.

En nu hooren ze het heel duidelijk.

De deurknop wordt omgedraaid en iemand komt de gang binnenstappen.

En dan hooren ze een mannenstem zeggen:

‘Steek je zaklantaarn even aan. Ik schijn de mijne vergeten te hebben.’

De twee mannen, die hier rustig hoopten te logeeren, zijn geruischloos overeind gekomen. Ze weten niet, wie de nieuwe bezoekers zijn, maar ze voelen instinctmatig, dat dit geen zuivere koffie is en houden zich op alles voorbereid.

De voetstappen gaan echter hun deur voorbij en verliezen zich achter in de gang.

Even later is het weer doodstil.

‘Waar zijn die vrijers naar toe?’ vraagt Dook verwonderd.

‘Zeker in de grond verdwenen,’ mompelt Krook en is dichterbij de waarheid, dan hij denkt. ‘Ga mee kijken.’

‘Maar man, we hooren hier niet.’

‘Dat stelletje ook niet,’ zegt Krook beslist, ‘en wij waren hier het eerst.’

‘Ik voel er niks voor,’ houdt Dook vol.

‘Ben je soms bang?’ sard Krook.

‘Bang? Laat ik je geen opdonder geven.’

‘Bewaar je opdonders nou maar, tot we die twee kerels te lijf gaan. Gaan we?’

‘Vooruit dan maar. Je zult zien, dat we door jouw nieuwsgierigheid nog.....’

Op dit oogenblik knijpt Krook hem echter in den arm en zegt, waarbij hij weer in een fluisterenden toon vervalt:

‘Stil. Ik hoor weer iemand aan de deur.’

Inderdaad gaat de voordeur opnieuw open en te oordeelen naar de voetstappen in de gang, zijn er 'n man of drie, vier binnengekomen. Deze passeeren eveneens de deur, waarachter het tweetal staat te luisteren en na enkele oogenblikken is ook van de nieuw aangekomenen niets meer te hooren.

‘Ik weet niet, wat jij doet,’ zegt Dook nu resoluut, ‘maar ik smeer 'm.’

‘t Wordt hier nou 'n beetje al te gezellig,’ stemt Krook toe. ‘Als we soms tegen iemand oploopen, leggen we meteen de lap derop, hoor.’

‘Reken maar,’ antwoordt Dook en doet voorzichtig de deur van de kamer open.

Even blijven ze luisteren, maar ze hooren niet het minste gerucht en staan even later buiten. Dan sluipen ze naar het poortje in den muur en Dook zegt spijtig:

‘Nou hadden we 'n hotel gevonden, dat niet te

duur was, en nou wordt het ons weer niet gegund.’

Intusschen is het weer opgeklaard en bij het heldere licht van de maan zoeken ze naar een plekje, waar ze eindelijk het moede hoofd kunnen neerleggen.

Maar ook de arme zwerver heeft zijn beschermengel en deze meent het uiteindelijk nog goed met hen.

Ze vinden een kleine schuur en als ze de deur opendoen, bemerken ze, dat de vloer met een dikke laag stroo bedekt is.

‘Allemachtig,’ zegt Dook tevreden, ‘nou slapen we per slot van rekening nog in een echt bed.’

Even daarna verkondigt een luid gesnurk, dat Krook en Dook zich voorloopig bitter weinig van de wereld aantrekken.

Hoofdstuk II.

In den prachtigen, schaduwrijken tuin van het hotel 'De Wilgentak' zit hoofdinspecteur Hart met zijn Amsterdamschen vriend Bonnema een kop koffie te drinken.

Na eenige zware regendagen is dit de eerste mooie zonnige morgen. Bonnema maakt weer zijn jaarlijksche visite bij de familie Hart en toen het weer vanmorgen mooi was, heeft hij voorgesteld een ritje met zijn nieuwe auto door de prachtige omgeving te maken. Mevrouw Hart heeft met het een of andere smoesje omtrent huiselijke bezigheden bedankt, en zoo zijn de heeren in gezelschap van de nu ruim vierjarige Loekie er op uitgetrokken. Na een gezellig ritje zitten ze nu gezellig met elkaar te praten. Dat wil zeggen, Loekie zit te praten en de twee vrienden doen hun best, af en toe ook iets in het midden te brengen. Het succes is echter matig.

Totdat Loekie plotseling aan den overkant een groentekar met een paardje er voor ontdekt.

'Mag ik er even naar toe, Pappie?'

'Als je goed uitkijkt, kun je je gang gaan,' is het antwoord en weldra staat het kleine meisje een vies, ruig paardje te aaien en te streelen.

‘Heb je het druk?’ vraagt Bonnema.

‘Nogal. Ik heb een speciale afdeling gefokt en die heeft aardig wat te doen.’

‘Wat is dat voor een afdeling?’

‘Dat zal ik je zeggen. Je weet, hoe ik op die lui gebeten ben, die dronken in een auto langs den weg jakkeren. Je weet ook, dat ze die menschen geen behoorlijke straf kunnen geven. Nou heb ik iets nieuws bedacht. Ik wil zulke misdadigers - want in mijn oogen zijn het zelfs heel erge misdadigers - het leven zoo onaangenaam mogelijk maken.’

‘En heb je daar werkelijk iets op gevonden?’ vraagt Bonnema verbaasd.

‘Dat heb ik inderdaad,’ zegt de hoofdinspecteur grimmig. ‘Het heeft me heel wat moeite gekost, maar de commissaris heeft eindelijk toegegeven.’

Bonnema glimlacht.

‘Allicht heeft de commissaris toegegeven. Tenminste, als je zoo kwaad als nu gekeken hebt.’

‘Keek ik kwaad?’ vraagt Hart verwonderd. ‘Enfin, ik heb het klaargespeeld.’

‘Wat?’

‘Dat zal ik je zeggen. De afdeling, die ik gefokt heb, bestaat uit 'n man of tien. Zoodra iemand, die dronken achter het stuur heeft gezeten en daarvoor veroordeeld is, weer op vrije voeten wordt gesteld, wordt hij door een der mannen van deze afdeling scherp in het oog gehouden en voor de kleinste overtreding onmiddellijk bekeurd. Loopt hij aan den linkerkant van den weg - 'n bekeuring. Loopt hij op het fietspad - 'n bekeuring. Speelt hij 's avonds na twaalf uur piano of 'n ander instrument - 'n be-

keuring. Kort en goed, ik doe mijn best, hem het leven tot een hel te maken. En elke bekeuring komt met dikke letters in de krant en achter al die berichten staat: ‘de bekeurde persoon heeft op die en die datum beschonken achter het stuur van een auto gezeten en dat ongeluk veroorzaakt. En dat zal ik volhouden, tot ze er gek van worden.’

‘Is dat je eenige bedoeling?’ vraagt Bonnema.

De hoofdinspecteur kijkt hem een beetje achterdochtig aan en zegt dan:

‘Ik heb er inderdaad nog een andere bedoeling bij. En ik hoop, dat ik gelijk krijg.’

‘Je krijgt natuurlijk gelijk,’ zegt Bonnema met groote beslistheid. Opeens kijkt hij om.

‘Waar is Loekie gebleven?’

‘Hè?’ schrikt de hoofdinspecteur uit zijn overpeinzingen op.

De groentekar is verdwenen en van het kleine meisje is eveneens geen spoor meer te bekennen.

‘Als ik daar iets van begrijp,’ mompelt Bonnema en komt uit zijn stoel overeind.

Ook de hoofdinspecteur is opgesprongen, maar hij hoeft zich niet ongerust te maken.

Uit een zijpad van het bosch naderen twee landloopers en tusschen hen loopt druk pratend en gesticuleerend het dochtertje van Hart.

‘Ze schijnt een paar vrienden gevonden te hebben,’ zegt de hoofdinspecteur. ‘Ik ben nieuwsgierig, wat er verder gaat gebeuren.’

Hij wordt niet lang in het onzekere gelaten.

Het vreemde drietal stevent lijnrecht op hem af en weldra klinkt de heldere stem van Loekie:

‘Pappie, deze twee leuke ooms hebben honger en geen centjes. Ik heb gezegd, dat jij ze wel wat te eten geeft. Maar ze gelooven het niet.’

Geamuseerd kijkt de hoofdinspecteur naar de twee vagebonden en vraagt quasi verwonderd:

‘Waarom gelooven ze het niet, Loekie?’

Maar zijn dochtertje komt niet aan het woord, want een van de twee landloopers zegt:

‘Die kleine meid heeft ons verteld, dat U een hooge oome van de politie was. Nou, dan weten we het wel.’

‘O ja?’ glimlacht Hart. ‘Waarom? Je hebt toch niks op je kerfstok?’

‘Niks,’ zegt Dook.

‘Niks,’ zegt Krook.

‘Zie je nou wel,’ zegt Hart, ‘dat dacht ik al. Hier heb je tien gulden en maak nou maar, dat je weg komt.’

‘Dank je wel, meester,’ zegt Dook, maar Krook geeft hem 'n por in zijn rug en adviseert: ‘Kijk eerst of het briefje wel echt is. We hebben ze vroeger precies zoo gemaakt, toen we nog.....’

‘Hou je kop!’ snuift zijn makker, herhaalt nog eens ‘Dank je wel, meester,’ en sleurt Krook haastig mee uit de gevaarlijke zône.

‘'n Lekkere meid,’ mompelt Dook, als ze op zoek naar een goedkoop café zijn.

‘'n Schat,’ beaamt Krook.

Enkele dagen later bewijzen de twee landloopers, dat deze paar woorden van harte gemeend zijn.

‘Man, wat ben je royaal!’ grinnekt Bonnema

inmiddels en de hoofdinspecteur weet eigenlijk niet, wat hij hierop moet zeggen. In elk geval is hij blij, dat zijn dochtertje weer gezond en wel op zijn schoot zit. En daar heeft hij nog veel meer dan tien gulden voor over.

‘Heb je anders nog interessante dingen onderhanden?’ vraagt Bonnema nieuwsgierig. Zijn vriend is tamelijk zwijgzaam en dat is in het algemeen een teeken, dat hij met belangrijke zaken bezig is.

‘Inderdaad,’ antwoordt Hart langzaam. ‘Je zou haast zeggen, dat we in de buurt van ons rustige Deventer een stelletje Amerikaansche gangsters gekregen hadden. Ze werken nog wel niet met automatische pistolen en gasbommen, maar ze dreigen al met revolvers alsof het niks is.’

‘Is er al eentje afgegaan?’ vraagt Bonnema, die er van overtuigd is, dat zijn vriend een beetje overdrijft.

Maar de hoofdinspecteur glimlacht heelemaal niet. Hij strijkt met de hand langs zijn voorhoofd en Bonnema merkt nu pas, dat de politiemans er buitengewoon zorgelijk uitziet. ‘Neem me niet kwalijk,’ mompelt hij, ‘ik begrijp nu pas, dat je werkelijk zorgen hebt.’

Hart kijkt plotseling op.

‘Zie ik er zoo beroerd uit?’ vraagt hij grimmig. ‘Dat is een slecht teeken. Als jij het ziet, kunnen mijn tegenstanders - zij kennen mij en ik ken ze helaas niet - het ook zien en dat bevalt me niet. Ofschoon het ook zijn voordeelen kan hebben. Zoolang zij denken, dat ik er niets van begrijp, zullen

zij rustig verder gaan en misschien te roekeloos worden. En dan krijg ik mijn kans, want...'

Op hetzelfde oogenblik weerklinkt een scherpe knal en het kopje, dat de hoofdinspecteur net aan de lippen wil brengen, spat in duizend scherven uiteen.

Bonnema schiet overeind, maar voordat hij Loekie heeft kunnen wegtrekken, heeft Hart haar reeds op den grond laten glijden en trekt zijn revolver. Het schot moet van den overkant van den weg zijn afgevuurd en terwijl Bonnema het meisje tracht te kalmeeren, is de hoofdinspecteur over de heg gesprongen en in het bosch aan de overzijde van den hoofdweg verdwenen.

Ofschoon hij begrijpt, dat de man, die dit onverwachte schot gelost heeft, allen tijd heeft gehad, om zich uit de voeten te maken, wil hij toch probeeren, een spoor van hem te ontdekken. Hij ziet en hoort echter niets.

Nadat hij eenigen tijd tevergeefs heeft gezocht en op het punt staat, naar den tuin terug te keeren, ziet hij op den grond iets schitteren. Het is een revolver.

De hoofdinspecteur haalt een zakdoek te voorschijn en raapt het wapen voorzichtig op. En meteen blijft hij onbeweeglijk staan.

De revolver is namelijk van hemzelf en behoort in een mahoniehouten kistje te liggen, dat thuis op zijn bureau staat.

Hoofdstuk III.

‘En?’ vraagt Bonnema, als de hoofdinspecteur met een verwonderd gezicht terugkeert.

‘Blijkbaar een poging tot zelfmoord,’ antwoordt Hart grimmig. ‘Dat wil zeggen, het schot, dat ongetwijfeld voor mij was bedoeld, werd uit mijn eigen revolver gelost. We zullen nu maar naar huis gaan. Ik ben nieuwsgierig, wie daar intusschen op visite is geweest.’

‘Ik heb al geprobeerd af te rekenen,’ grinnikt Bonnema, ‘maar de kellner is niet achter die dikke boom vandaan te krijgen. Hij denkt zeker, dat ze het op hem gemunt hadden.’

‘Moord uit minnenijd,’ grinnekt nu ook Hart, als een oud, gebocheld kellnertje voorzichtig naar hun tafeltje komt sluipen en met bevende handen afrekent.

‘Heeft U ze te pakken gekregen, mijnheer?’ vraagt hij zenuwachtig.

‘Ik heb er maar drie neer kunnen schieten,’ antwoordt Hart onverschillig. ‘De rest is tot mijn spijt ontkomen. Ga de lijken maar halen, je krijgt ze van me cadeau. Dag, ober.’

Ze laten den kleinen man onthutst achter en stappen in de auto.

Zoodra zij de woning van den hoofdinspecteur hebben bereikt, valt Loekie met de deur in huis:

‘Ze hebben op Pappie geschoten’ roep ze triomfantelijk. ‘Maar Pappie heeft...’

‘Ja, hou je mond nu maar,’ valt Hart haar in de rede, die er al spijt van heeft, dat hij het grapje tegen den kellner in het bijzijn van zijn dochtertje heeft gemaakt. ‘Is er nog iemand voor me geweest?’

Zijn vrouw is niet zoo bar geschrokken. Ze weet, dat zijn vak veel risico meebrengt en kan ook nu weer tot haar vreugde constateeren, dat het goed is afgelopen.

‘Behalve inspecteur van Santen is hier niemand geweest,’ luidt haar antwoord.

Dat had de hoofdinspecteur allerminst verwacht.

‘Van Santen?’ vraagt hij langzaam. ‘En wat had hij te vertellen?’

‘Hij vroeg, of je vanmiddag om drie uur even bij den commissaris kon komen.’

‘Anders niet?’

‘Vijf minuten later kwam hij nog eens terug, om het pakje te halen, dat je voor hem had klaargelegd.’

‘Welk pakje?’

‘Dat weet ik ook niet. Ik kon nergens een pakje vinden. We hebben zelfs in je werkkamer gezocht.’

‘Wie - wij?’

‘Toen ik niets kon vinden, heb ik hem boven geroepen. Maar hij vond het ook niet en is toen maar

weggegaan. Ik wist overigens niet, dat hij zoo een dandy was.’

‘Van Santen - een dandy? Dat is me ook nog nooit opgevallen,’ zegt Hart. ‘Zag hij er dan zoo dandy-achtig uit?’

‘Hij had tenminste bij dit warme weer nog lichte grijze handschoenen aan.’

‘Bij zijn eerste bezoek ook?’ vraagt de hoofdinspecteur onmiddellijk.

Zijn vrouw denkt even na en zegt dan:

‘Dat zou ik niet met zekerheid durven te zeggen. Ik heb hem toen maar even gezien.’

‘Ja, ja,’ knikt Hart. De zaak is hem thans duidelijk.

‘Ik heb honger,’ onderbreekt Loekie zijn gedachtengang en hij zegt glimlachend:

‘We komen direct hoor. Hans, ga je even mee naar boven? Ik moet je iets laten zien.’

Op zijn werkkamer aangekomen loopt hij naar zijn bureau en maakt het mahoniehouten kistje open. Hij denkt, dat het leeg is, maar hierin vergist hij zich. De revolver ligt er inderdaad niet meer in, maar wel een velletje papier.

Hij leest:

‘Wanneer U dit ziet, zult U onze eerste waarschuwing reeds ontvangen hebben. Het is ook onze laatste. Wanneer U ons niet met rust laat, zal Uw dochttertje ontvoerd worden. Wij zullen doen, wat wij ons voorgenomen hebben en laten ons niet dwarsboomen. Daarvoor hebwij te veel plezier in ons vak.

The Merry-makers.’

Zwijgend kijken de twee vrienden elkaar aan. Eindelijk zegt Bonnema:

‘Als dit soms een grap moet verbeelden, dan...’

Maar de hoofdinspecteur valt hem in de rede.

‘Dit is geen grapje, Hans. Dat hebben ze zoeven al bewezen. Ze zeggen, dat ze plezier in hun vak hebben. Dat heb ik toevallig ook - het kan dus een lollige boel worden. Maar als ze het ooit in hun hoofd zouden halen, hun bedreiging tegenover Loekie ten uitvoer te brengen, dan moge de hemel hen bijstaan.’

‘Hetgeen ik betwijfel,’ meent Bonnema. ‘Overigens ben ik er van overtuigd, dat het heele briefje niets dan bluf is. Wat denk jij er eigenlijk van?’

Maar Hart schudt het hoofd.

‘Ik hoop, dat je gelijk hebt. Maar ik betwijfel het. Waarschijnlijk zit de gangsterbende er achter, waarover ik je vanmorgen al gesproken heb. Enfin, we zullen zien.’

's Middags om drie uur laat de hoofdinspecteur zich bij commissaris Van der Hoek aandienen en wordt door dezen onmiddellijk ontvangen.

Van der Hoek heeft veel met den hoofdinspecteur op en is er in hooge mate verantwoordelijk voor, dat Hart betrekkelijk snel promotie heeft gemaakt. En hij heeft zich niet in den man vergist. Hart is wat je noemt een ‘kei’.

Maar nu is den commissaris iets ter oore gekomen, dat hem toch wat al te fantastisch lijkt. Hij zou het zelfs belachelijk hebben gevonden, wanneer het nieuws niet van Hart afkomstig ware geweest.

Na de begroeting vraagt Hart:

‘Heeft U een prettige vakantie gehad, commissaris?’

‘Dank U, Hart. Ik heb me uitstekend geamuseerd. En nu ik weer terug ben, doet U blijkbaar Uw best, mijn plezier zoo gauw mogelijk te bederven.’

De hoofdinspecteur glimlacht even, want hij weet, waar de commissaris heen wil. Maar hij vraagt doodonschuldig:

‘Ik zou Uw plezier willen bederven? Ik begrijp niet, wat U bedoelt, commissaris.’

‘O nee? U bent toch anders niet zoo traag van begrip. U moest verhaaltjes gaan schrijven in den trant van “Ali Baba en de vijftig roovers.” Want..’

‘Veertig,’ valt Hart hem in de rede.

‘Als U het geschreven had, zouden het er minstens vijftig geweest zijn,’ zegt de commissaris grimmig. ‘En vertelt U mij nu maar 's dat gangstersprookje.’

‘O, bedoelde U dat?’, vraagt de hoofdinspecteur quasi verbaasd. ‘Dat sprookje... is werkelijkheid. Ik ben vandaag nog iets nieuws te weten gekomen. Ik ken nu de naam van de bende.’

‘Prachtig! En hoe noemen ze zich? De Zwarte Hand of de Bloeddorstige Wrekers?’

‘Niet bepaald. De naam klinkt heel onschuldig. Ze noemen zich “The Merry-makers.” Hoe vindt U dat?’

‘O, 'n jazzband?’ is het op verachtelijken toon gegeven antwoord. ‘Met zoo'n krankzinnige slag-

werker, die zijn trommelstokken door de lucht slingert?’

‘Vanmorgen heeft hij zelfs kogels door de lucht geslingerd. Dat wil zeggen: één kogel, en die kwam onaangenaam dicht bij mijn hoofd terecht. Maar zoals U tot Uw vreugde zult kunnen constateeren: ik leef nog.’

De commissaris laat nu zijn spottenden toon varen, want hij begint te begrijpen, dat de zaak inderdaad niet zoo onschuldig is als hij gedacht had.

‘Vertelt U maar op, Hart. Ik luister.’

’n Kwartier later zegt hij:

‘Hoe is het mogelijk? Hier in Holland en dan nog wel in Deventer? Hoe verklaart U overigens die geschiedenis met inspecteur van Santen? ’n Dubbelganger, hè?’

‘Tenminste de tweede keer. Mijn vrouw heeft hem pas een paar maal gezien en kent hem dus niet zoo goed. In elk geval had de man zich goed gegrimeerd. Het was een verduiveld brutaal stukje.’

De commissaris knikt peinzend.

‘En?’ vraagt hij.

‘Heb ik volmacht, commissaris?’

‘Natuurlijk.’

‘Dank U.’

En na dit onderhoud begint een gevecht op leven en dood tusschen den hoofdinspecteur en ‘the Merrymakers.’

Hoofdstuk IV.

‘Ik had dat loeder 't liefste der gemeene, magere nek omgedraaid!’

‘Nou, nou, nou,’ valt Miep Veldmans haar woedende verloofde in de rede, die zoeven is komen binnenstormen en zijn tasch met een slag in een hoek van de kamer gesmeten heeft, boven op de kat, die er blazend van door is gegaan. ‘Vertel me maar 's rustig, wat er gebeurd is.’

Kees Martens veegt met zijn zakdoek zijn verhitte gezicht af en strijkt dan een paar keer woest door zijn blonde kuif, zoodat zijn haren alle kanten uitstaan en hij er uitziet als een bandiet. Dan antwoordt hij:

‘Ik had bijna zoo'n ding verkocht. De order was al uitgeschreven en de man wilde net teekenen. Toen komt die... die... salamander van 'n vrouw van 'm binnen en begint te blèren: “Wat wil je daar koopen, Jan?” - “'n Kasregister, kijk maar.” - “Dat sofmerk?” gilt ze als een ouwe stoomfluit. “Daar heeft tante Annie me gisteren nog voor gewaarschuwd. Dat ding werkt niet!” En zoo ging ze nog 'n kwartier door. Ik kon er geen woord

tusschen krijgen. Het einde van het liedje was natuurlijk, dat ik zonder order op kon hoepelen. Ik wou, dat ze met der tante Annie de...'

'Ik heb net de koffie klaar,' valt Miep hem opnieuw liefjes in de rede. 'Moet je 'n kopje?'

De onfortuinlijke handelsreiziger slikt de rest van zijn onvriendelijke woorden aan het adres van het loeder en haar tante Annie in en zijn gezicht plooit zich tot een jongensachtige, breede grijns.

'Zeg, Miep,' begint hij, maar de jongedame is reeds naar de keuken verdwenen, om even later met twee dampende koppen koffie terug te keeren.

'Je praat wel altijd over je orders,' merkte ze ondeugend op, 'maar ik heb eens een collega van jou hooren zeggen: 'n Order is wel een mooi ding, maar 'n lekker kopje koffie is toch mijn grootste zorg. En jij zult wel geen haar beter zijn dan de rest.'

'Hoe droevig!'

'Wat is droevig?'

'Dat ik jou zoo hard noodig heb.'

'Waarom?'

'Omdat deze beleedigende opmerking aan het adres van ons handelsreizigers een gegronde reden voor mij zou zijn, onze verloving te verbreken.'

'Hoe grappig!'

'Wat is grappig?'

'Dat ik jou ook zoo hard noodig heb.'

'Waarom?'

'Omdat ik anders vanavond in m'n eentje een borreltje zou moeten drinken.'

‘Een borreltje?’ vraagt Kees Martens met levendige belangstelling. ‘Hoe dat zoo?’

‘Ik heb met 'n Limerick een flesch “Tip” gewonnen. Ik snap niet, dat je hem nog niet gezien hebt. Hij staat daar op de... hè, waar is dat ding nou?’

Verwonderd kijkt ze naar den schoorsteen.

‘Daar begrijp ik niks van.’

‘Stond ie daar?’

‘Ik heb hem vanmorgen ontvangen en daar neergezet. Ik zou wel een willen weten...’

Ze is opgestaan en kijkt zoekend de kamer rond. Opeens roept ze:

‘Daar staat ie, naast de theetafel. Dan ben ik zeker in de war geweest. - Kom je vanavond?’

‘Reken maar,’ is het enthousiaste antwoord. ‘Ik moet om acht uur even op de zaak zijn en ben om 'n uur of negen hier. Tot vanavond. Misschien verkoop ik vanmiddag nog wat. Ik moet naar een weduwnaar, dus ik heb een klein kansje. Dag schat.’

‘Schaam je!’ roept ze, maar hij grabbelt haastig zijn tasch uit den hoek, ontduikt een kussen, dat ze hem naar het hoofd wil gooien en snelt de deur uit.

Glimlachend kijkt Miep haar verloofde na. Het is niet de eerste keer, dat hij terneergeslagen bij haar kwam en weer opgeruimd vertrok.

‘Kreeg hij maar weer eens 'n behoorlijke betrekking,’ denkt ze zuchtend, maar dat denkt ze nu al drie jaar en het wil maar niet lukken. Hij is nu al vijfentwintig jaar en verder dan een reizigersbetrekking ‘alleen op provisiebasis’ heeft hij het nog

nooit kunnen brengen. Nou, en daar is nog nooit iemand rijk van geworden.

Haar gedachtengang wordt door het gerinkel van de bel onderbroken en zij begeeft zich naar de voordeur. Zij krijgt maar zelden visite en is nieuwsgierig wie haar komt opzoeken. 'Misschien heeft Kees iets vergeten', denkt ze, maar als zij de deur opent, ziet ze een vreemde voor zich staan, die - een beetje verlegen, naar het schijnt - den hoed afneemt en beleefd vraagt:

'Heb ik het genoegen met juffrouw Veldmans te spreken?'

'Ja, ik ben Miep Veldmans.'

Zij neemt haar onverwachten bezoeker scherp op: knap uiterlijk, zwart haar, donkerbruine oogen, glad geschoren, bleeke gelaatskleur, elegant gekleed.

'Zou ik... mag ik... vindt U het goed, dat ik even binnenkom?'

Het is duidelijk, dat de man inderdaad verlegen is en niet goed weet, hoe hij moet beginnen. Miep zegt daarom vriendelijk:

'Natuurlijk, mijnheer. Komt U binnen.'

'Graag,' is het dankbare antwoord en de man volgt haar naar de zitkamer. Aarzelend neemt hij plaats en zegt na een kort stilzwijgen:

'Juffrouw Veldmans, mijn naam is Hermans.'

'Dat rijmt,' denkt Miep, die geen benul heeft, wat haar bezoeker eigenlijk wil en evenmin begrijpt, waarom hij zoo zenuwachtig is. Zij voelt echter, dat zij iets moet antwoorden en zegt:

'O juist.'

‘Ik maak uit Uw antwoord op, dat U weet, wie ik ben. Kunt U mij vergeven?’

Miep begrijpt er nu heelemaal niets meer van en begint al bang te worden, dat ze met een ontsnapte gek te doen heeft. Ze heeft gehoord, dat je zoo iemand altijd maar gelijk moet geven en wil net zeggen: ‘Natuurlijk, mijnheer, ik heb U al lang vergeven,’ als zij de gelaatsuitdrukking van den man tegenover haar ziet. Deze man is allesbehalve gek. Hij hunkert alleen maar haar antwoord en ze zegt ernstig:

‘Mijnheer Hermans, ik begrijp heusch niet, wat U bedoelt. Wat zou ik U moeten vergeven?’

‘Dan zal ik duidelijker moeten zijn. Ik heb Uw oom indertijd... doodgereden.’

Met groote oogen kijkt ze hem aan. Ze herinnert zich nu ook den man, maar ze is niet naar de rechtszitting geweest en heeft den man, die ruim een jaar geleden haar oom met een auto heeft overreden, nog nooit gezien. Ze heeft alleen gehoord, dat hij tot een jaar gevangenisstraf is veroordeeld en alsof hij haar gedachten heeft geraden, zegt hij met zachte stem:

‘Ik heb er zwaar voor moeten boeten. Ik ben een maand geleden uit de gevangenis ontslagen.’

Miep begrijpt nu ook, waarom hij bleek is, en zij voelt een diep medelijden met hem. Spontaan reikt ze hem de hand en zegt hartelijk:

Mijnheer Hermans, ik begrip volkomen, dat U er onder geleden heeft en stel het buitengewoon op prijs, dat U mij dit bezoek heeft gebracht. Het zal U wel niet makkelijk zijn gevallen en ik betwijfel, of

iemand anders er toe in staat zou zijn geweest. Ik beloof U, dat ik nooit meer over deze zaak zal spreken.’

‘Ik dank U,’ is alles, wat Hermans kan antwoorden, terwijl hij even haar hand vasthoudt. Er volgt een korte stilte, die echter weldra door het gerinkel van de huisbel wordt onderbroken.

‘n Oogenblik’, zegt Miep, verlaat de kamer en doet de voordeur open. Tot haar groote verbazing ziet ze een agent staan, die salueert en vraagt:

‘Neemt U me niet kwalijk, juffrouw, maar is die fiets van een van de huisgenooten?’ en hij wijst op een heerenfiets, die tegen een boom geleund staat. ‘Van U zal ie wel niet zijn, ha, ha, ha!’

‘Ha, ha, ha!’ bauwt ze hem na. ‘U bent zeker de humorist van onze politiemacht. Dan zullen we binnenkort wel geen agenten meer overhebben.’

‘Waarom niet?’ vraagt de beambte onthutst.

‘Omdat ze zich dan allemaal doodgelachen hebben. Maar wacht U even. Ik heb iemand op bezoek.’

‘Heeft U het soms over mijn fiets?’ klinkt de stem van Hermans uit de gang. Hij heeft blijkbaar gehoord, wat er aan de hand is en is eveneens naar de voordeur gekomen. ‘Gaat U maar naar binnen, juffrouw, ik kom dadelijk weer bij U.’

Het duurt echter geruimen tijd, voordat hij in de kamer terug komt en Miep kan aan zijn gezicht zien, dat hij zich kwaad heeft gemaakt.

‘Ik zou wel eens willen weten, wat de politie in Deventer tegenwoordig bezielt!’ valt hij heftig uit. ‘Dat is nu al de tweede keer in den loop van een

maand, dat ik een bekeuring krijg, omdat ik mijn fiets ergens neerzet, waar het eigenlijk niet mag. Alsof dat wat uitmaakt. Ze hebben hier zeker niks beters te doen.'

'Maakt U zich maar niet kwaad,' zegt Miep sussend en moet er plotseling aan denken, dat haar verloofde nog geen uur geleden eveneens vreeselijk nijdig bij haar binnen is gekomen. Zij glimlacht onmerkbaar en vraagt:

'Heeft U misschien trek in een kop koffie? Dan zal Uw boosheid wel bedaren.'

'Graag, juffrouw. Neemt U mij niet kwalijk, dat ik zoo te keer ging, maar die kerels maken me gek, te meer, waar ik nog een beetje zenuwachtig ben. Vindt U het goed, dat ik een sigaret opsteek?'

'Natuurlijk, tenminste, als ik er ook een krijg. Ik ben dadelijk terug met de koffie.'

'Ik had onmogelijk zoo een vriendelijke ontvangst kunnen verwachten', zegt Hermans, als hij even later zijn leege kopje neerzet. 'Ik zou U graag iets willen vragen. Niet uit nieuwsgierigheid, maar omdat ik er een speciale reden voor heb. Woont U hier heelemaal alleen en heeft U geen zorgen? Ik bedoel... financiële zorgen? Ik hoop, dat U mijn vraag niet al te onbescheiden vindt.'

'Heelemaal niet. Ik ben vanaf mijn veertiende jaar wees en ben toen bij mijn oom komen inwonen. Toen hij het vorige jaar is overleden, liet hij mij dit huisje na en een kleine lijfrente. Veel is het niet, maar als ik heel zuinig ben, kan ik er van rondkomen en dat is een heeleboel waard. Weet U, wat eigenaardig is? Op denzelfden dag, dat hem het

ongeval is overkomen, heeft hij 's morgens tegen mij gezegd, dat hem een groot geluk te wachten stond. Dat is wel heel anders uitgekomen. Ik heb nooit geweten, wat hij er mee bedoelde.'

'Misschien was hij wel een erfenis te wachten', veronderstelt Hermans. 'Maar dan had U er toch later iets van moeten hooren.'

Miep schudt het hoofd.

'Ik geloof niet, dat hij nog familieleden had. Enfin, het doet er ook niet toe.'

'Heeft U ook niets in zijn nagelaten papieren gevonden?'

'Alleen maar zijn testament. De rest heb ik maar oppervlakkig nagekeken, maar ik vond niets van belang.' Ze wijst op een bureau, dat in de kamer staat en vervolgt: 'Alles ligt er nog net zoo in, als ik het gevonden heb. Ik zal het bij gelegenheid nog eens doorkijken, maar ik denk wel, dat ik alles weg kan gooien.'

Hermans staat op. Hij haalt een visitekaartje te voorschijn en zegt:

'Juffrouw Veldmans, hier heeft U mijn adres. Mocht U eens hulp of goede raad noodig hebben, komt U dan naar mij toe. Ik sta diep bij U in de schuld en zal graag alles doen, wat in mijn vermogen is, om U van dienst te zijn. Ik dank U voor de vriendelijke ontvangst.'

Als haar bezoeker verdwenen is, kijkt Miep peinzend naar het kaartje en leest: P. Hermans, Zutphen, in Effecten. Zij weet op dat oogenblik nog niet, dat zij zich binnen zeer korten tijd tot hem om hulp zal wenden.

Het is bij half tien en de schemering begint al te vallen, als Kees Martens bij zijn verloofde aanbelt. Hij is nu in een geheel andere stemming als dien ochtend, want nauwelijks is hij binnen of hij omhelst Miep en roept vreugdestralend:

‘Heb ik 't niet gezegd? Vanmiddag heb ik eindelijk beet gehad.’

‘Bij die weduwnaar?’

‘Ben je gek? Bij een weduwe. Een schat van 'n mensch. Met die mannen is niks te beginnen. Als die niet willen koopen, halen ze hun vrouw er bij en die moet de boel dan afkammen. Die lafaards! Enfin, dat heb ik altijd gezegd, waar of niet?’

Hoofdstuk V.

‘Logica, uw naam is man’, mompelt Miep Veldmans en vervolgt hardop:

‘Is dat de eenige reden, waarom je pas om half tien op komt dagen? Of was het soms ook nog 'n knappe weduwe?’

‘Hoera! Ze is jaloersch!’ brult Kees enthousiast. ‘Schenk maar gauw 'n glaasje in, dan kunnen we het afdrinken.’

‘Eerst behoorlijk een kopje thee,’ wijst ze hem terecht en wandelt statig naar de theetafel. ‘En brul niet zoo. De menschen in het huis hiernaast hoeven niet te weten, dat ik een dronkaard op visite heb.’

Gehoorzaam drinkt Martens zijn kop thee leeg en slaakt een zucht van tevredenheid.

‘Zoo, kom nou maar 's met je borreltje voor den dag. Ik heb er echt trek in... kreng!’ En meteen slaat hij een mug dood, die ondernemingslustig op zijn wang had plaats genomen.

‘O, ik dacht, dat je mij bedoelde’, merkt Miep op. ‘Maar ik zal de gordijnen dicht doen, want het wemelt van de muggen. - Nou, proost hoor!’

‘Santjes! Op de wedu... ik bedoel op je gezondheid! Hè, hè, ik dacht altijd, dat dit goedje erg zoet

was, maar het is eerder aan de bittere kant. Vind je ook niet?’

‘Waaaat?’

‘Heb je soms slaap?’

‘Hee-le-maal niet’, antwoordt Miep slaperig.

‘Het lijkt er anders wel op,’ zegt Martens gapend, terwijl hij een gevoel krijgt, alsof hij sedert weken niet heeft geslapen. Hij probeert zijn oogen open te houden, maar het lukt hem niet en even later is hij ingedommeld.

Diepe stilte is over de kamer neergedaald. De zware ademhaling van de twee jonge mensen en het tikken van de klok op den schoorsteen zijn de eenige geluiden, die de eerste minuten hoorbaar zijn.

Plotseling valt een schaduw in het vertrek. De gordijnen voor een der ramen worden geruischloos op zij geschoven en een donkere gestalte stapt over de vensterbank en glijdt de kamer binnen. Ze blijft een paar minuten onbeweeglijk staan en begeeft zich dan naar een hoek van de kamer. Een licht gekraak weerklinkt, alsof een slot geforceerd wordt, en de indringer kijkt even om.

En net op tijd.

Kees Martens is als de weerlicht overeind gekomen en wil zich op den inbreker storten, als deze vlug opzij springt en zich naar het raam spoedt. Kees rent hem achterna, maar heeft plotseling het gevoel, alsof hij tegen een ijzeren balk oploopt en ploft als een blok in de kamer neer. 'n Beetje versuft staat hij op en ziet nog nèt de gedaante, die hem zoo onvriendelijk heeft bejegend, via het raam naar buiten spurten.

‘Stik!’ zegt hij uit den grond van zijn hart, wil den indringer eerst achterna, bedenkt zich echter en loopt naar den stoel, waar Miep nog steeds zit te slapen. Haar oogleden beginnen te trillen en als hij haar over het hoofd strijkt, mompelt zij droomerig:

‘Kees, Kees, wat heb ik 'n hoofdpijn. Dat komt van de Tip.’

‘Wordt wakker, schat, de Tip heeft er niets mee te maken. Ze hebben ons willen vergiftigen.’

Met een ruk komt Miep overeind.

‘Vergiftigen?’

‘Ja. Maar het is hun niet gelukt. Ik werd tenminste net op tijd wakker. Heb je hier eigenlijk iets, dat de moeite om te stelen waard is?’

‘Nee. Hoogstens jou.’

‘Dank voor zooveel goedheid. Maar ik begrijp er niks van. Morgenochtend ga ik naar het politiebureau en ik neem de flesch mee. Weet je nog wel, dat je hem vanmorgen niet kon vinden? Daar zit meer achter, dan wij weten.’

‘Met dat al is ons borrelfuijfe in het water gevallen,’ vindt Miep mistroostig.

‘Je hebt gelijk. Trek je mantel aan en zet je hoed op. Dan gaan we ergens gezellig een glaasje drinken. Ik heb de provisie van de verkochte machine in mijn zak. Dus ik tracteer.’

‘Leve de weduwe!’ roept Miep enthousiast en gaat haar mantel halen.

Den volgenden morgen zit inspecteur Hart op het bureau en kijkt de verschillende rapporten door. Tot zijn groote vreugde is P. Hermans uit Zutphen -

een van die beruchte autobestuurders, die met een dronken hoofd den dood van iemand op hun geweten hebben - voor de tweede keer voor een kleine overtreding bekeurd.

‘Uitstekend’, mompelt hij tevreden, ‘gek zal ik ze maken, stapelgek. Wie heeft hem eigenlijk bekeurd? Ha, mijn vriend Ben.’

Hij drukt op de bel en na enkele oogenblikken komt een beambte binnen.

‘Roep Ben Mulder even.’

‘Ik zal hem onmiddellijk waarschuwen, hoofdinspecteur. Maar ik vrees, dat U hem een beetje veranderd zult vinden. Tenminste, wat zijn uiterlijk betreft.’

‘Veranderd?’

‘Ja. Hij heeft gisteravond in “Het Vroolijke Hert” een paar herriemakers de deur uitgeslagen. Maar hij heeft er ook van langs gekregen.’

‘Hebben jullie hem dan niet geholpen?’ vraagt Hart, ofschoon hij het antwoord wel kan raden.

‘Hij wou het absoluut alleen opknappen. U weet, hoe hij is, als hij het op z'n heupen heeft.’

‘Ja, ik weet er alles van. Laat hem nu maar komen.’

De agent vertrekt en Hart zit even te grinniken. Ben Mulder is een van de actiefste leden van het politiecorps en niet erg bang uitgevallen. 'n Flinke kloppartij is zijn lust en zijn leven. In zijn jongenstijd heeft hij 'n tiental jaren in Duitschland gewoond en het gevolg hiervan is, dat hij nog een enkele maal een [germanisme] gebruikt, tot groote vreugde van den hoofdinspecteur, die zijn vreemdsoortige

gezegden dan onmiddellijk langgerekt en een beetje spottend herhaalt. Maar hij meent het niet kwaad en Ben Mulder is er juist trotsch op, dat zijn meerdere zoo dikwijls een grapje met hem maakt.

‘Binnen’, roept Hart, als er op de deur wordt geklopt en een groote, blonde agent verschijnt, gaat in de houding staan en zegt ernstig:

‘Present, hoofdinspecteur. U heeft mij laten roepen en hier ben ik, maar U ziet zeker wel, dat ik “verletzt” ben, al is het niet erg.’

‘Zoo, Mulder, ben je “verletzt”? Je hebt inderdaad een prachtig blauw oog. Hoe is dat zoo gekomen?’

‘Heeft U mijn rapport nog niet gelezen? 'n Vechtpartijtje in “Het Vroolijke Hert”. Niets bijzonders. Afgezien van dit blauwe oog heb ik nog een verstuikte pols. Maar ze hebben vier kerels in het ziekenhuis moeten verbinden.’

‘Niet slecht. Nou - het verbaast me heelemaal niet. Ik weet wel, dat je je vuisten kunt gebruiken. Maar nu iets anders. Je hebt gisteren een zekeren “Hermans” bekeurd. Wat zei hij eigenlijk?’

‘Hij was zoo nijdig als een spin en bromde zooiets als: Hebben jullie hier in Deventer niks anders te doen?’ Ik herkende hem toevallig, toen hij van zijn fiets stapte. Ik liet hem eerst kalm naar binnen gaan en heb pas 'n kwartiertje later aangebeld. Het leek dus heel toevallig.’

‘Zoo, was hij nijdig’, constateert de hoofdinspecteur tevreden, ‘dat doet me plezier. Wat ik zeggen wilde: waar ging hij eigenlijk naar binnen?’

‘Bij een zekere juffrouw Veldmans.’

‘Veldmans... Veldmans... waar heb ik die naam toch al eerder gehoord? Ik geloof...’

Op dit oogenblik wordt op de deur geklopt en een beambte komt binnen met de mededeeling, dat een zekere mijnheer Martens den hoofdinspecteur wenscht te spreken.

‘Nooit van gehoord,’ zegt Hart, ‘maar laat hem maar binnen. Jij kunt nu wel gaan, Mulder. Doe verder je best en pas op dat je je niet weer “verletzt”. Goeden morgen.’

Mulder vertrekt grinnikend en de hoofdinspecteur staat op, om zijn bezoeker te begroeten.

‘Waarmee kan ik U van dienst zijn, mijnheer Martens?’

Toen Kees Martens dien ochtend opstond, had hij er eigenlijk niet veel zin meer in naar het politiebureau te gaan, maar ten slotte leek het hem toch maar beter. Hij vertelt nu precies, wat hij den vorigen avond met zijn verloofde heeft beleefd en als hij uitgesproken is, overhandigt hij den hoofdinspecteur de flesch, die hij gisteren heeft meegenomen.

Hart, die zwijgend naar het verhaal van den jongen man heeft geluisterd, neemt de flesch in ontvangst en zegt, zonder een enkele vraag te stellen:

‘Ik zal het goedje laten onderzoeken. Geeft U maar even Uw adres op, dan hoort U nog wel van mij.’

Nadat Martens aan dit verzoek heeft voldaan, verlaat hij een beetje teleurgesteld het politiebureau. Hij vindt, dat de hoofdinspecteur wel heel weinig belangstelling voor zijn verhaal heeft getoond.

Maar hierin vergist hij zich geweldig.

De belangstelling van den hoofdinspecteur is juist in hooge mate opgewekt. Hij heeft het alleen niet laten blijken. Toen de bezoeker den naam van zijn verloofde noemde, was het voor Hart niet eenvoudig om onverschillig te blijven kijken, maar het is hem - althans naar hij hoopt - toch gelukt. Hij moest onmiddellijk aan het gesprek denken, dat hij een kwartier geleden met Ben Mulder heeft gehad en waarin eveneens de naam van juffrouw Veldmans voorkwam. Deze jongedame heeft haar verloofde blijkbaar niet verteld, wien zij 's morgens op visite heeft gehad. Het is natuurlijk mogelijk, dat zij er niet aan gedacht heeft, maar de hoofdinspecteur besluit, haar in elk geval op te zoeken en wel onmiddellijk.

Hij ziet zich echter genoodzaakt dit bezoek nog even uit te stellen, want als hij zijn kamer wil verlaten, komt inspecteur van Santen binnenrennen en het nieuws, dat hij te vertellen heeft, leidt de gedachten van den hoofdinspecteur in een geheel andere richting.

Hoofdstuk VI.

‘Hoofdinspecteur’, is het eerste, wat van Santen opgewonden zegt, ‘ik ben zoeven mezelf tegengekomen.’

Hart kijkt zijn inspecteur verbaasd aan.

‘Ik geloof, dat ik je niet kan volgen. Wil je het nog eens zeggen, van Santen.’

‘Het is een feit. Ik heb zoeven mezelf ontmoet’, herhaalt de inspecteur.

Hart wil hem net vragen, of hij gisteravond soms een fuifje heeft gehad, maar opeens denkt hij aan een zekere gebeurtenis en hij is een en al aandacht.

‘Vertel op, van Santen’, zegt hij kalm.

‘En het heeft ons geen windeieren gelegd’, gaat van Santen voort, zeer tevreden over het feit, dat hij de belangstelling van zijn meerdere heeft opgewekt. ‘Zooals U weet, heb ik vandaag geen dienst en een half uur geleden liep ik in mijn grijze pakje over de markt te slenteren. Op een gegeven oogenblik bleef ik staan, om een sigaar op te steken en juist, toen mijn lucifer brandde, hoorde ik een stem achter me zeggen: “In je rechter zak.” Instinctief begreep ik, dat ik geen verrassing mocht toonen en

ging dus rustig door met het opsteken van mijn sigaar en slenterde dan verder. Het was me toen al duidelijk, dat men mij voor den man had gehouden, die indertijd op Uw kamer is geweest, om de revolver te stelen. In mijn rechter zak vond ik een papiertje, dat ik zoo onverschillig mogelijk bekeek, maar de inhoud liet me heelemaal niet onverschillig. Deze luidde ongeveer als volgt...'

Hier valt de hoofdinspecteur hem voor den eersten keer in de rede

'Ongeveer? Heb je het briefje dan niet meer?'

'Neen.

'Waar heb je het dan gelaten?'

'Dat zal ik U dadelijk wel vertellen. De inhoud van het briefje was dus: 'Nummer 10, vanmiddag 3 uur hoofdigang Provinciale Bank. Portier onschadelijk maken. Onmiddellijk daarna vertrekken. Vanavond 11 uur samenkomst als gewoonlijk. Het briefje was niet ondertekend. Het begon net tot me door te dringen, wat ik daar door een stom toeval te weten was gekomen, tot ik een schok kreeg. Ik zag namelijk iemand naderen, die sprekend op mij leek en toen was de heele zaak duidelijk. Ik begreep echter ook, dat de man mij ten eerste niet mocht zien, maar ten tweede in elk geval het briefje moest ontvangen, dat ik in mijn bezit had. Gelukkig had hij mij nog niet gezien en ik draaide mij om en ging voor een étalage staan. Ik zag hem in de spiegelruit passeeren en wilde hem net volgen, toen hij bleef staan, om een sigaar op te steken. Wat ik zoeven toevallig had gedaan, was blijkbaar een afgesproken teeken en ik wist onmiddellijk, dat hier mijn

kans lag. Het was aan te nemen, dat hij niet om zou kijken, en ik wandelde dus achter hem langs, stak het papiertje in zijn zak, mompelde: 'In je rechter zak' en maakte me zonder om te kijken zoo gauw mogelijk uit de voeten. Als ze er niets van gemerkt hebben, kunnen we vanmiddag een mooie slag slaan. Wat zegt U hoofdinspecteur?'

Hart is opgestaan en geeft zijn ondergeschikte een geweldigen klap op den schouder.

'Maar man! Dat heb je prachtig gedaan! Alles hangt er van af, of de man, die jou het papiertje gegeven heeft, meteen is doorgelopen. En dat zullen we inderdaad maar hopen. Het zou me niets verbazen, als dit plannetje, om de Provinciale Bank te berooven, van onze vrienden "The Merrymakers" afkomstig was. Nou, we zullen ze vriendelijk ontvangen. En als we ze onschadelijk maken, dan heeft Deventer het aan jou te danken.'

Van Santen mompelt iets van 'stom geluk' en 'niks bijzonders', maar hij is met deze woorden van lof toch wel erg in zijn schik, want de hoofdinspecteur is daar in het algemeen niet zoo royaal mee.

'Kom', zegt Hart opgewekt, 'we zullen er een fijne sigaar bij opsteken en een plan de campagne ontwerpen, dat klinkt als een klok.'

Klokslag drie uur stapt een man de Provinciale Bank binnen en begeeft zich rechtstreeks naar de portiersloge.

Hier aarzelt hij echter.

De portier is er niet.

‘Kan ik U misschien van dienst zijn?’ klinkt een minzame stem achter hem.

Snel als de weerlicht draait hij zich om en grijpt tegelijkertijd in zijn zak. Maar hij heeft geen kans zijn revolver te voorschijn te halen, want hij krijgt een ontzettenden slag op het hoofd en nummer 10 neemt voorloopig niet meer actief aan de veelbelovende onderneming van ‘The Merrymakers’ deel. Hij wordt geboeid en in een kamer van het gebouw opgesloten. Hierna is de hal weer leeg, op één man na; inspecteur van Santen.

Deze slentert nu op zijn gemak door de draaideur naar buiten en wandelt met een onverschillig gezicht de straat op. Hij is nieuwsgierig, of de bende hem ook nu weer voor nummer 10 houdt en er van overtuigd is, dat deze volgens de ontvangen instructies den portier onschadelijk heeft gemaakt. Hij wordt niet lang in het onzekere gelaten.

Nauwelijks is hij 'n huis of tien van het bankgebouw verwijderd, of een groote zespersoons auto passeert hem en stopt voor den hoofdingang van de bank. Vier mannen stappen uit en betreden zonder zich te haasten het gebouw, terwijl de chauffeur achter het stuur blijft zitten en den motor laat doorloopen.

‘Nu zitten ze in de val’, glundert van Santen tevreden en keert op zijn schreden terug, terwijl hij twee mannen als toevallig in de richting van de auto ziet dreuntelen. Hij besluit eveneens een oogje in 't zeil te houden, zoodat de chauffeur, als hij merkt, dat er iets mis is, geen kans krijgt, den dans te ontspringen.

Als hij bij den ingang van de bank is aangeland, merkt hij, dat de slag daarbinnen is begonnen, want hij hoort een reeks revolverschoten. Onmiddellijk geeft hij den twee beambten in burger, die nu vlak bij de auto staan, een teeken en voordat de chauffeur goed en wel weet, wat er aan de hand is, heeft men hem overmand en geboeid.

‘Let goed op hem’, zegt van Santen nog en stormt dan het bankgebouw binnen. In de hal loopt hij tegen den hoofdinspecteur op, wien het bloed langs het gezicht loopt. Maar zijn oogen staan helder en zijn eerste woorden zijn:

‘We hebben ze. Waar is de chauffeur?’

‘Die zit keurig netjes geboeid in de auto’, antwoordt van Santen. ‘Hebben ze U ernstig gewond?’

‘Het heeft niets te beteekenen; 'n onnoozel schampschot. Maar het is een gevaarlijke bende. Enfin, we hebben ze nu. Ik vrees alleen, dat de baas er niet bij is. Die zal er wel voor gezorgd hebben, buiten schot te blijven. In elk geval heeft hij een gevoelige nederlaag te slikken gekregen en is hij de mannen, die waarschijnlijk zijn keurcorps vormen, voorloopig kwijt. En nu zou ik wel een groot glas cognac lusten.’

‘Ik denk, dat de directeur van de bank U graag een heel vat cadeau zal geven’, merkt van Santen grinnkend op, terwijl hij naar een groepje zwaar geboeide mannen kijkt, die onder strenge bewaking naar buiten worden gebracht.

Gedurende al dien tijd heeft aan den overkant van de straat een man in werkmanskleeren en met

een pet op aan zijn fiets staan te prutsen. Als de gevangenen in een politieauto, die in een zijstraat stond te wachten, worden weggebracht, gevolgd door hun eigen auto, maar nu met een politiebeambte aan het stuur, steekt de man langzaam een sigaret op, stapt op zijn fiets en rijdt in tegenovergestelde richting weg.

Hoofdinspecteur Hart zit dien avond alleen thuis. Zijn vrouw is met Loekie 's morgens naar Arnhem gegaan, om den verjaardag van haar vader bij te wonen en komt pas den volgenden dag terug.

Hart heeft in de stad gegeten en geniet nu van een glaasje bier en een lekkere sigaar.

Hij heeft alle reden, om tevreden te zijn, want zes van de beruchte 'Merrymakers' zitten veilig achter slot en grendel. De eerste ondervraging heeft nog wel geen resultaten opgeleverd, want allen bleven op de gestelde vragen hardnekkig zwijgen, maar dat heeft de hoofdinspecteur al meer bij de hand gehad en hij is er van overtuigd, dat vroeg of laat één van de zes wel door de mand zal vallen.

Hij kijkt op de klok. Het is half negen. Inspecteur van Santen heeft beloofd, hem vanavond een uurtje gezelschap te houden en kan nu elk oogenblik komen. Even later gaat inderdaad de bel en de hoofdinspecteur laat zijn bezoeker binnen.

'Ga zitten, van Santen. Wat wil je gebruiken?'

'Ik zie daar een rij vriendelijke fleschjes staan en het lijkt me toe, dat ze bier bevatten. Ik dring graag bier.'

'Een zeer lofwaardige eigenschap', meent de

hoofdinspecteur. ‘Hier heb je een glas. Bedien jezelf maar en laat nog iets voor mij over.’

‘Is het U opgevallen’, vraagt van Santen, nadat hij het eerste glas in een verbazingwekkend tempo heeft laten verdwijnen, ‘dat die nummer 10 zich heelemaal niet hoeft te grimeeren, om sprekend op me te lijken? Ik wist niet, dat ik een dubbelganger had.’

‘En ik wist niet, dat ik zoo'n dorstigen inspecteur had’, glimlacht Hart. ‘Hé, daar wordt gebeld. Ik hoop maar, dat ze ons vanavond met rust laten.’

Van Santen staat gedienschtig op.

‘Ik zal wel even gaan kijken’, zegt hij en begeeft zich naar de voordeur. Als hij even later terugkomt, heeft hij een blanco enveloppe in de hand.

‘Er was niemand, maar dit heb ik in de brievenbus gevonden. Zeker een reclame.’

Hart neemt de enveloppe aan en krijgt op hetzelfde oogenblik een onaangename gewaarwording. Waarom, weet hij niet, maar hij voelt zich niet op zijn gemak. Hij scheurt de enveloppe open en haalt er een velletje papier uit. Als hij de paar getypte regels gelezen heeft, geeft hij het briefje aan van Santen en zegt, terwijl zijn oogen zich vernauwen:

‘Wil je dit even lezen? Een nieuwe oorlogsverklaring van onze vrienden.’

Verwonderd neemt de inspecteur het briefje in ontvangst en leest:

‘Ondanks onze waarschuwing heeft U ons opnieuw gedwarsboomd. U zult nu spoedig tot de ontdekking komen, dat onze bedreiging ernstig

gemeend was. Het is Uw eigen schuld. Overigens zullen wij op denzelfden voet voortgaan. De gevangenen zullen niets verraden en wij zijn grooter in aantal, dan U kunt vermoeden.

The Merrymakers.’

‘Niets dan bluf’, zegt van Santen met groote overtuiging en schenkt zich nog een biertje in.

De hoofdinspecteur moet er aan denken, dat zijn vriend Bonnema eenigen tijd geleden dezelfde opmerking maakte, maar hij zelf is er heelemaal niet van overtuigd, dat het alleen maar bluf is. Een bende, die op klaarlichten dag een bankroof op touw durft te zetten en nog wel met de geladen revolver in de hand, acht hij tot alles in staat. En die zin: ‘We zijn grooter in aantal, dan U kunt vermoeden’ bevalt hem in het geheel niet.

‘Weet je eigenlijk, waarmee ze me bedreigd hebben?’ vraagt hij ten slotte.

Van Santen begint te begrijpen, dat de hoofdinspecteur dezen brief veel ernstiger opvat, dan hij had verwacht, en hij antwoordt ernstig:

‘Neen, dat heeft U me nooit verteld.’

‘Laat het je goede stemming niet bederven,’ zegt Hart en hij glimlacht een beetje wrang. ‘Maar die bende heeft gezegd, dat ze mijn dochtertje zal ontvoeren.’

Peinzend staart hij even voor zich uit en zegt dan plotseling:

‘Ik zal Arnhem even opbellen. Dan weet ik tenminste of alles O.K. is.’

‘Onzin’ bromt de inspecteur en begrijpt dan

plotseling, dat hij zich niet alleen aan insubordinatie schuldig maakt, maar ook de gevoelens van den hoofdinspecteur kwetst, die dol op zijn kleine dochtertje is. 'Ik bedoel, dat ik hoop, dat het onzin is', vervolgt hij 'n beetje zenuwachtig, 'dat wil zeggen, ik geloof, dat...'

'Het is al goed van Santen', valt Hart hem goedmoedig in de rede. 'We zullen dadelijk weten, waar we aan toe zijn.'

Na deze woorden vraagt hij een verbinding aan met Arnhem.

'We zullen intusschen nog een biertje nemen', zegt hij luchthartig, maar van Santen merkt dat deze onverschilligheid slechts schijn is en dat zijn meerdere zich steeds minder op zijn gemak voelt.

Gelukkig duurt de spanning slechts enkele minuten.

De telefoon rinkelt en de hoofdinspecteur snelt naar het toestel, dat in een zijkamertje staat.

Even later komt hij terug en zegt opgelucht:

'Je had gelijk, van Santen. Mijn vrouw vertelde me, dat de kleine meid heerlijk ligt te slapen. Hè, hé, wat kan een volwassen mensch zich toch aanstellen. Kijk, Jan, hier is ze.'

Inspecteur van Santen, die 'Jan' een afschuwelijken naam vindt en blij is, dat hij niet zoo heet, neemt het dezen keer heelemaal niet kwalijk en bekijkt haast eerbiedig de foto, die de hoofdinspecteur hem overhandigt. Het is de foto van een ongeveer driejarig meisje, dat met een stralenden glimlach op den toeschouwer af komt rennen en het wordt van Santen, die zelf geen kinderen heeft, plotseling

duidelijk, aan welke opwinding zijn meerdere ten prooi moet zijn geweest.

‘Ze is lief’, is alles, wat hij kan zeggen, terwijl hij de foto terug geeft, die door den hoofdinspecteur weer zorgvuldig in zijn portefeuille wordt geborgen.

‘Zulk tuig!’ zegt hij met schorre stem en schenkt zich werktuigelijk nog eens in.

Hoofdstuk VII.

Hoofdinspecteur Hart heeft dien nacht een benauwden droom.

Hij loopt door een donker bosch en zoekt van Santen, met wien hij heeft afgesproken. Urenlang loopt hij rond, zonder iemand te vinden, tot hij eindelijk in de verte een lichtschijn ontwaart. Hij snelt er heen en blijft verschrikt staan. In het felle licht staat een guillotine en een beul, die het gezicht heeft van Kees Martens, is bezig kleine kinderen te onthoofden. Hart wil probeeren, dit te verhinderen, maar hij kan zich niet bewegen en ziet eindelijk tot zijn grooten schrik, dat Loekie nu aan de beurt is. Zij strubbelt heftig tegen en opeens kan hij zijn hand met den automatische revolver uit zijn zak trekken. Hij lost een salvo op den beul, maar alle kogels stuiten met luid gerinkel op het mes van de guillotine af en... hij schrikt plotseling wakker.

Het gerinkel duurt voort.

De telefoon!

Langzaam komt hij overeind en begeeft zich naar de zijkamer, waar het toestel staat.

‘Hallo!’ roept hij plotseling en is even later klaar-

wakker. ‘Wat zeg je?! Loekie weg?! Over een half uur ben ik bij je!’

Hij smijt den hoorn op den haak, rukt zijn pyama uit, trekt zonder zich te wasschen zijn kleeren aan en wil net de deur uit rennen, als hij tot bezinning komt.

Hij belt het politiebureau op en zegt tegen den dienstdoenden agent:

‘Met Hart. Stuur onmiddellijk een auto, ik moet voor een dringende zaak naar Arnhem. Zoolang ik er niet ben, heeft inspecteur van Santen volmacht. Dat is alles.’

Zenuwachtig loopt hij heen en weer te ijsbeeren, tot hij eindelijk een auto voor, de deur hoort stoppen.

Hij snelt naar buiten, knikt tegen den chauffeur en zegt kort:

‘Ga op zij. Ik zal zelf wel rijden.’

Terwijl de hoofdinspecteur achter het stuur plaats neemt, kijkt de chauffeur hem van ter zijde tan. Hier is iets niet in orde en hij hoopt, dat alles goed zal aflopen, want als Hart zelf achter het stuur gaat zitten, is er haast bij en wordt het een halsbrekende rit. Hij is echter zoo verstandig, geen vragen te stellen en weldra vliegen ze met een vaartje van negentig kilometer door de straten van Deventer.

Precies eenentwintig minuten later stopt de hoofdinspecteur voor het huis van zijn schoonouders in Arnhem en springt uit de auto.

‘Wachten’, zegt hij tegen den chauffeur en dan gaat de deur al open en zijn vrouw komt naar buiten.

Ze is heelemaal overstuur en begint meteen opgewonden te vertellen. Maar ze praat alles en nog

wat door elkaar en Hart begrijpt er niet veel van.

‘Ga nu eerst 's kalm mee naar binnen’, zegt hij sussend. ‘Dan kun je me alles rustig vertellen. En maak je maar geen zorgen hoor. Als ik Loekie vandaag niet terug heb, heet ik van Puffelen.’

Zelf is hij daar nog niet zoo erg van overtuigd, maar voorloopig moet hij eerst zijn vrouw trachten te kalmeeren en dat lukt hem ten slotte ook.

Nadat hij zijn schoonouders, die eveneens vreeselijk in de war zijn, heeft begroet, vraagt hij:

‘Hoe laat heb je gemerkt, dat ze verdwenen was?’

‘Vijf minuten voordat ik je opbelde, dus ongeveer om acht uur. Om zeven uur werd ze zooals gewoonlijk al wakker en toen vroeg ze, of ik haar wilde aankleeden, want ze wou in den tuin spelen. Ongeveer om half acht is ze de tuin in gegaan en toen ik om acht uur naar beneden ging, was ze verdwenen. Ze heeft gisteren ook alleen in de tuin gespeeld. Er is heelemaal geen gevaar bij, want de deur van het hekje klemt nogal, zoodat ze die onmogelijk open kan krijgen. Ik begrijp niet, hoe ze naar buiten is gekomen. Op de weg was ze nergens te zien. Daarna hebben we de politie opgebeld en die is al dien tijd aan het zoeken, maar toen ik haar zoeven opbelde - vlak voordat je kwam - hadden ze haar nog niet gevonden.’

‘Blijf jij nu maar kalm hier,’ zegt Hart, nadat hij enkele oogenblikken heeft nagedacht. ‘Ik zal nu eerst even naar het bureau rijden en dan hoor je wel van mij. Zetten jullie maar een sterke kop koffie, dan kom ik er straks ook eentje halen, want ik heb

vanmorgen nog niets gehad. Tot straks en maak je niet zenuwachtig. Het zaakje komt best in orde.'

Na deze geruststellende woorden vertrekt de hoofdinspecteur en geeft den chauffeur opdracht, naar het politiebureau te rijden.

Hier wordt hij door inspecteur Stok hartelijk begroet en verneemt tevens het onprettige nieuws, dat van zijn dochtertje nog elk spoor ontbreekt.

'Een meisje kan zóó maar niet verdwijnen', zegt Stok bemoedigend, maar als antwoord overhandigt Hart hem den dreigbrief, dien hij gisteravond heeft ontvangen.

Inspecteur Stok fluit door de tanden.

'Is dat die bende, die gisteren geprobeerd heeft, de Provinciale Bank te berooven?'

Hart knikt.

'Ik was er al bang voor, dat we den leider niet te pakken hadden gekregen. En mijn dochtertje schijnen ze wél te pakken te hebben. Ik hoop maar, dat ik er bij ben, als ze gevonden wordt. Dan zullen de stukken er afvliegen, inspecteur.'

'Het is haast niet te gelooven', zegt Stok peinzend, 'Kid-napping in ons land? Ik denk... ja, wat is er?'

Een agent is binnengekomen in gezelschap van een man in een blauwe overall.

'Het is niet veel, inspecteur', begint de agent, 'maar het geeft ons misschien een aanwijzing, in welke richting we moeten zoeken. Dit is mijnheer Kuppen, die een garage aan den Velperweg heeft. Wilt U den inspecteur hetzelfde vertellen, wat U mij verteld heeft, mijnheer Kuppen?'

‘Natuurlijk, maar ik vrees inderdaad, dat het niet veel is. Vanmorgen om ongeveer kwart voor acht stopte een auto voor mijn garage en moest benzine hebben. Achterin zat een dame met een meisje op haar schoot, dat vreeselijk huilde. “Kinderen hebben altijd wat anders,” zei de man, die achter het stuur zat. “Nou wil ze weer opeens naast me zitten, maar ik word niet graag afgeleid, als ik chauffeur.” “Dat is begrijpelijk, mijnheer”, zei ik. Daarna betaalde hij en reed in de richting Velp verder. Ik heb natuurlijk niet op het nummer gelet. Ik weet alleen, dat de wagen uit Noord-Holland kwam, omdat het een GZ-nummer was.’

‘Wat voor een merk?’ vraagt Stok.

‘Een van die blauwe gesloten Fords, die je op het oogenblik zooveel bij de weg ziet. En dat is tot mijn spijt alles, wat ik U kan vertellen. U zult er wel niet veel aan hebben.’

‘Kunt U misschien signalement van de inzittenden opgeven?’ mengt Hart zich nu in het gesprek.

De garagehouder denkt even na en zegt dan weifelend:

‘Ik heb er heusch niet op gelet. De man was iemand van 'n jaar of veertig met een alledaagsch gezicht. Ik zou hem geloof ik niet eens herkennen. Op die dame heb ik heelemaal niet gelet. Het meisje zal ongeveer vier jaar geweest zijn. Ze had een rood jurkje aan. Dat is het eenige, wat ik me kan herinneren. Ik ben geen politieman en let dus niet zoo op die dingen als U, mijnheer.’

‘Het is jammer, maar er is niets aan te doen. Ik dank U voor Uw inlichtingen.’

Als de man vertrokken is, belt Hart het huis van zijn schoonvader op en vraagt, welk jurkje Loekie aanhad.

‘Het roode jurkje, dat jij zoo aardig vindt’, antwoordt zijn vrouw, die aan het toestel is gekomen. ‘Heb je al iets naders gehoord?’

‘We hebben in elk geval een aanwijzing en ik ga er op af. Blijf voorloopig nog maar bij je ouders, tot je van me hoort en hou je vooral kalm. Zoodra ik nieuws heb, zal ik je onmiddellijk opbellen. Dag!’

Inspecteur Stok staat op en reikt zijn collega de hand.

‘Wil ik U nog een mannetje meegeven?’

‘Dat is niet noodig’, weert Hart af. ‘Mijn chauffeur is een flinke kerel en ik ben op het oogenblik in een stemming om het met tien kid-nappers op te nemen.’

‘Dat is te begrijpen. Ik zal in elk geval in de geheele omgeving alle blauwe Fordwagens laten aanhouden en onderzoeken. Dat GZ-nummer zegt niets; het was natuurlijk een verwisselbaar nummerbord. Mag ik het telefoonnummer van Uw schoonvader hebben? De mogelijkheid blijft altijd bestaan, dat we Uw kleine meid hier ergens vinden. Nou, hoofdinspecteur, ik wensch U van harte succes.’

‘Dank U wel en tot ziens.’

Met deze woorden neemt Hart afscheid en stapt weer in de wachtende auto.

‘Richting Velp’, zegt hij, ‘en rijd maar niet te

hard, want ik moet onderweg informatie zien te krijgen.’

Na eenigen tijd rijden ze langs de garage van den heer Kuppen en volgen den straatweg naar Velp.

Dicht bij dit dorp komen ze een veldwachter op de fiets tegen en de hoofdinspecteur laat stoppen en vraagt, of de man om ongeveer acht uur misschien een blauwen Fordwagen op den weg heeft gezien.

‘Inderdaad’, antwoordt de veldwachter onmiddellijk. ‘Op den weg tusschen Velp en de Steeg Het zou me niet opgevallen zijn, want er rijden zooveel van die wagens langs den weg, maar de man reed als een gek. Ik dacht nog bij mezelf: die schijnt haast te hebben, om in het ziekenhuis te komen. Enfin, misschien ligt hij er al.’

‘Hij reed toch in de richting de Steeg, niet waar?’

‘Ja.’

‘Mooi zoo. Wel bedankt. Vooruit maar weer.’

En de rit gaat verder.

Tot nu toe zijn ze tenminste op den goeden weg en de hoofdinspecteur begint weer goede hoop te krijgen. Als de politie overal maar goed heeft opgelet...’

Het zijn echter geen politiemannen, die hem uiteindelijk op het goede spoor zullen brengen.

Hoofdstuk VIII.

De inlichtingen, die de hoofdinspecteur onderweg inwint, wijzen in de richting Zutphen.

‘Eigenlijk vreemd’, zegt hij peinzend tegen den chauffeur. ‘Het begint er waarachtig op te lijken, dat ze bezig zijn, Loekie weer naar huis te brengen.’

‘Och’, antwoordt de chauffeur weinig optimistisch, ‘die bende zit in Deventer of in elk geval in die omgeving en het is dus waarschijnlijk, dat ze daar ook ergens een schuilplaats hebben. Hé, pas op, kaffers!’

Deze opmerking is aan het adres van twee landloopers, die plotseling uit een zijweg komen en zonder op te letten de rijweg willen oversteken.

Met luid geknars van remmen brengt hij den wagen vlak voor de twee verkeerszondaars tot stilstand en begint hen aan het verstand te brengen, hoe hij over hen denkt. Niet zonder bewondering luistert de hoofdinspecteur naar het kwantum scheldwoorden, dat de chauffeur als een waterval over de twee mannen uitstort, blijkbaar zonder adem te halen. Als hij na eenigen tijd even ophoudt, zegt de eene landlooper tegen den ander:

‘Dat was tegen jou, Krook.’

‘Nee, tegen jou, Dook’, antwoordt zijn makker prompt.

‘Tegen jullie allebei, dooie vissiesvreter’, begint de chauffeur opnieuw... als Hart hem in de rede valt.

‘Je hebt je best gedaan. Ze weten nu wel ongeveer, wat je bedoelt. Maar ik wil ze even iets vragen, want het zijn oude bekenden van me.’

Hij heeft namelijk de twee mannen herkend; en hij ziet ook, dat de herkenning nu wederkeerig is, want de een zegt tegen den ander:

‘Kijk 's, Krook, dat is die millionnair.’

‘Die zoo'n lekkere kleine meid heeft’, vult Krook voor zijn doen breedspakig aan.

‘Hoor 's, jongelui!’ begint de hoofdinspecteur, terwijl hij uit de auto stapt, ‘scharrelen jullie al lang hier in de buurt rond?’

‘Scharrelen?’ vraagt Dook achterdochtig. ‘Wat bedoelt U daarmee, meester?’

‘Nou ja, ik wil alleen maar weten, of jullie vanmorgen om 'n uur of half negen of kwart voor negen hier in de buurt bent geweest.’

‘We hebben niks gedaan, wat niet mocht, hoor’, haast Dook zich te verzekeren.

‘Daar heb ik het niet over,’ gaat Hart verder, die alles probeert, om zijn geduld niet te verliezen. ‘Ik zit een blauwe Ford achterna, die hier vanmorgen langs moet zijn gekomen. Hebt jullie die soms gezien?’

‘Ik niet’, zegt Dook.

‘Ik ook niet’, zegt Krook.

Het antwoord komt er zoo vlot uit, dat Hart er

van overtuigd is, dat ze maar wat zeggen, om niet onnoodig in moeilijkheden te komen. Hij besluit, het over een andere boeg te gooien en vraagt langzaam:

‘Jullie kent mijn dochtertje toch?’

‘Nou en óf!’ antwoorden ze haast gelijktijdig.

‘Nou, dan zal ik jullie iets vertellen. Je weet, dat ik bij de politie ben en nu heeft een stelletje moordenaars uit wraak mijn kind ontvoerd. Ik heb reden, om aan te nemen, dat de schurken met haar hier vanmorgen in een blauwe Ford langs zijn gereden en daarom wou ik weten, of jullie me soms kunt helpen. - Nu zal ik het nog eens vragen: heb je zoo'n wagen gezien of niet?’

De twee landloopers moeten dit verhaal eerst op hun gemak verwerken. Ten slotte zegt Krook:

‘U heeft gelijk, meester. We hebben maar wat gezegd. Maar niet omdat we die auto wèl gezien hebben, want dat hebben we niet, maar om er van af te zijn.’

‘Dat is jammer’, constateert de hoofdinspecteur, want hij voelt, dat de man nu de waarheid spreekt.

‘Heb jij soms wat gezien, Krook?’ vraagt Dook inmiddels.

‘Hou je kop!’ zegt deze. ‘Ik moet nadenken.’ Hij trekt zijn lage voorhoofd in rimpels en ziet er nog dommer uit dan gewoonlijk.

‘Hij en nadenken’, meent Dook. ‘Da's lef!’

Op eens krijgt hij een daverenden klap op zijn schouder.

‘Ik ben er!’ roept de anders zoo flegmatieke

Krook opgewonden uit. ‘Als ze daar niet vastgehouden wordt, vreet ik m'n hoed op.’

‘Smakelijk eten’, wenscht zijn makker. ‘Maar waar heb je het eigenlijk over?’

De hoofdinspecteur is nu ook nieuwsgierig geworden en hij vraagt:

‘Waar denk je, dat ze vastgehouden wordt?’

‘In 'n huis ergens in de bosschen van Gorssel. Dook weet wel, waar ik bedoel.’

‘Verdomd!’ zegt Dook met eerlijke bewondering. ‘Je had commissaris van politie moeten worden. Het kan best, dat ie gelijk heeft, meester.’

‘En weet je precies, waar dat huis ligt?’ vraagt Hart, die van ongeduld staat te trappelen. ‘En waarom denk je, dat ze daar is?’

Dook vertelt hem nu, hoe ze in een regenachtigen nacht naar een onderdak hebben gezocht en ten slotte in een huis waren terechtgekomen, dat een plaats van samenkomst van alle mogelijke geheimzinnige individuen bleek te zijn.

‘We hebben 'm toen maar gesmeerd, maar het was daar beslist niet pluis’, eindigt hij zijn verhaal.

‘En kun je me precies uitleggen, waar het is?’

Krook en Dook kijken elkaar aan - en begrijpen elkaar.

‘Dat is niet zoo makkelijk’, antwoordt Dook. ‘Maar als U er niks op tegen heeft, gaan we met U mee. Misschien kunnen we nog een handje helpen. We zijn niet bang, moet U weten, en we vonden die kleine meid van U deksels aardig.’

De hoofdinspecteur staart de twee havelooze gestalten een oogenblik verbluft aan. Dan zegt hij:

‘Jullie bent een paar reuzenkerels! Stap maar gauw in. Dan gaan we er meteen op af.’

De twee mannen klimmen achter in de auto, Hart neemt weer naast den chauffeur plaats en zegt:

‘Vooruit! En laten we hopen, dat ze het aan het rechte eind hebben.’

Tevreden en trotsch zitten Krook en Dook op de zachte kussens en vinden de wereld zoo kwaad nog niet. Tot Dook plotseling zegt:

‘Schei uit met die rotpijp! We zitten hier in een soort paleis.’

Glimlachend haalt de hoofdinspecteur twee sigaren uit zijn koker en draait zich om:

‘Willen de heeren rooken?’

De twee sigaren verdwijnen achter in de auto en Hart hoort een van de twee landloopers fluisteren:

‘Heb je het gehoord? We zijn heeren.’

Inmiddels heeft de auto Zutphen gepasseerd en nadert Gorssel. Het is nu ongeveer twaalf uur en de hoofdinspecteur, die nog niets heeft gegeten, begint trek te krijgen. Net wil hij den chauffeur waarschuwen, als een van zijn passagiers zegt:

‘Hier moeten we ongeveer stoppen en dan te voet rechtsaf het bosch in. Want hier in de buurt is het ergens, hè Krook?’

‘Ja, want hier in de buurt woont ook die doerak.’

‘Die wat?’ vraagt de hoofdinspecteur.

‘Dat manwif. Der man wou ons in de regen wel opnemen, maar toen kwam dat wif en toen was het mis. Bah, wat 'n kreng!’

‘Neemt U 't hem maar niet kwalijk, meester’, meent Dook hier in het midden te moeten brengen,

‘Krook wordt altijd 'n beetje plat, als ie over vrouwen praat. Hij wil alleen maar zeggen, dat die vrouw 'n doodgevoorn serpent was. Maar hier moeten we d'r uit.’

‘Stop maar’, zegt Hart tegen den chauffeur, ‘en wacht in Gorsel op ons.’

‘Moet ik niet meegaan, hoofdinspecteur’, protesteert de chauffeur met een achterdochtigen blik op de twee zwervers, die ondernemingslustig uit de auto springen.

‘Draai jij maar aan je wielje, jochie’, zegt Dook goedmoedig. ‘Wij zullen het mannenwerk wel opknappen. Neem maar vast 'n glas karnemelk. Wij komen direct 'n biertje pikken.’

‘Hou je brutale gezicht’, vermaant de hoofdinspecteur den praatjesmaker en wendt zich dan tot den chauffeur: ‘Als we over twee uur niet bij je zijn, bel Deventer dan op en vraag assistentie. Ze moeten ons dan maar zien te vinden. Maar ik hoop, dat het niet noodig is. Tot straks.’

Na ongeveer een uur door het bosch te hebben gedwaald zegt Dook plotseling:

‘Daar is het.’

Hij wijst naar een vierkant steenen gebouw, dat blijkbaar onbewoond is.

‘Ben je er zeker van?’ vraagt Hart.

‘Zeker niet, maar ik geloof het wel. Het moet hier in de buurt zijn en we hebben niks anders gezien. Laten we het maar probeeren.’

‘Vooruit dan maar.’

Voorzichtig sluipen ze naderbij.

De voordeur is op slot.

Tot groote verbazing van de twee landloopers haalt de hoofdinspecteur een stelletje gloednieuwe loopers voor den dag en begint geruischloos aan het slot te morrelen.

‘Mooie bullen’, zegt Dook bewonderend, maar zijn bewondering gaat in eerbied over, als het slot enkele oogenblikken later openspringt.

‘Jonge, jonge, wat 'n vakman’, fluistert hij en Krook is eveneens danig onder den indruk.

Voorzichtig duwt de hoofdinspecteur de deur open en even later staat het drietal in een smalle gang. Aan de linkerzijde voert een trap naar boven, maar Hart heeft gehoord, dat de nachtelijke bezoekers de gang heelemaal doorliepen en geruischloos sluipt hij verder, gevolgd door Krook en Dook, die nog nooit zoo genoegelijk en onder het oog der wet hebben ingebroken.

Aan het einde der gang komen ze bij een deur, die op een kier staat. Uiterst langzaam, centimeter voor centimeter, trekt de hoofdinspecteur haar open en een steenen trap ligt voor hem, die naar beneden voert. Met een hoofdbeweging beduidt hij de twee mannen, hem te volgen en begint de trap af te dalen. Weldra hoort hij stemmengemompel en twijfelt er nu niet meer aan dat hij op het goede spoor is.

Als hij het einde van de trap heeft bereikt, stuit hij opnieuw op een deur, en ook deze staat aan en door de opening valt een zwakke lichtschijn.

De hoofdinspecteur haalt diep adem en gooit de deur met een smak open.

‘Ben je daar eindelijk, Pappie!’ juicht een heldere

meisjesstem, maar op hetzelfde oogenblik springen twee mannen overeind en richten hun revolvers op den indringer.

‘Handen omhoog!’ klinkt het dreigend.

De hoofdinspecteur aarzelt geen seconde. Hij heeft later nooit begrepen, waar hij den moed vandaan heeft gehaald, om alleen met zijn vuisten op twee gewapende mannen af te gaan, maar nu heeft hij maar één idee: ‘Ik zal ze leeren, een klein meisje te ontvoeren.

En als een dolleman stormt hij voorwaarts.

Twee schoten kraken tegelijk, maar de mannen zijn zoo verbluft over dezen roekeloozen aanval, dat ze beide missen en voor een tweede schot krijgen ze geen tijd.

Alle opgekropte woede ontaardt zich in den slag, dien Hart een der mannen midden in het gezicht geeft en de man slaat met een ontzettenden plof tegen den steenen grond. Dan wil hij den anderen bewaker te lijf gaan, maar het is al niet meer noodig. Met groote vakkundigheid heeft Krook den man geschept, die nu op zijn rug ligt, terwijl Krook en Dook respectievelijk op zijn hoofd en op zijn beenen zitten.

Loekie, die haar vader nog nooit zoo woest heeft gezien, is in tranen uitgebarsten en de hoofdinspecteur tilt haar liefdevol op en zegt sussend:

‘Huil maar niet, kleine meid. Alles is weer in orde. Over 'n uurtje zijn we thuis.’

Hij haalt een zakdoek te voorschijn, om haar tranen af te drogen en bemerkt, dat zijn rechterhand vol bloed zit. Het is geen wonder, want de slag

moet vreeselijk aangekomen zijn. Dit wordt door Dook bevestigd, die plotseling zegt:

‘Die vent zal nooit meer kleine meisjes schaken. Die is er geweest.’

En dat is inderdaad het geval.

De man is dood.

Maar met den besten wil van de wereld kan Hart er geen spijt van hebben, al had hij het liever anders gezien. De man heeft gekregen, wat hem toekwam.

Loekie is langzamerhand bedaard en de hoofdinspecteur zet haar even neer en doet den anderen misdadiger, die geen vin meer durft te verroeren, de handboeien aan.

‘Nare dingen’, vindt Krook en Hart moet onwillekeurig glimlachen. Hij neemt zijn dochtertje weer op den arm en wendt zich tot zijn ongewone assistenten:

‘Kunnen jullie je over hem ontfermen, tot we in Gorsel zijn? Maar zonder hem te laten ontsnappen?’

‘Reken maar, meester’, stelt Dook hem gerust. ‘We hebben 'm eerlijk gevloerd.’

De hoofdinspecteur werpt nog een laatsten blik op den man, die onbeweeglijk op den grond ligt, gooit een deken over het lichaam en zegt:

‘Ik zal hem straks wel laten halen. Laten we nu maar opstappen, anders komen we te laat en alarmeert mijn chauffeur de geheele politiemacht.’

De zeldzame optocht zet zich in beweging.

Voorop loopen Krook en Dook, die den gevangene geen seconde uit het oog laten.

De hoofdinspecteur volgt met Loekie, die inmiddels in slaap is gevallen, op den arm en verheugt

zich al op het oogenblik, dat hij zijn vrouw kan opbellen, om haar het blijde nieuws mede te deelen. Het is vlugger gegaan, dan hij had durven hopen en dat heeft hij uitsluitend aan de twee mannen te danken, die met den gevangene tusschen zich in onbekommerd voortstappen, alsof het opbrengen van misdadigers hun dagelijksche arbeid is.

Hij slaakt een zucht van verlichting en zegt uit den grond van zijn hart:

‘En nu zou ik wel een groote pot bier lusten.’

‘Krook ook’, zegt Dook.

‘Dook ook’, zegt Krook.

Hoofdstuk IX.

‘U bent aardig opgeschoten, hoofdinspecteur’, zegt commissaris van der Hoek den volgenden morgen zeer tevreden, als Hart hem rapport heeft uitgebracht.

Maar de hoofdinspecteur is minder tevreden.

‘Ik kan den leider maar niet te pakken krijgen. En weet U, wat het ergste is, commissaris?’

‘Nu?’

‘Dat ik bijna zeker weet, wie het is. Maar ik kan het hem niet bewijzen.’

De commissaris kijkt hem oplettend aan.

‘Als U het bijna zeker weet, hoofdinspecteur, dan wil ik er heel wat om verwedden, dat U gelijk heeft. Wie is het?’

Maar Hart schudt het hoofd.

‘Zoover ben ik nog niet, commissaris. Het bewijs zal ik waarschijnlijk uit Frankrijk moeten halen. Maar dit komt nog wel. Voor mij bestaat er eigenlijk nog maar één raadsel in deze zaak. Het motief.’

‘Het motief?’ vraagt de commissaris verwonderd. ‘Dat is nog al duidelijk, zou ik zoo zeggen. Geld, geld en steeds maar geld.’

‘O, bedoelt U dat?’ vraagt de hoofdinspecteur afwezig. ‘Ik dacht aan iets anders. En wie weet... misschien sla ik twee vliegen in een klap.’

‘U spreekt in raadselen, hoofdinspecteur’, glimlacht de commissaris. ‘Maar U gaat Uw gang maar, ik stel het volste vertrouwen in U. Hoe gaat het overigens met Uw vrouw? Is ze al een beetje gekalmeerd?’

‘Gelukkig wel, commissaris. Het is trouwens voor het eerst in mijn leven, dat ik iemand dood heb geslagen. Maar ik was door het dolle heen.’

‘Ik begrijp het volkomen Hart. En als ik tegen U zeg, dat U volmacht heeft, dan heeft U volmacht.’

De hoofdinspecteur neemt afscheid en begeeft zich naar zijn kantoor. Daar staat de flesch Tip, die Kees Martens hem heeft gebracht. De inhoud is geanalyseerd en men heeft inderdaad vastgesteld, dat zich hierin de een of andere slaapdrank bevond. Men weet nog niet precies, welk narcotisch middel men heeft toegepast, maar dat interesseert den hoofdinspecteur ook maar bitter weinig.

Hij kijkt in zijn notitieboekje en zoekt het adres op van Miep Veldmans, want hij heeft besloten, deze jongedame een bezoek te brengen

Miep Veldmans is niet weinig verbaasd, als zij bezoek van een hoofdinspecteur van politie krijgt. Zij is diep onder den indruk en bied hem haar beste stoel aan. Toevalligerwijze is dit wel een mooie, maar geen stevige stoel en de hoofdinspecteur belandt met luid gekraak van versplinterd hout op den grond.

Met een gloeiend hoofd helpt Miep hem overeind, lacht een beetje zenuwachtig en zegt dan ten einde raad:

‘Gaat U zitten, hoofdinspecteur.’

‘Dat heb ik inderdaad reeds gedaan’, glimlacht Hart, ‘en U kunt zich in elk geval op het feit beroemen, dat U mij gevloerd heeft.’

Eenigszins weifelend neemt hij in een andere zetel plaats en vervolgt dan:

‘Juffrouw Veldmans, wij hebben geconstateerd, dat de flesch Tip, die U dien dag in huis had, vergiftigd was.’

‘Dus toch! Dan had Kees gelijk.’

‘Wie is Kees?’

‘Mijn verloofde. Kees Martens. Hij heeft U die flesch toch gebracht.’

‘Natuurlijk. Ik dacht er niet zoo gauw aan. Maar wat zei Uw verloofde dan? Kunt U het woordelijk herhalen, juffrouw?’

‘Woordelijk? Dat weet ik heusch niet. Hij zei zooiets als: ze hebben ons willen vergiftigen, maar het is hun niet gelukt. En toen zei hij nog: heb je hier eigenlijk iets, dat de moeite om te stelen waard is?’

‘Weet U nog, wat U daarop geantwoord heeft?’

‘Ik heb een grapje gemaakt. Ik zei: nee, hoogstens zouden ze jou kunnen stelen.’

‘En hoe nam hij dat grapje op?’

Miep Veldmans begint bij deze ondervraging een beetje zenuwachtig te worden.

‘Gewoon, geloof ik. Hij zei: ga mee een glaasje

drinken. En dat hebben we gedaan. Het was echt gezellig', besluit ze eenigszins uitdagend.

'U hoeft niet zoo tegen me te keer te gaan', zegt de hoofdinspecteur vriendelijk. 'Ik geloof best, dat U gezellig uit bent geweest. Maar ik wil U nog iets anders vragen. Heeft U dien dag nog iemand anders op bezoek gehad?'

'Iemand anders? Dat is waar ook. Mijnheer..... hoe heet ie ook weer?'

'Mijnheer Hermans misschien?' veronderstelt de hoofdinspecteur.

'Ja. Mijnheer Hermans.'

'En wat wilde hij?'

'Hij vroeg mij, hem te vergeven, dat hij mijn oom had doodgereden.'

'Anders niets?'

'Neen.'

'Zoo, zoo. Hoe laat ontving U die flesch Tip?'

'Om 'n uur of tien.'

'Bent U na dien tijd nog uit geweest?'

'Ja. Ik heb tot ongeveer elf uur boodschappen gedaan.'

'Hm. - Wat ik zeggen wilde - heeft U nog tegen Uw verloofde gezegd, dat mijnheer Hermans bij U op visite was geweest?'

Miep Veldmans denkt even na.

'Dat zou ik U niet met zekerheid kunnen zeggen.'

'Dan moet U daar eens over nadenken, juffrouw Veldmans. En nu nog één vraag: heeft mijnheer Martens een goede betrekking?'

'Heelemaal niet', antwoordt Miep onmiddellijk. 'Hij is al jaren aan 't scharrelen. Hij heeft nu een

vertegenwoordiging in kasregisters, maar hij zou blij zijn, als hij er af was.’

De hoofdinspecteur staat op.

‘Juffrouw Veldmans, ik vrees, dat U binnenkort in groote moeilijkheden zult komen. Hier heeft U mijn telefoonnummer.’

‘Ik heb Uw telefoonnummer niet nodig’ zegt, Miep onvriendelijk. ‘U schijnt mijn verloofde niet te vertrouwen.’

De hoofdinspecteur kijkt haar ernstig aan.

‘Juffrouw Veldmans, ik zal U eens wat zeggen. Ik heb een dochterje van vier jaar en dat heeft men gisteren ontvoerd. Het is mij gelukt, haar terug te vinden, maar de menschen die voor haar ontvoering verantwoordelijk zijn, hebben het ook op U voorzien. Ik weet nog niet waarom. Ik zou het waarschijnlijk weten, als U openhartig tegen me was. Ik herhaal: hier heeft U mijn telefoonnummer. Als ik niet thuis ben, zult U mijn vrouw spreken en ik... vrees, dat U haar hulp nog eens hard nodig zult hebben.’

Met deze raadselachtige opmerking neemt Hart afscheid en Miep Veldmans zit nog lang over zijn woorden na te denken. De ongewone ernst, waarmede hij heeft gesproken, heeft een diepen indruk op haar gemaakt en toch begrijpt ze in de verste verte nog niet, wat hij met zijn woorden heeft bedoeld.

De hoofdinspecteur trouwens ook niet, tenminste niet precies.

Hij begeeft zich naar zijn bureau en voelt instinctmatig, dat hij op het goede spoor is. Maar het is hem

nog steeds een raadsel, waarheen het hem zal leiden. Zoo langzamerhand vertrouwt hij niemand meer.

Miep Veldmans, Kees Martens, Hermans en dan misschien nog de groote onbekende, die aan de touwtjes trekt... wie weet...

De hoofdinspecteur neemt een kernachtig besluit.

‘Ik ga naar huis en ik ga slapen. Morgen is het weer een dag!’

Een half uur later ligt hij onder de wol en weet nog niet, dat zijn rust niet van langen duur zal zijn.

Hoofdstuk X.

Het is drie uur in den nacht.

Hoofdinspecteur Hart is een licht slaper en als op dit oogenblik de telefoon rinkelt, is hij onmiddellijk zijn bed uit en snelt naar zijn werkkamer.

Nijdig over deze nachtelijke storing neemt hij den hoorn op en zegt niet bepaald vriendelijk:

‘Hallo, met Hart.’

Hij hoort een welbekende stem en is hoogst nieuwsgierig, wat inspecteur van Santen hem midden in den nacht te vertellen kan hebben.

‘Neemt U me niet kwalijk, hoofdinspecteur, dat ik U op dit gekke uur opbel. Maar er is ingebroken bij de meubelfabriek van Landman en Co. en de brandkast is finaal leeg gehaald. Ik ben er op het oogenblik en wou U vragen, of U even kunt komen. Het is weer een werkje van onze vrienden.’

‘Hoe weet je dat?’

‘Er ligt een keurig getypt briefje van “the Merrymakers”. Daarom dacht ik juist, dat het U zou interesseeren.’

‘Ik kom dadelijk, van Santen. Ik zal even een auto bellen en me aankleeden.’

‘De auto is al naar U toe.’

‘Prachtig. Tot straks.’

De hoofdinspecteur schiet in zijn kleeren, constateert met voldoening, dat zijn vrouw en dochter niet wakker zijn geworden en begeeft zich naar de voordeur.

Haast tegelijkertijd stopt een politieauto voor de deur en Hart stapt in.

‘Het lijkt hier tegenwoordig wel Chicago’, merkt de chauffeur op. ‘De eene misdaad na de andere. En dat noemen ze het rustige stadje Deventer. Een zwager van me, die in Rotterdam woont, vroeg me een tijdje geleden nog, hoe ik ‘t in dit dooie gat uithield. Hij zei ook nog...’

De hoofdinspecteur interesseert zich maar matig voor de meening van den Rotterdamschen zwager en valt den chauffeur in de rede:

‘Heb je al iets naders over deze inbraak gehoord?’

‘Ik weet alleen, dat ze de brandkast leeggehaald hebben, dat de nachtwaker half doodgeslagen is en dat een agent bewusteloos in de nabijheid van den hoofdingang werd gevonden.’

‘Zoo, zoo... dat is niet weinig’, denkt de hoofdinspecteur hardop. ‘Maar hier zijn we er, geloof ik.’

Hij stapt uit en vraagt den agent, die bij de deur staat:

‘Nog iets nieuws?’

‘Mijnheer Landman is gekomen. Hij doet niets anders dan schelden over “die politie hier.” De man schijnt het land in te hebben,’ voegt hij er grinnikend aan toe.

‘Maak nou maar geen grapjes, snauwt Hart. ‘Het is beroerd genoeg. Waar is inspecteur van Santen?’

‘Op het kantoor. Rechttuit de trap op en dan de eerste deur aan Uw linker hand.’

‘Goed. En denk er om, als je hier iemand rond ziet hangen, die geen voldoende reden voor zijn aanwezigheid kan opgeven, pik je hem dadelijk in en roept me.

Begrepen?’

‘Uitstekend, hoofdinspecteur.’

Hart gaat de trap op en treedt het privékantoor van de firma Landman binnen.

Een lange magere man, die druk gesticuleerend tegen van Santen staat te praten, draait zich om en schiet als een havik op den hoofdinspecteur af.

‘Mijnheer roept hij met een onaangenaam neusgeluid, ‘dit is een privékantoor! Wie bent U? Hoe komt U hier? Wat wilt U hier? Wat...’

Van Santen is inmiddels naderbij gekomen en zegt met een vuurrood hoofd:

‘Mag ik even voorstellen? Mijnheer Landman-hoofdinspecteur Hart.’

Voordat Hart een woord ter begroeting kan zeggen, is de heer Landman alweer op hol geslagen.

‘Zoo... bent U hoofdinspecteur? Dus U bent nog hooger dan hij?’ Dit met een minachtenden blik in de richting van inspecteur van Santen, die zich blijkbaar geen raad weet en den hoofdinspecteur hulpeloos aankijkt. ‘Nou, ik kan U zeggen, mijnheer, het is me wat moois. Mijn brandkast leeggeplunderd, mijn nachtwaker doodgeslagen, de politieagent, wiens taak het was, mijn zaak tegen een eventueele

inbraak te beschermen, als een klein kind bedwelmd... bah, die politie hier...'

Hoofdinspecteur Hart kijkt hem op dit oogenblik plotseling aan en onder den invloed van deze ijskoude oogen schijnt de woordenvloed van den ontevreden directeur eensklaps op te drogen. Hij weet blijkbaar niet verder, kucht een paar keer, krijgt een kleur en weet ten slotte niets beters te doen dan met veel lawaai zijn neus te snuiten.

'Goeden avond, mijnheer Landman', zegt Hart rustig. 'Als ik het goed begrepen heb, heeft hier een inbraak plaats gevonden. Voordat we verder gaan: waar zijn de twee gewonden?'

'In de kamer hiernaast', antwoordt van Santen. 'Dr. Jaarsma is bij hen.'

'Welke agent is het?'

'Ben Mulder.'

'Wat is er met hem gebeurd?'

'Gechloroformeerd.'

'Kom, van Santen, we gaan even kijken.' En tot Landman, die mee wil gaan: 'Blijft U hier maar wachten, mijnheer, tot we terugkomen.'

'Zeker, hoofdinspecteur', zegt de man, die zoo mak als een schaap is geworden.

In de geïmproviseerde ziekenkamer wordt Hart door den politiedokter begroet.

'Uw agent is weer tamelijk opgeknapt, maar de nachtwaker is er leelijker aan toe. Hij heeft een harden slag op het achterhoofd gehad. Hij is nog steeds bewusteloos. Ik durf hem niet eens naar het ziekenhuis te laten vervoeren.'

Met een bleek gezicht probeert Ben Mulder uit

zijn stoel overeind te komen, maar het lukt nog niet al te best. De hoofdinspecteur beduidt hem, dat hij moet blijven zitten en vraagt dan vriendelijk:

‘Wat heb je nu weer meegemaakt?’

De blonde reus glimlacht een beetje zuur.

‘Ik heb geen roemrijke rol gespeeld, hoofdinspecteur’, antwoordt hij spijtig. ‘Om half twee kwam ik hier langs en meende achter een der ramen een lichtschijn te zien. Ik ging naar de deur toe, toen iemand me plotseling in me “Genick” sprong.’

‘Zoo, Mulder, sprong iemand je plotseling in je ‘Genick?’ kan de hoofdinspecteur niet nalaten op te merken. ‘En wat gebeurde er verder?’

‘De aanvaller duwde me een lap met stinkende rommel tegen mijn neus... en verder weet ik niets, tot ik hier in de kamer weer bijkwam. De dokter zegt, dat het chloroform was.’

‘Inderdaad’, mengt de politiedokter zich hier in het gesprek. ‘Maar je kunt van geluk spreken, dat ze jou geen klap hebben gegeven zoals dezen man hier. Ik zal de ziekenauto maar laten komen, dan moeten we hem voorzichtig naar het ziekenhuis vervoeren. Ik geloof bij nader inzien wel, dat we het kunnen wagen.’

‘Ik zal wel even telefoneeren, dan kunt U zoolang bij den patiënt blijven. Goeden avond, dokter.’

De hoofdinspecteur keert met van Santen en Mulder, die nog een beetje zwak op zijn beenen staat, naar het privékantoor terug.

Landman staat te telefoneeren en hij zegt net: ‘Die politie hier...’ als hij de beambten in het oog krijgt en haastig vervolgt: ‘Ik zal mijn best doen,

dat ik zoo gauw mogelijk weer thuis ben. Tot straks.’

Hij legt den hoorn neer en zegt onschuldig:

‘Ik heb mijn vrouw opgebeld. Ze maakte zich natuurlijk erg ongerust.’

‘Maar nu U haar heeft verteld dat “die politie hier” de zaak in handen heeft, zal ze wel gerustgesteld zijn’, veronderstelt de hoofdinspecteur glimlachend en de fabrieksdirecteur vindt het maar het beste geen antwoord te geven.

Hart laat zich nu verslag over het gebeurde uitbrengen en van Santen vertelt het volgende:

‘Vannacht om kwart over twee vervoegde zich aan het politiebureau een man, die laat van een verjaarpertij was gekomen en mededeelde, dat hij voor het gebouw van Landman en Co. een agent op straat had zien liggen, die blijkbaar bewusteloos was. Hij had hem tenminste niet wakker kunnen krijgen en was onmiddellijk naar het politiebureau gekomen.

Ik had vannacht dienst en vertrok met een agent naar de aangeduide plaats, terwijl ik Dr. Jaarsma telefonisch liet waarschuwen. Voor den ingang vonden wij inderdaad Ben Mulder, die nog steeds bewusteloos was. De deur bleek bij nader onderzoek op een kier te staan en nadat wij Mulder eerst naar binnen gedragen en in de hal hadden neergelegd, begonnen wij het onderzoek in het gebouw.

Op de eerste verdieping, vlak bij het privékantoor, vonden wij een tweede slachtoffer. Dit bleek de nachtwaker te zijn, die van achteren was neergeslagen. Wij gingen nu het privékantoor binnen

en zagen, dat de brandkast was opengebrand en blijkbaar leeggehaald, ofschoon wij natuurlijk niet wisten, wat de inhoud geweest was. Toen ik de voordeur geopend vond, was ik er al van overtuigd, dat de inbrekers reeds verdwenen waren en wij hebben in het heele gebouw ook niemand kunnen vinden. Wij hebben toen den directeur en U opgebeld en dat is zoo ongeveer alles. Behalve dan nog het briefje.’

En van Santen overhandigt den hoofdinspecteur een velletje papier.

‘Ze hebben zelfs de brutaliteit gehad’, merkt hij op, ‘dit epistel op de schrijfmachine te typen, die daar op dat kleine tafeltje staat.’

Hart leest inmiddels den inhoud:

‘Zooals U ziet zijn we er nog. En springlevend ook. Dit kunnen we tot onzen spijt niet van den nachtwaker en Uw braven agent zeggen. Maar ze zullen er wel weer bovenop komen. De buit is ons niet meegevallen, maar het is in elk geval beter dan niets. Spoedig zult U meer van ons hooren. The Merry-makers.’

‘Wat hebben ze eigenlijk gestolen, mijnheer Landman?’ vraagt de hoofdinspecteur, terwijl hij het laconieke briefje in zijn zak laat verdwijnen.

‘Zoowat twintigduizend gulden’, luidt het verrassende antwoord.

Hart kijkt verwonderd op.

‘Heeft U altijd zooveel contanten in huis?’

‘Op Vrijdag wel.’

‘O ja, natuurlijk. Zaterdag moet U de loonen uitbetalen. Weet U, of de nummers van de bankbiljetten genoteerd zijn?’

Landman knikt.

‘Dat doet onze kassier altijd. Het is wel niet algemeen gebruikelijk, maar hij was vroeger kassier bij een bank. Ik zal U dus morgenochtend een lijst kunnen sturen.’

‘Uitstekend’, zegt de hoofdinspecteur en staat op. ‘Van Santen, je kunt dit geval wel verder behandelen. Zoodra je morgen de lijst van de nummers van het gestolen bankpapier hebt ontvangen, breng haar dan even bij me thuis, want ik kom morgen waarschijnlijk niet op het bureau. Dan kun je meteen vertellen, of je hier nog iets bijzonders hebt gevonden. Mulder, ga jij maar met me mee in de auto, want je ziet er nog niet florissant uit. Goeden avond, heeren - of beter gezegd: goeden morgen.’

Het is inderdaad al vier uur en het begint al te schemeren, als Hart en Ben Mulder in de auto plaats nemen.

Tijdens den korten rit zegt de hoofdinspecteur geen woord en Mulder is er van overtuigd, dat zijn meerdere het een of andere plan uitbroedt.

En dit is inderdaad het geval, ofschoon het plan van een geheel anderen aard is, dan de brave Mulder kan vermoeden.

Een kwartier later is Hart weer thuis.

Hij zet inbrekers, moordenaars, merrymakers en gestolen bankbiljetten uit zijn hoofd en is in minder dan geen tijd ingeslapen.

Hoofdstuk XI.

Een paar dagen later zit de hoofdinspecteur op het politiebureau met van Santen te praten.

De inbraak bij de firma Landman en Co. is nog steeds niet opgehelderd. Vingerafdrukken heeft men niet gevonden en nog nergens werd een der gestolen bankbiljetten aangeboden.

‘Dit laatste was ook zoo gauw niet te verwachten’, vindt van Santen. ‘Ze zullen er wel eenigen tijd overheen laten gaan. Nu let iedereen nog te goed op, terwijl niemand er meer naar kijkt, zoodra we een maand verder zijn. De nachtwaker is inmiddels weer aardig opgeknapt.’

‘Had hij nog wat bijzonders te vertellen?’

‘Hoegenaamd niets. Hij deed gewoon zijn ronde en heeft niet eens iets verdachts gehoord. En toen sloeg men hem op het hoofd en hij verdween van het tooneel.’

‘Heeft men het huis, waar we mijn dochttertje hebben teruggevonden, nog grondig doorzocht?’ vraagt de hoofdinspecteur verder.

‘Ja, maar het onderzoek heeft niets opgeleverd. Vanaf het oogenblik, dat U het huis verliet, tot het

tijdstip, dat de politie arriveerde, was minstens een uur verlopen. Ze hebben dus tijd genoeg gehad, eventueele bewijsstukken weg te halen. In elk geval zullen ze een nieuwe schuilplaats moeten zoeken, waar ze bijeen kunnen komen.'

Er wordt op de deur geklopt en een agent komt binnen met de mededeeling, dat juffrouw Veldmans den hoofdinspecteur wenscht te spreken.

'Kijk eens aan', mompelt Hart. 'Laat haar maar binnenkomen.'

Als Miep Veldmans de kamer binnenstapt, zien de twee mannen onmiddellijk, dat ze tamelijk zenuwachtig is. Ze reikt Hart de hand en zegt:

'Dag hoofdinspecteur. Ik had ook wel kunnen telefoneeren, maar nu ik U toevallig ken, leek het me beter, U even op te zoeken. Ik hoop dat ik U niet stoort.'

'Geen sprake van, juffrouw. Dit is inspecteur van Santen. Ik ben blij U te zien, als U tenminste niet meer boos op me bent, zooals de vorige keer.'

Miep krijgt een kleur.

'Het was dom van me. Ik heb later begrepen, dat ik niet kwaad had mogen worden. Het spreekt vanzelf, dat iedereen zich vergissen kan, zelfs als hij hoofdinspecteur is.'

Inspecteur van Santen bijt zich op de lippen bij dit twijfelachtige excuus, maar Hart vraagt gemoedelijk:

'En, juffrouw Veldmans, waaraan heb ik het genoegen van Uw bezoek te danken?'

Ze weet blijkbaar niet goed, hoe ze beginnen moet, maar eindelijk zegt ze:

‘Er is opnieuw bij me ingebroken.’

‘Ze schijnen U te moeten hebben. Wanneer is het gebeurd?’

‘Gisteravond. Ik was een paar uur met mijn verloofde uit geweest en toen ik tegen elf uur thuiskwam, viel het me op, dat een der ramen van de voorkamer openstond. En ik weet zeker, dat alle ramen gesloten waren, want het was nogal winderig en de wind stond er vlak op. Bovendien stond een van de laden van het schrijfbureau, dat aan mijn oom toebehoorde, op een kier, terwijl ze altijd allemaal gesloten zijn.’

‘En mist U iets?’

‘Dat is juist het gekke van het geval. Zoover ik kan nagaan, is er niets verdwenen. Maar ja, geld heb ik nooit in huis en verder is er niet veel, wat van waarde is.’

‘Nu, weest U maar blij, dat U niets kwijt bent. Misschien kom ik vanmiddag wel even langs, maar er zal wel niets meer te ontdekken zijn.’

Miep Veldmans neemt afscheid en van Santen zegt peinzend:

‘Dat is een knap meisje, hoofdinspecteur.’

‘Ja, niet slecht’, mompelt Hart, die aan iets anders denkt en net iets wil zeggen, als er opnieuw geklopt wordt.

‘Hoofdinspecteur, of U even bij den commissaris wilt komen’, vraagt de diensdoende agent en Hart staat op.

‘Wacht nog even, tot ik terug ben, van Santen. Ik moet nog iets met je bespreken.’

Als hij ongeveer een kwartier later naar zijn

werkkamer terugkeert, hoort hij, nog voordat hij de deur heeft geopend, een bekend neusgeluid:

‘Ik zeg U, mijnheer, het is een schandaal. Tweemaal in één week tijds. Die politie hier...’

De hoofdinspecteur grinnikt even in zichzelf en gaat dan met een stalen gezicht de kamer binnen.

Van Santen kijkt opgelucht en mijnheer Landman wordt weer mak.

‘Dag, hoofdinspecteur’, zegt hij minzaam. ‘Ik ben blij dat U komt.’

‘Dat lieg je’, denkt van Santen, terwijl Hart zijn bezoeker begroet en hem verzoekt plaats te nemen.

Mijnheer Landman valt onmiddellijk met de deur in huis.

‘Nu hebben ze waarachtig al voor de tweede keer bij me ingebroken! Jaaa! Daar zit U van te kijken, hè?’

‘En ik heb nog wel twee agenten opdracht gegeven, de fabriek om beurten in het oog te houden.’

‘Ja, de fabriek misschien. Maar vannacht hebben ze bij me thuis ingebroken!’ Dit laatste zegt hij zóó triomfantelijk, alsof hij dit zelf heeft opgeknapt.

‘Bij Uw thuis? Vannacht? En wat vermist U?’

‘Niets, mijnheer, niets! Ik begrijp er geen steek van. U soms?’

‘Nee, ik ook niet.’

De meubelfabrikant, die de korte antwoorden van Hart verkeerd uitlegt, voelt iets van zijn oude bravour terugkeeren, zelfs tegenover den hoofdinspecteur en hij zegt gewichtig:

‘Ja, inspecteurtje, daar heeft U niet van terug, hè? Ik zal er dezen keer nog geen werk van maken,

te meer, waar er niets gestolen werd. Maar als er opnieuw iets gebeurt, zal ik me tot mijn spijt bij den commissaris over U moeten beklagen.'

De hoofdinspecteur ziet er onder alle omstandigheden kans toe, om ernstig te blijven, maar van Santen heeft plotseling zijn zakdoek te voorschijn gehaald en begint hem op te eten.

Hart ziet het gevaar nog net bijtijds aankomen en zegt plotseling:

'Ik denk daar in eens aan 'n mop. Weten jullie, wat het toppunt van stank is? Niet? 'n Duizendpoot met zweetvoeten.'

'Ha, ha, ha!' lacht van Santen brullend en Landman, die deze mop al vijftwintig jaar geleden gehoord heeft en 'm maar matig vindt, kijkt medelijdend naar den inspecteur, wien de tranen nu over de wangen rollen.

'Mag ik de heeren verzoeken', begint hij hevig ontstemd, maar verder komt hij niet.

'Hij is goed!' huilt van Santen. 'Een duizendpoot met... Ha, ha, ha! Ik lach me beroerd.'

Voor de tweede maal ziet de hoofdinspecteur zich genoodzaakt de situatie te redden.

'Als U mij Uw privé adres opgeeft, zal ik vanavond iemand sturen, om een onderzoek in te stellen. En nu wilt U me zeker wel excuseeren, want ik heb een afspraak en moet over enkele minuten weg. Dag mijnheer Landman.'

Teleurgesteld verlaat de fabrikant het bureau, na een laatsten verachtelijken blik op van Santen te hebben geworpen, die nog steeds niet op zijn verhaal is gekomen. Als hij buiten staat, heeft hij niet veel

vertrouwen meer in het intellect van politiemannen in het algemeen en van inspecteur van Santen in het bijzonder.

‘Wat 'n ezel’ mompelt hij en gaat zijn woede verdrinken in 'n kleintje koffie.

‘Die mop kwam net op tijd, hoofdinspecteur’, zegt ‘de ezel’ op dit oogenblik. ‘Ik was beslist uit elkaar gebarsten. Wat 'n kwal van 'n vent! Ik hoor hem nog “inspecteurtje” zeggen.’

Hij krijgt geen gelegenheid, om verder op de kwaliteiten van den heer Landman in te gaan, want de agent verschijnt en dient opnieuw een bezoeker aan.

‘Inspecteur Mander uit Zutphen, hoofdinspecteur.’

‘Ze moeten U vandaag hebben’, meent van Santen.

‘Dat schijnt zoo’, knikt Hart. ‘Zou er bij hem soms ook ingebroken zijn?’

Inspecteur Mander is een vroolijk en zeer luidruchtig man en komt met een stralenden glimlach de kamer binnen daveren.

‘Goeien morgen, beschermers der wet’, roept hij dreunend. ‘Dag Hart, hoe gaat 't? Ben je weer een stelletje moordenaars op het spoor? Zoo, van Santen, heb je gehuild, jongen? Zeker weer op je donder gehad, hè? Dat is heel goed, want anders zou je maar lui en vadsig worden. 'n Sigaartje, medemisdadbestrijders? 'n Reuzemerk! Moet je ook 's koopen. Ik weet alleen niet meer hoe ze heeten.’

Manders tutoyeert iedereen tot en met den rang

van hoofdinspecteur en niemand neemt 't hem kwalijk. Integendeel. Iedereen mag hem graag, want hij is nooit uit zijn humeur en zelfs zijn enorme praatzucht vindt overal een vriendelijk onthaal.

‘Wat kom je hier eigenlijk doen?’ vraagt de hoofdinspecteur, als Manders even adem schept voor een nieuwe redevoering. ‘Je bent toch niet alleen maar gekomen, om ons toe te spreken en sigaren aan te bieden?’

‘Natuurlijk, natuurlijk. Ik bedoel natuurlijk niet. Ik heb een vrije dag en ben naar Deventer gekomen, om mijn zwager te bezoeken. 'n Aardige vent. Ook 'n knappe vent. 'n Beetje scheel, maar dat zie je op den duur niet meer: Uiltje. Nee, m'n zwager niet, die sigaren heeten zoo. Weet je, wie me gisteravond opgebeld heeft?’

Hart, die geamuseerd zit te luisteren, schudt het hoofd.

‘Geen flauw idee.’

‘Dat weet je niet, hè? Voor 'n hoofdinspecteur weet je verduiveld weinig, want ik ben maar gewoon inspecteur, net als die huilebalk hier, en ik weet het wèl. Trek het je maar niet aan. We kunnen niet allemaal even knap zijn, zooals Vondel heeft gezegd of Cicero of iemand anders. Je vriend Hermans heeft me namelijk opgebeld. Je weet wel, die autowellusteling.’

‘Waarom?’

‘Omdat ze bij 'm ingebroken hebben. En het gekste is, dat ie niks mist. Hij is commissionair in effecten. O, wist je dat? Valt me mee. Ze hebben alles overhoop gehaald, toen hij een dag uit de stad

was, maar zoals ik al zei, hebben ze blijkbaar niks meegenomen. Ik dacht, dat 't je misschien zou interesseeren, omdat je die kerels, die dronken achter het stuur kruipen, altijd zoo achter hun vodden zit. Nog 'n sigaartje? Nee? Nou, dan stap ik maar 's op. Kennen jullie die mop van die kolensjouwer en z'n kanarievogel? Ja? Barst dan! Goeien morgen, heeren. Tot ziens.'

Hij verdwijnt even plotseling als hij gekomen is en 'n weldadige rust daalt in de kamer neer.

'Hé, hé', zucht de hoofdinspecteur, 'dat hebben we alweer gehad. Wie volgt?'

'Het is 'n rare geschiedenis', merkt van Santen op.

'Wat?'

'Dat er nu al drie mensen over inbraken gesproken hebben, waarbij niets gestolen werd.'

'Het is inderdaad gek,' beaamt Hart, die het heelemaal niet gek vindt. Maar dat kan van Santen niet weten.

'Ik denk, dat ik maar 's naar huis ga', zegt de hoofdinspecteur, maar hij moet zijn vertrek nog even uitstellen, want opnieuw wordt een bezoeker aangediend, namelijk mijnheer Martens.

'Kent U hem?' vraagt van Santen.

'Ja zeker. Dat is de jongeman, die me indertijd de vergiftigde flesch Tip kwam brengen. Hij is met juffrouw Veldmans verloofd. - Dag mijnheer Martens', vervolgt hij. 'U komt me zeker vertellen, dat er bij U is ingebroken?'

Verbluft kijkt Kees Martens hem aan.

'Hoe weet U dat, hoofdinspecteur?'

‘Ik weet er niets van’, geeft Hart glimlachend ten antwoord. ‘Ik heb al eenige bezoekers gehad, die allemaal over een inbraak gesproken hebben en daarom zei ik het als een grapje. Maar nu maak ik uit Uw woorden op, dat er inderdaad zoiets gebeurd is. En... wat is er allemaal gestolen.’

De jongeman grinnikt.

‘Iemand, die er kans toe ziet, bij mij iets te stelen, moet een knappe jongen zijn, want ik zou er zelf geen kans toe zien. De paar tientjes die ik wel eens bezit, als ik 'n moordweek heb gemaakt, draag ik altijd bij me, en verder is er op mijn kamer niets, dat de moeite om te stelen waard is. Waar ze ze vandaan halen, mag Joost weten, maar hospita's zien er altijd kans toe de meest waardelooze dingen in je kamer te zetten.’

‘U woont dus op kamers?’

‘Ja, in de Lange Bisschopstraat. 'Ik was gisteravond met mijn meisje uit geweest en toen ik thuis kwam, vertelde mijn hospita, dat mijn oom uit Amsterdam ongeveer een half uur op mijn kamer op me gewacht had. Daarna had hij haar gezegd, dat hij niet langer den tijd had en was weer vertrokken. Aangezien ik echter geen oom bezit, begreep ik dadelijk, wat er aan de hand was, en ik kon ook aan allerlei kleinigheden zien, dat iemand in de kamer aan 't rommelen was geweest. Maar ik begrijp er niets van.’

‘Dus U mist niets?’

‘Niets.’

‘Het is vreemd. U moet in elk geval tegen Uw hospita zeggen, dat ze nooit iemand op Uw kamer

mag laten, als U niet thuis bent. Al is er dan ook niets te stelen, het lijkt me toch nooit een prettig idee, als een vreemde in je boel snuffelt. Enfin, ik ben blij, dat U niets kwijt bent.'

Kees Martens staat op.

'Ik zal U dan ook maar niet langer ophouden, hoofdinspecteur. 'Maar ik vond het beter, om het U te vertellen. Misschien probeert die vent hetzelfde spelletje nog wel meer. Dag heeren.'

'Nou breekt m'n klomp', zegt van Santen, als ze weer alleen zijn. 'Dat was nummer vier.'

'Ja', zegt de hoofdinspecteur, 'inbreken, zonder een spoor achter te laten, schijnt niet zoo eenvoudig te zijn.'

Van Santen vindt, dat dit antwoord slaat als een tang op een varken. Maar het lijkt hem verstandiger, zijn meening niet onder woorden te brengen.

Hoofdstuk XII.

Als Kees Martens het politiebureau verlaten heeft, vraagt hij zich af, of hij éérst een kop koffie zal drinken en dan een klant bezoeken of omgekeerd. Dit is een vraag, die honderden handelsreizigers zichzelf elken dag 'n keer of vijf stellen en meestal komt de koffie het eerst aan de beurt, hetgeen ze echter nooit zullen toegeven.

Kees Martens is ook al niet beter dan de rest en met een snelheid, alsof hij naar een belangrijke conferentie moet, stevent hij op een café af. Maar op het oogenblik, dat hij den rijweg oversteekt, wordt hij door een fietser omver gereden.

Het is echter bij uitzondering een beleefde fietser, die zijn slachtoffer niet onmiddellijk begint uit te schelden. Integendeel. Hij hijscht Martens overeind, put zich uit in verontschuldigen en helpt hem het vuil van zijn kleeven te slaan.

Gelukkig is het zonder ongelukken afgeloopen en nadat ze ieder nog een keer beweerd hebben, dat het hun eigen schuld was, gaat Martens het café binnen.

Nauwelijks heeft hij een kop koffie besteld of de

deur gaat open en de man, die hem zoeven heeft aangereden, komt met een portefeuille in de hand op hem af.

‘Is deze portefeuille misschien uit Uw zak gevallen? Ik wilde net wegrijden, toen ik haar op den grond zag liggen.’

‘Inderdaad,’ zegt Martens verheugd. ‘Er zit wel niet veel in, vijftig gulden, maar voor mij is het een heele boel, want het is mijn geheele kapitaal.’

Hij maakt de portefeuille open en telt vijf briefjes van tien.

‘Nou’, zegt de ander, ‘ze zijn er gelukkig niet uitgevallen.’

Martens wil hem een kop koffie aanbieden, maar de man heeft geen tijd en verlaat het café.

Een half uur later besluit Kees Martens, nu eindelijk serieus aan den slag te gaan. Hij rekent af, neemt zijn tasch op en begeeft zich hoopvol op weg.

Inspecteur van Santen zit op het politiebureau een sigaar te rooken. Hij kijkt op de klok en constateert tot zijn voldoening, dat het vijf uur is. Nog 'n uurtje, dan zit de dienst er voor dien dag weer op. Het is warm weer en hij heeft trek in een koud glas bier.

De telefoon rinkelt en met een vermoeid gebaar neemt hij den hoorn op.

‘Hallo?’

‘Spreek ik met hoofdinspecteur Hart?’

‘Neen, met inspecteur van Santen. Met wie spreek ik?’

‘Dat doet er niet toe’, luidt het verrassende antwoord. ‘Wat ik te zeggen heb, kan ik U ook wel

zeggen. Kees Martens, die bij juffrouw Ares in de Lange Bisschopstraat nummer zeven woont, weet meer van den diefstal bij Landman en Co. af dan U denkt. Laat hem maar eens fouilleeren. Maar U moet niet te lang wachten. Dat is alles. Bonjour, inspecteur.'

De spreker heeft opgehangen en van Santen legt langzaam den hoorn neer. Zulke anonieme beschuldigingen zijn dikwijls niets waard, maar het komt ook wel voor, dat ze waarheid blijken te bevatten. De inspecteur besluit dan ook, het te riskeeren en laat Ben Mulder komen.

'Mulder, ga naar huis en trek je gewone kleeren aan. Dan ga je naar juffrouw Ares, Lange Bisschopstraat nummer zeven en vraagt naar mijnheer Martens, die daar op kamers woont. Zeg maar, dat de hoofdinspecteur hem moet spreken en breng hem hierheen. Mocht hij niet thuis zijn, wacht dan, tot hij komt. Houd hem ongemerkt scherp in het oog, want hij mag geen gelegenheid krijgen, iets te verbergen. Maar doe het zoo tactvol mogelijk, want hij mag geen achterdocht krijgen. Ik stuur jou, omdat je nogal handig in die dingen bent. Ik blijf hier op je wachten.'

Ongeveer drie kwartier later belt Ben Mulder, nu in een lichtgrijs pak gestoken, bij juffrouw Ares aan.

Ze doet zelf open en Mulder dankt den hemel, dat hij hier niet op kamers woont. Want juffrouw Ares is leelijk, mager, onappetijtelijk en spreekt met een schelle, ruziemakerige stem.

‘U blijft?’ vraagt ze weinig vriendelijk.

‘Mevrouw Ares?’ veronderstelt de agent beleefd.

‘Nee, juffrouw Ares. U blijft?’

‘Zou ik mijnheer Martens even kunnen spreken’, gaat Mulder onverstoorbaar voort.

‘Nee, dat kunt U niet.’

‘O nee? En waarom niet, als ik vragen mag?’

‘Omdat ie niet thuis is. Gek hé?’

‘Heelemaal niet. Ik ben ook wel 's niet thuis. U heeft er zeker niets op tegen, dat ik hier op hem wacht?’

De kleine stekende oogjes van juffrouw Ares worden nog kleiner en vijandiger en ze komt een stap naar voren. Mulder begrijpt er niets van, maar hij weet ook niet, dat ze gisteravond een standje van haar huurder heeft gehad, omdat ze een vreemdeling had toegestaan, een half uur op zijn kamer te wachten.

‘Hier op hem wachten, hé? En liefst op zijn kamer zeker? Dat zou je wel willen. Je bent natuurlijk net zoo'n slampamper als die fijne oom uit Amsterdam. Je kunt ophoepelen.’

Mulder doet net, of hij niet merkt, dat ze hem is gaan tutoyeeren en zegt geduldig:

‘Ik ben geen oom van mijnheer Martens en ik kom ook niet uit Amsterdam, maar ik moet hem noodzakelijk spreken en zal dus op hem wachten.’

‘Dan zul je over mijn lijk moeten gaan, lafaard’, krijst de kamerverhuurster strijdvaardig.

‘Liever niet’, denkt Mulder en rilt bij de gedachte, dat hij dit mensch zou moeten aanraken. Maar hij zegt:

‘Daarvoor hoef ik U niet te vermoorden. Ik zou U gewoon opzij kunnen slingeren - of trappen’, voegt hij er bij nader inzien gemoedelijk aan toe.

Even is juffrouw Ares sprakeloos.

Maar dan barst ze los:

‘Wat 'n gemeene vuile viezerik. Hij wil 'n weerloos meisje in der buik trappen. Ik wou maar, dat ik 'n agent zag. Maar die zie je nooit, als je ze nodig hebt. Maar als je me aanraakt, krab ik je oogen uit je leelijke bakkes.’

‘Mensch, ik geloof, dat je “verrückt” bent’, zegt Mulder nijdig, die nu eindelijk zijn geduld begint te verliezen.

Ze lacht spottend, hetgeen afschuwelijk klinkt.

‘Verrukt? Zeker over jouw komst? Ik geloof beslist, dat je gek bent. Wat 'n kerel! Wat 'n..... O, daar komt mijnheer Martens gelukkig al aan. Goeden avond, mijnheer. Hier is weer zoo'n vrijer, die op Uw kamer wilde wachten en toen ik het niet wilde toestaan, wilde hij me vermoorden en in m'n buik trappen. Maar ik heb tegen 'm gezegd, dat ie.....’

‘Hou je bek!’ brult Ben Mulder plotseling en ze is zoo onthutst, dat ze inderdaad een oogenblik zwijgt. De agent maakt hiervan onmiddellijk gebruik en zegt met zachte stem tegen Kees Martens, die verwonderd naar het verhaal geluisterd heeft:

‘Ik ben agent Mulder en kom met een boodschap van hoofdinspecteur Hart. Hij wilde U graag zoo gauw mogelijk spreken en vroeg, of U even mee kon gaan naar het bureau.’

Martens is onmiddellijk hiertoe bereid en zegt tegen zijn hospita:

‘Ik kom wat later eten, juffrouw Ares. Ik moet even naar een kennis toe.’

En tot groote verontwaardiging van juffrouw Ares wandelt hij met den ‘moordenaar’ weg.

‘Ik hoop maar, dat ie gauw terugkomt’, zegt ze, maar deze hoop gaat niet in vervulling.

‘Gaat het soms over die inbraak, die bij mij heeft plaats gehad?’ vraagt Kees Martens.

‘Ik weet er niets van’, antwoordt Ben Mulder naar waarheid. ‘Ik wist trouwens niet eens, dat er bij U was ingebroken. Daarom was die magere feeks natuurlijk zoo wantrouwend. Wat 'n wijf! Ik begrijp niet, dat U het daar uithoudt. Op een gegeven oogenblik noemde ze zich “een weerloos m e i s j e”. Die ouwe tang!’

‘Och, ze is zoo kwaad niet’, zegt Martens goedig. ‘Bovendien is het daar niet duur en het eten is best.’

Inmiddels zijn ze op de plaats van bestemming aangekomen en begeven zich naar de kamer van den hoofdinspecteur.

Inspecteur van Santen staat op en zegt:

‘Hoofdinspecteur Hart werd zoeven weggeroepen, maar ik sta hier in zijn plaats. Ik heb een minder prettige boodschap voor U. Wij hebben zekere berichten ontvangen en om ons van de juistheid er van te overtuigen, moeten wij U tot onzen spijt fouilleeren. Ik hoop, dat U geen bezwaar zult maken.’

Martens neemt het van den vroolijken kant op.

‘Ga gerust Uw gang, inspecteur’, zegt hij opgeruimd. ‘Ik begrijp er wel niets van, want ik heb niets te verbergen, maar U moet natuurlijk Uw plicht doen.’

‘Ik ben blij, dat U er zoo over denkt, mijnheer Martens. Mulder, wil je mijnheer even fouilleeren.’ De inspecteur hoopt eigenlijk, dat alles op een vergissing berust, want hij vond den jongen vanmorgen al dadelijk sympathiek en kan zich niet voorstellen, dat hij zich aan een inbraak met geweldpleging schuldig zou hebben gemaakt. En het begint er op te lijken, dat zijn hop in vervulling gaat.

Mulder is klaar met zijn werk en heeft alle voorwerpen naast elkander op tafel gelegd.

Er is niets bijzonders bij.

De inspecteur grijpt het eerst naar de portefeuille en vraagt, voordat hij haar opent:

‘Zitten er geen geheimen in?’

‘Niks hoor! U mag gerust kijken. Maar als U iemand in de familie heeft, die in kasregisters reist, moet ik op Uw stilzwijgenheid kunnen rekenen, want er ligt een lijstje met namen van firma's in, waar ik kans op een ordertje heb.’

Van Santen glimlacht.

‘Weest U maar niet bang. Ik ken niet eens iemand, die in die dingen reist.’ Vluchtig bekijkt hij den inhoud, maar ook hier vindt hij niets bijzonders. Hij wil de portefeuille al terug geven, als hij de vijf briefjes van tien gulden ziet en plotseling op een idee komt. Het is wel niet waarschijnlijk, maar toch.....

Hij zoekt de lijst op met de nummers der bij Land-

man en Co. gestolen bankbiljetten. Zijn vinger glijdt langs de rijen, tot hij de coupures van tien gulden heeft.

En dan zet hij groote oogen op.

De nummers der vijf bankbiljetten, die Martens in zijn portefeuille heeft, komen allemaal op de lijst voor.

Dat was dus de bedoeling van de anonyme telefonische boodschap.

De inspecteur kijkt even peinzend voor zich uit. Hij kan zich niet voorstellen, dat iemand zoo dom kan zijn, om reeds enkele dagen na de inbraak met een gedeelte der gestolen biljetten in zijn zak te loopen. Maar ja, zelfs de handigste misdadiger maakt wel eens een fout en dat is - van het standpunt der politie bekeken - maar goed ook.

‘Mijnheer Martens’, zegt hij ten slotte, ‘hoe komt U aan die vijftig gulden?’

Hij heeft ongewoon ernstig gesproken en Kees Martens begint te vermoeden, dat hier iets niet in orde is, ofschoon hij in de verste verte niet begrijpt, wat het zou kunnen zijn.

‘Ja’, antwoordt hij langzaam, ‘dat is moeilijk te zeggen. De vorige week heb ik veertig gulden provisie ontvangen en ik had ook nog een paar tientjes in mijn zak. Ik kan U dus niet precies zeggen, waar ze uiteindelijk vandaan komen. Maar waarom vraagt U dat eigenlijk? Zijn ze soms niet echt?’

‘O ja, ze zijn zonder twijfel echt.’

‘Waarom wilt U dan weten, hoe ik er aan kom?’ vaagt de jongeman verbaasd.

‘Dat zal ik U zeggen. De nummers van deze bil-

jetten komen op de lijst van het bankpapier voor dat enkele dagen geleden werd - gestolen.'

'Ge-sto-len?' stamelt Kees Martens, die nu spierwit is geworden.

'Jat, gestolen en wel tijdens een inbraak bij de meubelfabriek van Landman.'

'Dat heb ik in de krant gelezen. Maar U denkt toch niet, dat ik daar iets mee te maken heb?'

'Wat ik denk, doet er op het oogenblik minder toe,' antwoord de inspecteur voorzichtig. 'Maar op de een of andere manier moet dat geld toch in Uw portefeuille terecht zijn gekomen.'

Martens denkt even na en plotseling schiet hem iets te binnen:

De aanrijding vanmiddag!

En hij vertelt den inspecteur, wat hem in den loop van den dag is overkomen.

Van Santen laat hem rustig uitspreken. Het klinkt aannemelijk en het is natuurlijk best mogelijk, dat het afgesproken werk was en men het bankpapier verwisseld heeft, om daarna de telefonische boodschap door te geven.

'Welk café was het?' vraagt hij.

'Royal.'

'Komt U daar dikwijls? Ik bedoel, kennen ze U daar?'

'Ja, want ik drink daar haast iederen dag een kop koffie.'

'Nu, mijnheer Martens, dan zullen we er samen even naar toe gaan. Wanneer iemand daar kan bevestigen, dat een onbekende U daar Uw portefeuille

heeft teruggebracht, zijn we een heel eind verder. En ik hoop dat voor U.'

Hij laat een auto voorkomen en tien minuten later bereiken ze café Royal.

Maar dit bezoek loopt voor Kees Martens op een mislukking uit. Noch een van de kellners, noch de eigenaar kunnen zich herinneren, dat iemand hem daar een portefeuille heeft gebracht. Wel kunnen zij bevestigen, dat hij dien middag aanwezig was, maar dat zegt natuurlijk niets.

'Pech', mompelt van Santen, als zij naar het politiebureau terug rijden.'

Martens zegt niets.

Hij begint vaag te begrijpen, dat een verborgen vijand bezig is, een net om hem te spannen, maar met welk doel dit gebeurt, is hem een volslagen raadsel.

Als zij op het bureau zijn teruggekeerd, zegt inspecteur van Santen:

'Het spijt me ontzettend, mijnheer Martens, maar onder de gegeven omstandigheden zie ik me genoodzaakt, U voorloopig hier vast te houden. Als U even een briefje aan Uw hospita schrijft met het verzoek, een paar toiletbenodigdheden in te pakken, zal ik ze voor U laten halen. Schrijft U maar, dat U een paar dagen op reis moet of zoiets.'

In zijn hart is hij er van overtuigd, dat alles op een vergissing berust, maar hij kan niet anders handelen.

Tot zijn groote opluchting houdt de jongeman zich echter dapper.

‘Er is niets aan te doen’, zegt hij met een zwakke poging om te glimlachen. ‘Ik ben er vast van overtuigd, dat U wel achter de waarheid zult komen. U bent erg vriendelijk voor mij geweest en daarom wou ik U vragen, of U misschien persoonlijk iets voor me wilt doen.’

‘Met genoegen.’

‘Ik zou niet graag willen, dat mijn meisje deze onaangename geschiedenis van een anderen kant hoort. Wilt U het haar gaan zeggen, inspecteur?’

Het is een tamelijk ongewoon verzoek, maar van Santen aarzelt geen oogenblik.

‘Ik zal het dadelijk doen’, belooft hij.

‘Dat is erg vriendelijk van U’, zegt Kees Martens dankbaar en geeft het adres op. Dan krabbelt hij nog een briefje aan zijn hospita en volgt een agent naar z'n nieuwe, ietwat ongeriefelijke verblijf.

Hoofdstuk XIII.

Miep Veldmans zit dien avond eenzaam thuis.

De kop thee, die voor haar op tafel staat, is al lang koud geworden. Met groote oogen zit ze voor zich uit te staren en denkt na over het ontstellende nieuws, dat inspecteur van Santen haar zoeven heeft medegedeeld.

Ze gelooft geen oogenblik, dat Kees zich aan diefstal heeft schuldig gemaakt, daarvoor kent ze hem veel te goed. Maar wie kan er belang bij hebben, hem in moeilijkheden te brengen?

En op deze vraag weet ze geen antwoord. Want Kees is een van de goedgehartigste menschen ter wereld. Hoe is het dus mogelijk, dat hij een vijand heeft, die hem in de gevangenis probeert te krijgen?

Honderd maal heeft ze zich deze vraag gesteld, maar tevergeefs. De laatste woorden van den inspecteur klinken haar nog steeds in de ooren:

‘Uw verloofde moet zoo gauw mogelijk een goeden advocaat nemen. Al is hij onschuldig, zonder rechtskundige hulp kan hij niet veel bereiken.’

Maar een goede advocaat kost geld en dat hebben ze alle twee niet, ten minste niet genoeg.

Opeens denkt ze aan de woorden, die iemand eenigen tijd geleden tegen haar gesproken heeft:

‘Mocht U eens hulp of goede raad noodig hebben, komt U dan naar mij toe. Ik zal graag alles doen, wat in mijn vermogen is, om U van dienst te zijn.’

Ze zoekt het kaartje op: P. Hermans, Zutphen, in Effecten.

Zou hij het gemeend hebben?

Ze besluit het te probeeren en schrijft hem een briefje, waarin ze haar moeilijkheden en die van haar verloofde uiteen zet.

Nadat ze den brief gepost heeft, gaat ze naar bed, ofschoon ze weet, dat ze dien nacht geen oog dicht zal doen.

Pas tegen den morgen valt ze in een onrustigen slaap, maar wordt dadelijk weer wakker door het aanhoudend gerinkel van de bel.

Ze schiet haar peignoir aan en begeeft zich naar de voordeur. Als ze open doet, ziet ze een postbode, die haar een telegram overhandigt. Haastig scheurt ze het open en leest: ‘Ben om elf uur bij U. Hermans.’

‘Goddank!’ zegt ze uit den grond van haar hart.

Het is pas half acht, maar ze kan toch niet meer slapen en kleedt zich aan. Dan zet ze thee en begint aan een moeilijke taak, namelijk drie heele uren zoek te brengen met nietsdoen.

Maar eindelijk zijn ze omgekomen en klokslag elf uur ziet ze haar bezoeker van zijn fiets stappen.

Ze snelt naar de deur en gooit haar wijd open.

Hermans ziet er nu al beter uit. De bleeke gelaats-

kleur is verdwenen en heeft voor een bruine tint plaats gemaakt. Ook is hij veel opgeruimder dan de vorige maal en zijn bruine oogen staan helder.

‘U heeft mij geroepen, juffrouw Veldmans, en hier ben ik’ zegt hij glimlachend. ‘Mag ik mijn fiets in de gang zetten? Anders krijg ik weer een bekeuring.’

Miep voelt zich geweldig opgelucht.

Ze weet nog wel niet, of hij haar zal kunnen helpen, maar de gedachte, dat hij onmiddellijk is gekomen, heeft een geruststellenden invloed op haar overpannen zenuwen.

‘Komt U binnen, mijnheer Hermans. U weet niet, hoe dankbaar ik ben, dat U zoo gauw aan mijn verzoek voldaan heeft.’

‘Dat spreekt toch vanzelf? Ik had het U immers beloofd? En vertelt U me nu nog eens kalm, wat er allemaal gebeurd is. Uw brief was een beetje verward, maar dat is best te begrijpen na al die emotie van gisteren.’

Miep vertelt hem nu uitvoerig, hoe de zaak zich heeft toegedragen. Ook, dat er tweemaal bij haar is ingebroken.

‘Twee maal?’ vraagt hij verbaasd. ‘En werd er iets gestolen?’

‘Niet dat ik weet. Den eersten keer werd de inbreker trouwens verdreven, want mijn verloofde had niet veel last van het vergif en werd net op tijd wakker.’

Hermans denkt eenigen tijd ernstig na.

Dan zegt hij:

‘Als ik U dus goed begrijp, is de hoofdzaak, dat U

geld krijgt, om een goeden advocaat te kunnen betalen. Het klinkt een beetje cru, maar daar komt het op neer, nietwaar?’

Miep knikt.

‘Dan zal ik U een voorstel doen. Kunt U typen en stenographeeren?’

‘Ja, tamelijk goed zelfs.’

‘Prachtig. Mijn zaak heeft zich, nu ik er weer dagelijks bij ben, in een betrekkelijk korten tijd nogal uitgebreid en ik zoek een secretaresse. Zou dat iets voor U zijn?’

Miep gelooft te droomen.

‘Maar dat zou een schitterende oplossing zijn’, zegt ze enthousiast. ‘Maar ik weet niets van effecten af. Is dat geen bezwaar, mijnheer Hermans?’

Hermans schudt het hoofd.

‘Dat is niet zoo belangrijk. U leert het gauw genoeg. De hoofdzaak is, dat U vlug kunt stenographeeren en typen. En nu het salaris. Ik heb gedacht: honderd gulden per maand en een tweede klas abonnement Deventer-Zutphen. En aangezien een advocaat altijd voorschot moet hebben, wil ik Uw salaris drie maanden vooruit betalen. Gaat U daarmee accoord?’

‘Ik vind het prachtig’, zegt Miep met schitterende oogen. ‘Maar U doet het toch niet alleen maar, omdat.....’

‘Geen sprake van’, valt Hermans haar in de rede. ‘Ik heb een secretaresse noodig en het is niet meer dan billijk, dat ik U die betrekking geef. Kunt U morgen beginnen?’

‘Graag.’

‘Uitstekend. Dan verwacht ik U morgenochtend om negen uur. En nu moet ik opstappen, want ik heb nog een paar afspraken. Tot ziens, juffrouw Veldmans.’

Nog een uur, nadat haar bezoeker is vertrokken, zit Miep onbeweeglijk in haar stoel. Haar zwaarmoedige stemming is verdwenen, ofschoon zij natuurlijk nog niet weet, of de beste advocaat haar Kees vrij kan krijgen.

Maar hij heeft nu een goede kans en zij besluit, hem niet te bezoeken. Het moet een verrassing voor hem zijn, als hij morgen een der beste advocaten van Deventer op bezoek krijgt.

Ze heeft vroeger haar oom wel eens hooren zeggen, dat Mr. Gildemeijer een buitengewoon knap advocaat is, maar ook buitengewoon duur. Het financiële bezwaar is nu echter opgeheven en zij aarzelt niet langer, maar gaat hem een bezoek brengen.

Mr. Gildemeijer blijkt niet zoo een geldwolf te zijn, als zij gedacht had. Nadat zij hem alles precies heeft verteld, belooft hij, Kees Martens den volgenden morgen te bezoeken en zijn best voor hem te doen.. Van een voorschot wil hij echter niets weten en als Miep weer naar huis wandelt, heeft haar opinie over advocaten een grondige verandering ondergaan.

Hoofdstuk XIV.

‘Dat is grijs,’ zegt inspecteur van Santen den volgenden morgen en zelfs de hoofdinspecteur staat versteld over zooveel brutaliteit.

Op zijn schrijftafel ligt een briefje en niemand weet, hoe 't er is gekomen.

‘Opnieuw is het U gelukt, een onzer beste medewerkers onschadelijk te maken. Maar wij zullen ons revancheeren en wel op een wijze, dat heel Deventer hooren en zien vergaat. Ons plan vereischt nauwkeurige voorbereiding en zal dus over enkele dagen worden uitgevoerd. Wij zullen U echter precies den datum opgeven.

The Merry-makers.’

‘Uit het begin zou je opmaken, dat Martens inderdaad bij de misdaden van deze bende betrokken is,’ geeft van Santen als zijn meening te kennen.

‘Of juist het tegendeel’, antwoordt de hoofdinspecteur. ‘Ik ga hem even opzoeken.’
Kees Martens heeft niet veel geslapen en ziet er

wat bleekjes uit, als Hart zijn cel binnenkomt en hem vriendelijk ‘goeden morgen’ wenscht.

Het ‘goeden morgen’ van den arrestant klinkt niet erg van harte, maar dat vindt de hoofdinspecteur zeer begrijpelijk en zijn stem klinkt nog even vriendelijk, als hij zegt:

‘Mijnheer Martens, wilt U even gaan staan?’

‘Neemt U me niet kwalijk, dat ik ben blijven zitten, hoofdinspecteur. ‘Ik wou niet onbeleefd zijn, maar ik ben een beetje in de war.’

‘Dat begrijp ik. Maar daar gaat het niet om. - Zoo, en wilt U zich nu eens omdraaien?’

Martens gehoorzaamt verwonderd en ondanks zijn minder prettige positie vraagt hij met een vluchtigen glimlach:

‘U gaat me toch niet in mijn rug schieten, hoofdinspecteur? Dat zou ik kinderachtig vinden.’

‘Bravo, jongeman’, zegt Hart goedkeurend. ‘Dat is de manier, waarop je tegenslagen moet weten te dragen. Maar ik weet nu, wat ik weten wilde. Maakt U zich maar niet te veel zorgen, want in elk geval bent U hier veilig, en dat is op het oogenblik voor U een heele boel waard. Heeft U nog bijzondere wenschen?’

Kees Martens voelt zich door de woorden van den hoofdinspecteur eenigszins gerust gesteld, al begrijpt hij ze niet precies, en hij zegt grinnikend:

‘Neen, ik heb het hier echt naar m'n zin.’

‘Van Santen’, zegt de hoofdinspecteur, als hij op het bureau is teruggekeerd, ‘je bent een beste kerel, maar je moet tijdens den dienst niet zitten te maffen.’

‘Te maffen?’

‘Ja. Want als je gisteravond niet geslapen had, zou je gezien hebben, dat die Martens hoogstwaarschijnlijk de waarheid vertelde, toen hij over die aanrijding sprak.’

‘???’

‘Als je zoo hard door een fiets wordt aangereden, dat je tegen den grond smakt, dan zul je, zoolang je costuum niet grondig gereinigd is, daar de sporen van kunnen zien. En die waren op het pak van onzen arrestant zelfs zoeven nog duidelijk waar te nemen. Dus dat gedeelte van zijn verhaal lijkt me juist. Ik geloof trouwens toch.....’

‘Wat gelooft U?’ vraagt van Santen nieuwsgierig.

‘Dat zal ik je later wel vertellen’, ontwijkt de hoofdinspecteur het antwoord. ‘We schijnen weer bezoek te krijgen. - Ja, wat is er?’

De dienstdoende agent is binnengekomen en meldt:

‘Hier is Mr. Gildemeijer en vraagt, of hij den arrestant Kees Martens kan spreken.’

‘Mr. Gildemeijer? Zoo, zoo’, zegt Hart en denkt even na. ‘Vraag of mijnheer Gildemeijer eerst even hier wil komen.’

Hij kent den beroemden advocaat al vele jaren en weet, dat zijn pleidooien even opzienbarend zijn als zijn rekeningen. Het is hem dan ook 'n raadsel, waar Martens het geld vandaan zou moeten halen.

‘Dag Mr. Gildemeijer. Ik hoor, dat mijnheer Martens een cliënt van U is en dat U hem wilt

spreken. Dat is natuurlijk in orde. Maar mag ik U eerst een vraag stellen?’

‘Dat hangt er van af’, luidt het voorzichtige antwoord.

‘Geen strikvraag hoor’, glimlacht de hoofdinspecteur. ‘Heeft mijnheer Martens U persoonlijk verzocht, zijn belangen te behartigen?’

‘Neen, zijn verloofde, juffrouw Veldmans. Ze scheen gehoord te hebben, dat ik... hm... niet goedkoop was en wilde mij den volgenden dag een voorschot brengen, omdat ze dan een betrekking aanvaardde.’

‘Dat begrijp ik niet. Het salaris...’

‘Heb ik ook gezegd. Maar haar aanstaande patroon is een kennis van haar en wilde haar voor dit speciale doel wel een paar maanden salaris vooruit betalen.’

‘Hm. U weet zeker niet toevallig, wie dat is?’

‘Toevallig weet ik het wel’, antwoordt de advocaat glimlachend, ‘en ik kan U ook wel vertellen, wie het is, want U komt het toch wel te weten. Een zekere Hermans, commissionair in Effecten. Hij woont in Zutphen.’

‘Nooit van gehoord’, zegt de hoofdinspecteur met een stalen gezicht. ‘Enfin, ik zal U even naar Uw cliënt laten brengen.’

Ongeveer een week nadat Miep Veldmans haar betrekking heeft aanvaard, komt hoofdinspecteur Hart haar een bezoek brengen.

‘Komt U binnen’, zegt ze vriendelijk. Ze heeft van Kees gehoord, hoe de hoofdinspecteur hem

moed heeft ingesproken, en dat is ook de reden waarom ze hem nu ten volle vertrouwd.

Nadat hij haar de groeten van haar verloofde heeft overgebracht en 'n beetje over koetjes en kalfjes heeft zitten te praten, vraagt hij terloops:

‘En, juffrouw Veldmans, hoe bevalt het U in Uw betrekking?’

Het komt hem voor, dat er een schaduw over haar knappe gezichtje glijdt en hij heeft zich niet vergist.

‘Ach, wat zal ik U zeggen? Het werk op zichzelf vind ik heel prettig en ik hoef me niet bepaald dood te werken. Maar.....’ en ze aarzelt even.

‘Maar...?’ moedigt Hart haar aan.

‘Het is misschien maar verbeelding en dan is het te kinderachtig, om er over te praten.’

‘Zegt U het toch maar’, houdt de hoofdinspecteur vol. ‘Al is het nog zoo kinderachtig: ik beloof U plechtig, dat ik niet zal lachen.’

‘Ik krijg zoo af en toe den indruk’, zegt Miep ten slotte, ‘dat mijnheer Hermans... verliefd op me begint te worden.’

‘Verliefd?’

‘Ja. Als ik plotseling van mijn werk opkijk, zijn z'n oogen meestal op mij gericht en gisteren vroeg hij, of ik met hem wilde gaan eten. Ik zei, dat ik onmogelijk kon, maar ik kon duidelijk zien, dat hij teleurgesteld was.’

‘Het is natuurlijk mogelijk’, zegt de hoofdinspecteur peinzend en hij voegt er galant aan toe: ‘en ook begrijpelijk. Maar ik geloof wel, dat U

“mans” genoeg bent, om iemand op een afstand te houden.’

Miep knikt.

‘In het algemeen wel, maar dit is een moeilijk geval. U moet niet vergeten, dat mijnheer Hermans erg aardig voor mij is geweest. Ik had geen voorschot nodig, maar hij wilde het toch zonder meer geven.’

‘Daar zou ik me maar niet blind op staren. Hij had ten slotte ook verplichtingen aan U, want hij was er verantwoordelijk voor dat U geheel alleen achterbleef.’

‘Dat is wel zoal’, geeft Miep toe en dan hoort de hoofdinspecteur voor de eerste maal, dat haar oom kort voor zijn dood heeft gezegd, dat hem een groot geluk te wachten stond.

‘Vreemd’, zegt Hart. ‘Heeft U in zijn nalatenschap niets gevonden, dat op deze woorden zou kunnen slaan?’

‘Neen, maar toen ik het testament in zijn lessenaar had gevonden, heb ik verder eigenlijk niet serieus meer gezocht. Heeft U nog een half uurtje den tijd, hoofdinspecteur? Misschien wilt U me even helpen, zijn bureau na te kijken. U heeft meer verstand van zulke paperassen dan ik.’

De hoofdinspecteur stemt onmiddellijk toe en even later zitten ze samen aan het bureau. Maar hoe ze ook zoeken, er is niets bijzonders te vinden. Het zijn allemaal rekeningen, brieven en oude belastingpapieren, kortom, er is niets, dat enig licht op dat eigenaardige gezegde van den doode zou kunnen werpen en eindelijk geven ze het op.

‘Ik zal nog maar een kopje thee inschenken’, zegt Miep en gaat naar de theetafel.

Hart werpt nog een laatsten blik op het geopende bureau en opeens ziet hij een stukje papier, dat in een spleet tusschen twee laadjes zit. Hij trekt het er uit. Het is een velletje geliniëerd papier, blijkbaar uit een notitieboekje gescheurd, en er staan onder elkaar drie cijfers op:

23566
23566 X !
23566

Het bovenste en het onderste cijfer is doorgehaald, terwijl achter het middelste een kruis staat en een uitroepsteeken.

Zonder te weten waarom, laat de hoofdinspecteur het papiertje in zijn zak verdwijnen, zonder dat Miep er iets van merkt, en sluit het bureau.

Hij neemt spoedig daarna afscheid en terwijl hij op zijn gemak naar huis wandelt, denkt hij onophoudelijk aan het papiertje, dat hij in zijn zak heeft.

Plotseling blijft hij staan en zegt hardop:

‘Verdomme!’

‘Schaam U om zoo te vloeken’, zegt berispelend een oude dame, die net passeert, maar de hoofdinspecteur hoort het niet eens.

Hij heeft een idee gekregen en besluit, morgenochtend onmiddellijk te onderzoeken of hierin misschien de oplossing van het raadselachtige papiertje ligt.

Den volgenden morgen komt de hoofdinspecteur

om elf uur op het bureau en zijn oogen schitteren triomfantelijk.

Inspecteur van Santen, die deze symptomen kent, kan niet nalaten - uit 'n soort leedvermaak - de optimistische stemming van zijn meerdere een domper op te zetten.

Hij probeert het althans.

‘Goeden morgen, hoofdinspecteur’, zegt hij poeslief. ‘Er is een briefje voor U gekomen.’

Hart ziet het velletje papier op zijn schrijftafel liggen en als hij de onderteekening ziet, heeft hij de slinksche bedoeling van zijn inspecteur onmiddellijk door.

Hij zegt echter niets, neemt achter zijn bureau plaats en begint op zijn gemak te lezen:

‘Ik heb U beloofd precies den dag en het uur mede te deelen, waarop ik mijn grooten slag zal slaan. De voorbereidingen zijn thans zoo ver gevorderd, dat ik U het een en ander kan vertellen.

Precies over drie dagen, dus aanstaanden Vrijdag, 's avonds om half twaalf, zal er in het hartje van de stad een grootsche inbraak plaats vinden. Ik kan U niet zeggen, waar, maar dat moet U maar zien uit te visschen.

Ten slotte wil ik er nog Uw aandacht op vestigen, dat ik dezen keer persoonlijk aanwezig zal zijn, om de operaties te leiden. U heeft dan een mooie kans, mij te pakken te krijgen, maar ik geef geen dubbeltje voor die kans.

Het hoofd van The Merrymakers.’

Inspecteur van Santen moet echter met groote verbazing constateeren, dat zijn vlieger niet opgaat.

Want de hoofdinspecteur legt het briefje glimlachend op zij en zegt tegen van Santen:

‘Dezen keer vergist onze vriend zich. Want één ding is zeker: Hij zal in geen geval persoonlijk aanwezig zijn.’

Hoofdstuk XV.

‘U schijnt wel heel zeker van Uw zaak te zijn’, merkt inspecteur van Santen op.

‘Nogal’, knikt Hart vroolijk. ‘Het klopt allemaal als een bus. Er ontbreekt nog slechts één ding en dat is jammer genoeg het belangrijkste: het bewijs. En dat zal ik zien te krijgen. Daarvoor moet ik een paar dagen naar het buitenland, maar vandaag is het Dinsdag, dus Vrijdag ben ik wel terug. Ik denk niet dat er in den tusschentijd iets gebeurt, maar ik zal je elken dag opbellen. En nu ga ik even naar den commissaris. Tot ziens.’

Eenigszins verbluft blijft van Santen achter.

De hoofdinspecteur heeft met groote overtuiging gesproken en dan heeft hij het meestal aan het rechte eind. Maar dat het bewijs betreffende misdaden, die in Deventer hebben plaats gevonden, uit het buitenland moet komen, lijkt hem toch een beetje onwaarschijnlijk.

Hart heeft zich inmiddels bij den commissaris laten aandienen en wordt onmiddellijk toegelaten.

‘Zoo Hart, wat heb je op je hart?’

‘Ik had graag een paar dagen verlof, commissaris.’

‘Zoo. Waar ga je heen? Of is dat een geheim?’

‘Heelemaal niet’, luidt het opgeruimde antwoord. ‘Ik ga naar Parijs.’

‘Naar Parijs? Met je vrouw?’

‘Nee. Heelemaal alleen.’

De commissaris heft dreigend een vinger op.

‘Je moest je schamen. Een getrouwde man! Ik begrijp het trouwens niet. Je kunt hier in Deventer toch ook naar de bioscoop gaan? Maar je hebt me de vorige keer al verteld, dat je waarschijnlijk naar Frankrijk wilde. Is het voor dezelfde zaak?’

‘Ja’ knikt Hart.

‘Is de zaak nu zoo ver gevorderd, dat je daar succes denkt te hebben?’

‘Ik hoop het. Het zal er hoofdzakelijk vanaf hangen, of ik een beetje geluk heb.’

‘Nou, ik wensch je veel succes. Wanneer denk je weer terug te zijn?’

‘Uiterlijk Vrijdag.’

‘Mooi. Goede reis en nogmaals: veel succes.’

‘Ik dank U zeer. Dag commissaris.’

Met deze woorden neemt de hoofdinspecteur afscheid en belt zijn vrouw op.

‘Ik moet een paar dagen naar Parijs. Wil je een koffertje met toiletbenodigdheden inpakken? Ik kom het straks wel even halen. Prachtig, tot straks.’

Dan laat hij een auto voorkomen en is even later onderweg naar Zutphen. Hij durft niemand in het vertrouwen te nemen, want als er iets uitlekt van zijn plannen, valt de heele boel in duigen. Maar het

is algemeen bekend, dat inspecteur Mander, die graag uren achtereen praat, in dingen van belang zoo gesloten is als een oester en daarom is hij besloten, Mander over den stand van zaken in te lichten.

De auto stopt in Zutphen voor het politiebureau en de hoofdinspecteur verneemt tot zijn groote tevredenheid, dat de gezochte aanwezig is.

‘Hallo, hallo!’ brult inspecteur Mander vroolijk, als zijn bezoeker binnenkomt. ‘Dat is een aardige verrassing, Hart. Ik zit me juist stierlijk te vervelen. Zet je hoed af - o, je hebt 'm al af. Ga zitten - o, je zit al. 'n Sigaartje? Wat 'n hitte, hè? Je wordt er naar van. Wat kom je hier doen?’

‘t Valt me mee, dat ik ook nog 's aan het woord kom’, zucht de hoofdinspecteur. ‘Ik heb je hulp nodig, Mander.’

‘Als ik 't niet dacht!’ roept de ander triomfantelijk en slaat met de vuist op tafel, dat de inktkoker in de hoogte en de inkt over het tafelblad vliegt. ‘Als er wat aan de hand is, moeten ze Mander hebben. Wil je soms liever 'n sigaret? Die sigaar is niet zoo lekker. Heb je van dat spoorwegongeluk gelezen? Nee? Kerel, lees je geen kranten? Wat zei ik ook weer? O ja, waarvoor heb je mijn hulp nodig, Hart?’

‘Als je vijf minuten je mond kunt houden, zal ik 't je vertellen. Het belangrijkste, wat je te doen hebt, is het volgende: je moet iemand desnoods een paar uur lang aan de praat houden. Zou je dat kunnen?’

‘n Paar dagen ook. Dat weet je wel. Woont ie

hier of in Deventer? Is het een “hij” of een “zij”? Gevaarlijk? Moet ik traangasbommen meenemen? Of is een revolver voldoende? Zit me toch niet zoo stom aan te kijken, kerel. Zeg es wat!’

‘Je hebt me beloofd, vijf minuten je mond te houden en nou draaf je al weer door. Ik zal je alles vertellen, want als me soms iets overkomt, moet je je onmiddellijk met commissaris van der Hoek in verbinding stellen. Hij weet, dat ik jou in 't vertrouwen heb genomen.’

Inspecteur Mander zit nu onbeweeglijk te luisteren en als de hoofdinspecteur ongeveer tien minuten later is uitgesproken, slaakt hij een diepe zucht.

‘Dat heb je weer kranig voor elkaar gebracht, Hart,’ zegt hij bewonderend. ‘Je kunt natuurlijk op me rekenen. Desnoods sla ik 'm tegen de vlakte. Nou, veel succes in Parijs en doe m'n groeten. - Aan wie? Aan iedereen. Heb je 'n Fransche dictionnaire bij je? - O, spreek je goed Fransch. Wat 'n smerige opschepper. Maar ik spreek 't ook aardig. Bonjour, Coeur.’

Met een stevigen handdruk nemen de twee mannen afscheid van elkaar en de hoofdinspecteur springt weer in de auto.

‘Terug naar Deventer, Jan!’

Hoofdstuk XVI.

Het is Vrijdagmiddag vijf uur.

Miep Veldmans zet de schrijfmachine weg, brengt haar lessenaar in orde en staat op.

‘Is er nog iets, mijnheer Hermans?’

Haar patroon is blijkbaar met zijn gedachten heel ergens anders en vraagt:

‘Wat zegt U?’

‘Heeft U nog iets voor me te doen? Het is vijf uur.’

‘Nee, juffrouw, gaat U maar naar huis. Morgen hoeft U niet te komen, want dan ben ik er niet.’

Het is Miep al den geheelen dag opgevallen, dat hij erg verstrooid is. Nu ze hem goed aankijkt, komt ze tot de ontdekking, dat hij er bleek en vermoeid uitziet. Alleen zijn oogen schitteren eenigszins koortsachtig.

‘U bent toch niet ziek, mijnheer Hermans?’ vraagt ze bezorgd.

‘Geen sprake van. Ik heb gisteren tot diep in den nacht gewerkt en ben 'n beetje moe.’

‘Dan moet U vanavond maar vroeg naar bed gaan’ raadt Miep hem aan en begrijpt niet goed, waarom hij plotseling moet grinniken.

‘Ik zal er aan denken hoor, dat beloof ik U. Tot Maandagmorgen, juffrouw Veldmans.’

‘Dag mijnheer Hermans.’

Als ze de buitendeur opendoet, staat ze tegenover een grooten, breedgeschouderden man, die blijkbaar net op de bel wilde drukken en nu beleefd zijn hoed afneemt. Hij lijkt veel op een Italiaanschen tenor met zijn zwarte haar en knevel, en het zou haar niets verbaasd hebben, als hij onmiddellijk: *O sole mio*’ was gaan zingen. In plaats daarvan zegt hij in onberispelijk Hollandsch:

‘Goeden middag, jongedame. Is mijnheer Hermans nog op kantoor?’

‘Zeker, mijnheer. Wil ik U even aandienen?’

Maar de bezoeker wuift dit aanbod onverschillig op zij.

‘Heel vriendelijk van U, maar het is niet noodig. Ik zal mezelf wel aandienen.

Eerste deur links, niet waar?’

‘Neen, tweede deur rechts’, glimlacht Miep.

‘Dat zei ik toch. Dag juffrouw.’

Hij wandelt rustig de gang in, klopt op de deur van het kantoor en wandelt naar binnen.

‘Ha! Mijnheer Hermans zeker! Mag ik me even voorstellen - baron van Teuningen. Zeker wel van gehoord, hé? - Nee? Wat gek. Van de rijke tak, al zeg ik het zelf. 'n Millioen of zoo. Weet ik niet precies. U is me gerecommandeerd door 'n kennis. Ik heb een paar ton te beleggen en moet eens kalm met U praten. Ik zal er bij gaan zitten. Hé, dat is 'n lekkere stoel. Zoo, dus hier ontdoet U de menschen van hun geld - figuurlijk gesproken na-

tuurlijk. 'n Effectenman kan wel tegen een grapje.'

Ongeveer 'n kwartier later kan Hermans voor deen eersten keer aan het woord komen.

Maar niet lang.

Nauwelijks heeft hij een paar woorden gesproken of de baron neemt de conversatie weer in handen en houdt opnieuw een toespraak van twintig minuten.

Eindelijk krijgt de commissionnair weer een kans en besluit, deze afdoende te benutten.

'Neemt U mij niet kwalijk, baron, maar het is bijna zes uur en ik wist niet, dat U zoudt komen. Anders had ik dezen avond natuurlijk voor U vrijgehouden. Maar om zes uur had ik een belangrijke afspraak en daarom...'

'Natuurlijk, natuurlijk', valt de baron hem dreunend in de rede, 'n afspraak moet je houden. En ik heb vanmiddag met mijn vrouw afgesproken, dat ik U over deze belegging zou raadplegen en moet me dus aan die afspraak houden. Ik heb hier een lijst gemaakt van de effecten, die daarvoor in aanmerking komen. Die zullen we nu op ons gemak eens doorkijken.'

Hermans begint kennelijk nerveus te worden.

Hij kijkt op de klok.

En nog steeds ratelt zijn bezoeker door.

Over oliewaarden, scheepvaartandeelen, obligaties Nederlandsche Werkelijke Schuld en alle mogelijke en onmogelijke andere buiten- en binnenlandsche fondsen.

Eindelijk heeft Hermans er genoeg van.

Hij staat op en is vast besloten, 'n einde aan dit

onderhoud te maken, al moet hij onbeleefd worden.

‘Baron’, valt hij den ander bruusk in de rede, ‘het spijt me geweldig, maar ik moet...’

Op dit oogenblik weerklinken in de gang vlugge voetstappen en Hermans, die niet weet, dat zijn bezoeker de buitendeur heeft opengelaten, kijkt scherp naar de deur, terwijl een harde trek op zijn gezicht verschijnt.

De deur wordt opengegooid, op den drempel staat hoofdinspecteur Hart met een revolver in de hand.

De ‘baron’ ziet den triomfantelijken glans in zijn oogen en weet, dat Hart geslaagd is.

‘Mijnheer Hermans’, zegt de hoofdinspecteur ernstig, ‘ik arresteer U wegens...’

Bliksemsnel heeft Hermans zijn hand uitgestoken en op een knop op zijn bureau gedrukt.

Een donderend geraas volgt en de kamer is in volslagen duisternis gehuld.

Onmiddellijk daarop volgt het geluid van een dichtslaande deur en als de hoofdinspecteur den schakelaar van het licht heeft gevonden en omgedraaid, is Hermans verdwenen.

‘Daar!’ roept Hart woedend en wijst op een deur, die zich aan de linker zijde van het kantoor bevindt. Hij snelt er heen,... op slot! Twee schoten uit zijn revolver en de deur is open. Een lange, donkere gang. Hij rent naar binnen, struikelt over iets en slaat voorover.

Net wil hij weer overeind krabbelen, als hij door een lichaam van ongeveer tweehonderd pond opnieuw wordt gevloerd.

Inspecteur Mander is hem vol vuur achterna ge-

vlogen, wordt door dezelfde hindernis ten val gebracht en maakt nu zwemoefeningen op het lichaam van Hart.

‘Verdomme!’ begint de hoofdinspecteur, maar dit is inderdaad pas het begin. De verwenschingen, die hierop volgen, doen zelfs inspecteur Mander versteld staan en hij vraagt, als Hart even adem moet scheppen:

‘Zeg waarde collega, heb je dat allemaal op de Zondagschool geleerd?’

Diepe bewondering spreekt uit zijn woorden, maar Hart is er op het oogenblik niet bevattelijk voor.

‘Waar is de telefoon?’ bulkt hij, draait zich om, wil naar het kantoor rennen en ligt op hetzelfde oogenblik opnieuw tegen den grond:

‘Waarom stap je niet liever óver die draad?’ vraagt inspecteur Mander vriendelijk. Hij heeft inmiddels ontdekt, wat hen ten val heeft gebracht. Op een hoogte van ongeveer tien centimeter boven den grond is een stevige staaldraad gespannen, dien zij in de donkere gang onmogelijk konden zien.

‘Hij schijnt met alle mogelijkheden rekening te hebben gehouden’, vervolgt Mander, terwijl hij den hoofdinspecteur overeind helpt en ze zich naar het kantoor begeven. ‘Kijk maar, toen hij daar op dien knop drukte, rolden voor alle ramen stevige schermen naar beneden.’

‘Toen we zijn schuilplaats in het bosch hadden ontdekt, heeft hij waarschijnlijk hier wel eens samenkomsten met leden van zijn bende gehouden’,

veronderstelt Hart, die naar de telefoon is gelopen en nu Deventer opbelt.

Even later spreekt hij met van Santen.

‘Hallo! Hier Hart. Alle wegen naar Deventer afsluiten. Uitkijken naar Hermans uit Zutphen. Signalement ligt in linker la van mijn bureau. Is open. Alle bankgebouwen en groote zaken bewaken. Roep hulp van militaire politie in. Iedereen moet op zijn post blijven, wat er ook gebeurt. Jij bent verantwoordelijk tot ik kom. Goed begrepen?!’

Hoofdinspecteur Hart gooit den hoorn met een slag op den haak en wil iets zeggen.

Maar hij vergeet, dat hij met inspecteur Mander in zee is gegaan, die ook wel iets wil zeggen.

Deze brave beambte geeft Hart een geweldigen klap op den schouder en roept dreunend:

‘Geweldig, Hart! Je lijkt wel 'n dictator! Het was prachtig! Doen ze daar nou ook alles, wat je ze opgedragen hebt? Of schreeuwde je alleen maar zoo hard, om mij te imponeeren? Wil ik met je meegaan naar Deventer? Mooi, dan zullen we maar opstappen. Ik zal even het bureau opbellen; in dit huis moet een beambte op post blijven, tot we ons mannetje te pakken hebben. Hij zal wel niet terug durven te komen, maar zeker is zeker.’

Nadat hij getelefoneerd heeft, verlaten de twee beambten het kantoor en buiten gekomen vraagt Mander den chauffeur minzaam:

‘Zeg, ongeluk, heb je hier vijf of tien minuten geleden iemand het huis zien verlaten?’

De chauffeur van den hoofdinspecteur heeft al dikwijls over inspecteur Mander hooren spreken

en neemt hem het ‘ongeluk’ heelemaal niet kwalijk.

‘Ik heb niemand gezien, inspecteur.’

‘Dan zal hij wel via een achterdeur verdwenen zijn. Enfin, vooruit maar Naar Deventer. En 'n beetje hard!’

De chauffeur start den motor en spoedig sukkelen ze met een kalm gangetje van honderdtwintig kilometer per uur in de richting Deventer.

‘Wat rijdt die vent langzaam’, merkt inspecteur Mander laconiek op, als hij in een bocht tegen den zijwand van de auto gesmakt wordt.

Hart kijkt op zijn horloge en zegt kalm:

‘Het is pas kwart voor zeven, dus zijn we in elk geval vroeg genoeg. Het hoofd van the Merrymakers durft toch niet naar Deventer te komen. Maar ik weet natuurlijk niet, tot hoe ver zijn plannen gevorderd waren. Hij schreef in zijn laatste briefje, dat hij persoonlijk de operaties zou leiden. Dat kan ook bluf geweest zijn en daarom ben ik er liever bij.’

De auto vliegt nu in 'n levensgevaarlijk tempo door de straten van Deventer, mist op het nippertje een grooten vrachtwagen en komt met luid geknars van remmen voor het hoofdbureau van politie tot stilstand.

‘Netjes gereden!’ zegt hoofdinspecteur Hart en rent met Mander naar binnen.

Van Santen komt kijken en loopt met een bons tegen inspecteur Mander op.

‘Kijk 'n beetje uit!’ zegt hij nijdig, waarop de hoofdinspecteur hem grinnikend vermaant:

‘Je mag wel een beetje beleefder tegen je collega uit Zutphen zijn, jongeman.’

Van Santen staart hem verbijsterd aan.

Inspecteur Mander is blond en glad geschoren, en deze man heeft zwart haar en 'n snor.

Mander lacht, dat de muren er van schudden, en als ze op het bureau van Hart zijn gearriveerd, zegt nij trotsch:

‘Hoe vinden jullie mijn vermomming. Jij hebt er nog geen woord over gesproken, Hart.’

‘Je lijkt inderdaad meer op een operazanger dan op een inspecteur. Maar ik herkende je dadelijk.’

‘Wat 'n wonder! Je wist, dat ik daar zou zitten. Ik was baron van Teuningen, van de rijke tak moet je weten. Ik sprak over millioenen en tonnen of 't niks was. Ik heb vanmorgen wel 'n uur lang de beursberichten in de krant bestudeerd, om over effecten te kunnen praten, die ik wilde kopen.’

‘Als ik U goed heb begrepen, hoofdinspecteur’, zegt van Santen nieuwsgierig, ‘dan is die Hermans uit Zutphen de leider van the Merrymakers, hè?’

‘Inderdaad.’

‘En heeft U 'm?’

‘Kijk maar es in mijn zakken’, is het onvriendelijke antwoord. ‘Heb je mijn instructies uitgevoerd?’

‘Ja zeker. Deventer wemelt vanavond van politiemannen.’

‘Mooi zoo. Maar ik denk niet, dat er vanavond iets gebeurt.’

Om twaalf uur komt hij tot de conclusie, dat deze woorden wel 'n beetje voorbarig zijn geweest.

Hoofdstuk XVII.

Vijf minuten voor half twaalf.

Rrrrrt!!

De telefoon rinkelt en Hart neemt den hoorn af.

‘Politiebureau. Ja, met hoofdinspecteur Hart. Wat is er Mulder?... Goed, ik kom dadelijk!’

‘Is het spel begonnen?’ vraagt inspecteur Mander en zijn oogen blaken van strijdlust.

‘In elk geval hebben ze hun eersten zet gedaan. Hotel “de Wereldbol” staat in brand. Precies wat ik verwacht had. Niet die brand natuurlijk, maar dat ze ergens iets op touw zouden zetten, om de aandacht af te leiden. De inbraak, die ze van plan zijn, zal heel ergens anders plaats hebben. Daarom heb ik ook gezegd, dat niemand zijn post mag verlaten. Mulder vertelde me, dat de brandmeester zei, dat de boel in brand was gestoken, want het vuur woedt aan vier kanten tegelijk. Van Santen, ga er even heen. Ik blijf hier. Misschien wordt het oorspronkelijke plan toch uitgevoerd.’

Van Santen vertrekt en inspecteur Mander steekt een versche sigaar op.

‘Zou die vent toch kans hebben gezien, om Deventer binnen te komen?’ vraagt hij. ‘Wij werden vlak voor Deventer toch ook netjes aange-

houden. Hoe kan hij dan door de afzetting gekomen zijn?’

En op dit moment gaat het licht uit.

‘Stoppen doorgeslagen’, veronderstelt Mander, maar de hoofdinspecteur springt overeind en roept:

‘Kijk es naar buiten! De lantaarns zijn ook uit. Het is stikdonker in de stad. Ze hebben de centrale blijkbaar onklaar gemaakt. Dat zal het tweede punt op hun programma zijn. Ik moet toegeven, dat ze het grootsch opzetten. Maar het bevalt me heelemaal niet.’

Hij heeft inmiddels zijn zaklantaarn aangeknipt en draait het nummer van de Electriciteitswerken.

‘Hallo, U spreekt met hoofdinspecteur Hart. Wat is er aan de hand?... Ja... ja... nou, het is te hopen. Dag mijnheer.’

‘En?’ vraagt Mander.

‘Net wat ik dacht. Op onverklaarbare wijze is een storing ingetreden. De monteurs zijn al bezig, het te onderzoeken en men denkt, dat de zaak spoedig weer in orde is. Maar die kerels hebben nu al tijd genoeg gehad.’

Op dit oogenblik gaat het licht weer aan en enkele minuten later rinkelt de telefoon.

‘Daar zul je het hebben,’ zegt Mander opgewonden, terwijl Hart den hoorn opneemt.

‘Hallo, met Hart.’

Mander kan duidelijk zien, dat de hoofdinspecteur aanvankelijk schrikt, maar dan beginnen zijn oogen te schitteren.

‘Wacht daar op me. Ik kom direct.’

‘Ga mee, Mander’, roept hij en grijpt naar zijn

hoed. ‘Het licht schijnt precies een halve minuut te vroeg te zijn opgegaan.’

Inmiddels zijn ze naar buiten gerend en in de politieauto gesprongen.

‘Weet je de groote juwelierzaak van Alex de Vries?’ vraagt Hart den chauffeur en als deze bevestigend knikt. ‘Rijdt er dan als de bliksem naar toe.’

‘Zou je me eindelijk niet es vertellen, wat er gebeurd is?’ vraagt inspecteur Mander 'n beetje nijdig.

‘Bijzonderheden weet ik ook nog niet. Tijdens de duisternis hebben ze de étalage van een groote juwelierzaak leeggehaald, maar toen het licht op ging, waren ze nog in de winkel en mijn mannetjes hebben drie inbrekers gearresteerd.’

Ze zijn spoedig ter plaatse.

De winkel is hel verlicht en aan de deur kan men duidelijk zien, dat deze geforceerd is.

Ze gaan naar binnen en een oude heer, die een sjamberlock over zijn pyama draagt, kijkt verschrikt op.

‘Mijnheer de Vries zeker? - Ik ben hoofdinspecteur Hart. Waar zijn m'n mannen en de gevangenen?’

‘Ze zijn hierachter op het kantoor. Gaat U die deur maar door. Ik blijf liever in de winkel, want de deur kan niet dicht.’

De twee beambten begeven zich naar het kantoor, waar ze twee rechercheurs aantreffen, die met de revolver in de hand drie mannen in bedwang houden, die tegen den muur gedrukt staan.

‘Knap gedaan!’ knikt de hoofdinspecteur goedkeurend. En toch kan hij een gevoel van teleurstelling niet onderdrukken, want de hoofdpersoon is er niet bij.

Mander schijnt zijn gedachten te raden, want nadat hij de drie gevangenen heeft bekeken, zegt hij spijtig:

‘Het groote wild is natuurlijk ontsnapt.’

‘De baas krijgen jullie nooit,’ zegt een der inbrekers brutaal ‘en wij verraden toch niet, wie het is.’

De hoofdinspecteur glimlacht genoegelijk.

‘Je hoeft niemand te verraden, want ik weet al lang, wie het is. Ik had alleen gehoopt, hem in dit illustere gezelschap aan te treffen. - Hoe is het hier gegaan?’ wendt hij zich daarop tot de rechercheurs.

‘Wij hadden opdracht gekregen, deze juwelierswinkel te bewaken’, begint een der rechercheurs. ‘Tot twaalf uur brandt het licht in de étalage, terwijl het licht in de winkel den heelen nacht blijft branden. Toen alle lichten plotseling uitgingen, gingen we vlak voor de deur staan, maar ze moeten al lang binnen geweest zijn, want toen het licht weer op ging, zagen we tot onze verbazing, dat de étalage zoo goed als leeg was. Maar in de winkel zagen we een paar mannen staan en zonder te aarzelen traptten we de deur in, die gelukkig gauw open was. Op ons “sta of we schieten!” bleven deze drie kerels staan, maar we weten niet zeker, of er nog meer waren. Ze zijn het huis via den tuin aan de achterkant binnengedrongen en als het licht een oogenblik langer was uitgebleven, waren ze er alle-

maal van door geweest. Het was handig bedacht.’

‘Hoe is het met de buit?’

‘Ze hadden allemaal wàt in hun zakken. De eigenaar, die boven de winkel woont en op het geraas, dat het forceeren van de deur maakte, naar beneden kwam, kan nog niet zeggen, of er uiteindelijk iets verdwenen is. Hij heeft een groote voorraad in huis en weet 't op z'n vroegst morgenochtend.’

De hoofdinspecteur denkt even na.

‘Een van jullie moet vannacht maar hier blijven, ofschoon ik niet denk, dat er nog iets zal gebeuren. Wij zullen deze drie heeren wel mee naar het bureau nemen.’

De gevangenen worden naar de politieauto gebracht en Hart vertelt den eigenaar, dat hij een rechercheur achterlaat, om vannacht een oogje in 't zeil te houden.

‘Morgen kom ik wel even hooren, of er iets vermist wordt’, besluit hij en neemt afscheid van den heer de Vries, die niet kan nalaten, zijn bewondering over de schitterende maatregelen, die de politie dezen avond getroffen heeft, uit te spreken.

De auto rijdt naar het politiebureau terug en nadat de gevangenen veilig zijn opgesloten, zegt de hoofdinspecteur tevreden tegen Mander:

‘Ik geloof, dat we onzen vriend aardig dwars hebben gezeten. En hemzelf zullen we nu ook wel gauw te pakken hebben, want overal wordt naar hem uitgekeken. Jij komt vannacht zeker bij mij logeeren, hè?’

‘Heel graag, tenminste, als je nog van die oude cognac in huis hebt.’

Hoofdstuk XVIII.

Na een gezellig ontbijt, waarbij inspecteur Mander de geheele conversatie in handen heeft genomen, brengt de hoofdinspecteur zijn gast den volgenden morgen naar het station.

‘Ik zal een grondig onderzoek in de woning van Hermans instellen en mocht ik nog iets bijzonders op het spoor komen, bel ik je dadelijk op. Veel succes en nogmaals bedankt voor de gastvrijheid.’

Met deze woorden neemt Mander afscheid en Hart begeeft zich naar het politiebureau.

Hier laat hij allereerst Kees Martens voorkomen.

‘Mijnheer Martens, het lijkt me nu wel verantwoord, U vrij te laten. Ik heb geen oogenblik aan Uw onschuld getwijfeld - dat heb ik U trouwens duidelijk genoeg laten merken - maar ik vond het voor U veilger en ik geloof niet, dat ik me daarin vergist heb.’

‘Ik begrijp er wel niets van, hoofdinspecteur, maar ik geloof zeker, dat U gelijk heeft gehad. Ik schijn inderdaad een vijand te hebben, die mij uit den weg wilde ruimen en daarom gestolen bankpapier in mijn portefeuille stopte. Maar wie het is en

waarom hij iets tegen mij had, is me een raadsel.’

‘Waarom hij het deed, zal ik U later wel vertellen. Maar wie het is, dat moet U weten. Het is Hermans, de patroon van Uw meisje.’

‘Hermans?’ vraagt Martens verbaasd.

‘Ja. Hij heeft haar de betrekking aangeboden, toen ze hem vertelde, geld noodig te hebben voor een goeden advocaat.’

‘Om mij vrij te krijgen?’ vraagt Martens ontroerd. ‘Wat is ze toch een fijne meid, hoofdinspecteur.’

‘Inderdaad’, glimlacht de hoofdinspecteur. ‘Gaat U maar gauw naar haar toe. Dan kunt U haar meteen vertellen, dat ze haar betrekking kwijt is. Nu nog iets. Ik kan U misschien wel schadeloos stellen voor de dagen, die U hier onvrijwillig heeft doorgebracht. In Amsterdam woont een vriend van mij, die commissionair in Effecten is. Hij heeft een groote zaak en ik zal hem vragen, of hij een betrouwbaren bediende kan gebruiken. - En nou moet je niet gaan grienen, maar maak liever dat je wegkomt.’

Nadat de gelukkige jongeman is vertrokken, belt de hoofdinspecteur den juwelier op.

Maar deze is nog niet klaar met het opmaken van zijn voorraad en belooft te telefoneeren, zoodra hij er mee gereed is.

Hart wil net de verschillende rapporten van den vorigen avond gaan bestudeeren, als de telefoon gaat.

Het is Kees Martens en zijn stem klinkt zenuwachtig. terwijl hij zijn vreemde verhaal doet.

‘Hoofdinspecteur, het is misschien kinderachtig van mij, maar ik kan de gedachte niet kwijtraken, dat er iets niet in den haak is. Ik was zoeven bij mijn meisje en omdat de voordeur op een kier stond, ging ik naar binnen. Maar ze was nergens te bekennen en het maakt den indruk, dat ze overhaast is vertrokken. Haarbed is niet opgemaakt en...’

Hier valt Hart hem in de rede.

Hij schijnt het bericht zeer ernstig op te nemen, want Kees Martens hoort hem roepen:

‘Stommeling die ik ben! Dat had ik moeten weten! Waar bent U op het oogenblik?’

‘In een winkel naast haar woning.’

‘Wacht U dan. Ik kom dadelijk naar U toe.’

De hoofdinspecteur laat zijn auto voorkomen en zegt tegen van Santen:

‘Ik vrees, dat juffrouw Veldmans in groot gevaar verkeert. Laat haar signalement verspreiden en overal naar haar zoeken. Ik ga er nu zelf op uit.’

’n Paar minuten later stopt de auto voor de woning van Miep Veldmans.

Martens, die zenuwachtig voor de deur heen en weer loopt, kijkt opgelucht, als hij den hoofdinspecteur den wagen ziet stappen en gaat hem tegemoet.

‘Toen ik U zoeven getelefoneerd had, vertelde de eigenaar van den winkel mij, dat hij Miep vanmorgen om zeven uur in gezelschap van een heer in een auto heeft zien vertrekken. Ze is dus in elk geval vrijwillig meegegaan.’

Maar Hart schudt bezorgd het hoofd.

‘Hij zal haar wel de een of andere leugen ver-

teld hebben. Het is allemaal mijn schuld. Ik had haar moeten laten bewaken.'

Kees Martens kijkt hem verwonderd aan.

'Maar weet U dan, wie haar is komen halen?'

'Ik weet het zoo zeker, dat ik niet eens in den winkel ga vragen, hoe de man er uit zag. Het was Hermans.'

'Hermans? Wat zou die van haar willen?'

'Ik heb het U vanmorgen niet verteld, maar nu zal ik het maar doen. Dat zal U meteen aansporen Uw best te doen, om haar terug te vinden. Hij is hopeloos op haar verliefd.'

'Weet U dat zeker?'

'Absoluut. Toen hij haar den eersten keer bezocht, wilde hij iets van haar weten, dat voor hem van het grootste belang was. En hij schijnt onmiddellijk verliefd op haar geworden te zijn. Daarom heeft hij U ook uit den weg geruimd en haar die betrekking bij hem aangeboden.'

Ze zijn inmiddels het huis binnengegaan, maar ze kunnen niets vinden, dat een aanwijzing geeft, waarheen het tweetal vertrokken kan zijn.

'Maar wat zou hij met haar van plan zijn? Hij kan toch beter alleen vluchten dan in gezelschap van iemand, die zoodra ze merkt, met wien ze te doen heeft, hem alleen maar tot last kan zijn. Vindt U ook niet?'

'Dat is wel zoo', geeft de hoofdinspecteur toe, 'maar iemand, die verliefd is, doet gekke dingen. Bovendien kan hij zich wel verbeelden, dat ze van hem houdt. En laat me nou es even op mijn gemak nadenken.'

Hij loopt eenigen tijd zwijgend op en neer en zegt ten slotte:

‘We zullen het eerst maar eens in Zutphen probeeren. Het is best mogelijk, dat hij zijn woning daar tracht binnen te komen. Hij moest gisteren zoo overhaast de vlucht nemen, dat hij wel dingen van waarde zal hebben achtergelaten. En hij is er brutaal genoeg voor. Dat heeft hij vanmorgen weer bewezen. Gaat U mee?’

‘Als ik mag - graag’, zegt Kees Martens enthousiast en de hoofdinspecteur, die dit antwoord verwacht heeft, knikt tevreden. ‘Vooruit dan maar.’

Ze verlaten het huis en trekken de deur dicht.

‘Zutphen, chauffeur’, zegt Hart, ‘en net zoo snel als gisteren. Je zult den weg nu wel kennen.’

De chauffeur grinnikt.

‘Ik zal 'm wel van katoen geven, hoofdinspecteur’, belooft hij en Kees Martens, die wel eens in een aftandsche taxi heeft gezeten, denkt al na de eerste minuten, dat hier een volslagen krankzinnige achter het stuur zit.

Geamuseerd slaat de hoofdinspecteur hem gade en als ze net op twee wielen een bocht genomen hebben, haalt hij zijn sigarettenkoker te voorschijn en vraagt vriendelijk:

‘'n Sigaretje, mijnheer Martens?’

‘Laat ik het maar doen’, antwoordt de ander gelaten, ‘maar ik zal hem wel niet levend oprooken.’

‘Kom, kom, niet zoo somber. Mijn chauffeur

heeft nog nooit een ongeluk veroorzaakt. Hij vindt dit nog heelemaal niet hard.’

‘n Gezellige vent’, vindt Martens. ‘Maar ik zal blij zijn, als we heelhuids uit dit vehikel komen.’

Maar het loopt goed af en als de auto voor het politiebureau in Zutphen stopt, zegt de hoofdinspecteur:

‘Gaat U maar even mee naar binnen. Ik hoop, dat inspecteur Mander aanwezig is.’

Hij treft het.

De inspecteur is net gearriveerd.

‘Wel, wel’, roept hij vroolijk, als Hart binnenkomt, ‘ben je me met een vliegtuig achterna gekomen? Ik ben hier pas. En wie is dat jonge mensch? Mijnheer Martens? O, de verloofde van juffrouw Veldmans, hè? Ja, 'n charmant meisje. Zoo, zit U niet meer in de bak? Dat dacht ik wel. Wat willen de heere drinken, melk of water?’

Met stijgende belangstelling heeft Kees Martens naar de woorden van den grooten man geluisterd, die van alles op de hoogte schijnt te zijn en daar geen geheim van maakt.

Inmiddels is het den hoofdinspecteur gelukt, aan het woord te komen en hij vertelt Mander, welk brutaal stukje Hermans vanmorgen weer heeft uitgehaald.

‘Hij was dus gisteravond wel degelijk in Deventer’ merkt de inspecteur op. ‘Ik begin werkelijk respect voor dien vent te krijgen. En wat komen jullie hier nou doen? Of denk je, dat ie de brutaliteit heeft, naar zijn woning te gaan?’

Hart knikt.

‘Het lijkt me in elk geval niet onmogelijk.’

‘Dan is ie nog niet gelukkig, want een van mijn beste rechercheurs houdt daar de wacht. Ik zal even opbellen.’

Maar de hoofdinspecteur houdt hem tegen.

‘Laten we er liever heengaan. Stel je voor, dat er iets gebeurd is. Dat hij den rechercheur bijvoorbeeld overweldigd heeft en zich nu nog in het huis bevindt. Dan zal hij, als de telefoon gaat, onmiddellijk de vlucht nemen.’

‘Het is natuurlijk mogelijk’, stemt Mander toe. ‘Ik ga mee. Ik zie, dat je weer dien chauffeur hebt, die altijd met zoo'n slakkengangetje rijdt. Enfin, ik ben goed verzekerd.’

De drie mannen stappen in en de hoofdinspecteur legt den chauffeur precies uit, waar hij stoppen moet. En dit is een paar huizen voor de woning van Hermans.

Hier aangekomen, zegt Hart:

‘Mander, loop jij naar den achterkant van het huis. Wanneer we het geluk mochten hebben, dat de gezochte hier is, mag hij ons niet opnieuw ontsnappen. Ik zal probeeren, de voordeur met een looper open te krijgen.’

‘Gemeene inbreker’, mompelt Mander en begeeft zich naar de achterzijde van het huis, terwijl Hart met Kees Martens naar de voordeur gaat en geruischloos aan het slot begint te morrelen.

‘Prachtig gedaan!’ zegt Martens bewonderend, als het slot na enkele oogenblikken openspringt.

‘Nu geen geluid maken’, fluistert de hoofdinspecteur en ze sluipen de gang in.

Het is doodstil in huis.

Als zij voor de deur van het kantoor staan, haalt Hart een revolver uit zijn zak en beduidt Martens, niet vlak achter hem, maar naast de deur te wachten.

Dan gooit hij de deur met een snelle beweging open en stapt het kantoor binnen.

Voor de schrijftafel zit een man.

Hij is met handen en voeten aan de stoel gebonden en hij heeft een stevige prop in den mond.

Voor hem op tafel ligt een briefje met de lakonieke woorden:

‘Net te laat, hoofdinspecteur!’

Hoofdstuk XIX.

‘Gaat U inspecteur Mander even halen’, zegt de hoofdinspecter grimmig tegen Martens, terwijl hij de touwen begint los te snijden. ‘Ik denk wel, dat dit “een van zijn beste rechercheurs” is.’

Weldra is de man vrij en ook de prop uit zijn mond verwijderd. Hij is totaal versuft en de hoofdinspecteur gaat op zoek naar iets opwekkends.

In een klein kastje vindt hij een paar flesschen, waaronder één met cognac. Nadat de man een paar slokken heeft gedronken, haalt hij diep adem en komt 'n beetje bij.

Zijn bleeke gezicht wordt plotseling door een fel rood gekleurd, als hij inspecteur Mander binnen ziet komen. Hij weet, dat hij de kans had, om den misdadiger te grijpen en dat hij hopeloos gefaald heeft. Hij weet ook, dat de inspecteur altijd een groot vertrouwen in hem stelt en dat hij dit vertrouwen leelijk heeft beschaamd. Werktuigelijk grijpt hij naar de flesch en neemt nog een slok cognac.

De hoofdinspecteur moet op zijn lippen bijten, om niet te lachen, en Manders zegt vermanend:

‘Wat zie ik daar, de Harder? Ben je 's morgens om elf uur al aan de cognac?’

De rechercheur stamelt een paar onverstaanbare woorden en Mander vervolgt:

‘Vertel nou maar es vlug, wat hier gebeurd is.’ Het is een kort verhaal.

‘Ik zat hier om 'n uur of acht te lezen, toen ik achter mij een gerucht meende te hooren. Ik wilde me omdraaien, maar op het zelfde oogenblik werd een lap met chloroform tegen mijn neus gedrukt en daar ging ik. Toen ik weer bij bewustzijn kwam, was ik alleen en zat ik aan de stoel vastgebonden. Dat is alles. Als er ooit een grootere stommeling, een...’

Maar de inspecteur slaat hem bemoedigend op den schouder en zegt gemoedelijk:

‘Trek 't je maar niet zoo erg aan, de Harder. Hij heeft er gisteren kans toe gezien, den hoofdinspecteur en mezelf in de luren te leggen. Ik had je hier niet alleen mogen laten, maar ik heb er geen oogenblik aan gedacht, dat die brutale vent hier terug zou komen. Bel maar even naar het bureau, dat ze twee man hierheen sturen. Zoodra ze er zijn, kun je naar huis gaan en op je verhaal komen. - De vogel is dus gevlogen, Hart. Wat doen we nu?’

‘Daar zit ik juist over te piekeren’, antwoordt de hoofdinspecteur. ‘Hij heeft een voorsprong van bijna drie uur, en dat is een heeleboel. Practisch gesproken kan hij het land niet verlaten, want ik heb alle grensposten laten waarschuwen. Maar we hebben gezien, dat die knaap tot alles in staat is. En daar denk ik op eens aan iets! Het is best moge-

lijk, juist omdat hij zoo brutaal is. Ik zal Deventer even bellen.’

Maar het politiebureau is in gesprek.

‘n Mooie zaak hebben jullie’, zegt inspecteur Mander. ‘Wij zijn hier nooit in gesprek.’

Hart. grinnikt en draait het nummer opnieuw. Het is vrij en van Santen meldt zich.

‘Je spreekt met Hart. Wordt het huis, waar we mijn dochter indertijd gevonden hebben, nog steeds bewaakt? Ik geloof het niet, wel?’

‘Neen, hoofdinspecteur. U heeft zelf twee dagen geleden order gegeven, om die bewaking op te heffen.’

‘Dat dacht ik al. Merci. Is er nog nieuws? - Ja? - Dan was hij er dus toch bij en heeft kans gezien te ontsnappen. Ik weet nog niet wanneer ik terug kom. Tot ziens.’

Hij legt den hoorn neer en zegt tegen Mander:

‘De juwelier heeft zoeven opgegeven, dat hij nog een paar buitengewoon kostbare steenen mist, tot een gezamenlijke waarde van ongeveer vijftien duizend gulden. Het is dus zoo goed als zeker, dat Hermans er wel degelijk bij was. Enfin, hij had het ook beloofd. Ik ga nu naar Gorssel. Heb je zin om mee te gaan, Mander? Ik kan best een mannetje gebruiken.’

‘Natuurlijk ga ik mee. Ik heb je al gezegd, dat hier toch niks te beleven is.’

‘Ik veronderstel, dat rechercheur de Harder er anders over denkt’, merkt de hoofdinspecteur glimlachend op.

Er wordt gebeld.

Twee beampten in burger komen binnen en Mander drukt hun op het hart, uiterst voorzichtig te zijn.

‘Kun je alleen naar huis gaan, de Harder?’ vraagt hij nog. ‘Want we hebben haast.’

‘Dat gaat best, inspecteur. Over een uurtje ben ik weer heelemaal in orde.’

‘Willen we dan maar opstappen?’

Hart knikt en weldra zit het drietal weer in de auto, die in de richting Deventer voortstuift.

Martens heeft nog nooit zoo'n opwindenden dag meegemaakt en is nieuwsgierig, of de hoofdinspecteur ook nu weer gelijk heeft.

En zoo ja, dan hoopt hij in den grond van zijn hart, dat ze dezen keer niet te laat komen.

Hoofdinspecteur Hart zit eveneens in diep gepeins verzonken en spreekt gedurende den rit geen woord.

Hij is er vast van overtuigd, dat Hermans hem niet meer kan ontsnappen, maar hij blijft zich over het lot van Miep Veldmans ongerust maken. Hij weet beter dan wie ook, waartoe de man in staat is, en wanneer hij zich in het nauw gedreven voelt, zal hij op z'n gevaarlijkst zijn en voor geen enkele misdaad terug deinken.

De sombere gedachten van den hoofdinspecteur passen in het geheel niet bij het weer, want het is een stralende zomerdag en hier en daar ziet men reeds groepjes fietsers die van een heerlijk ‘weekend’ hopen te genieten en met verbazing de auto nastaren, die in een razend tempo voorbijschiet.

‘Dat moeten natuurliefhebbers voorstellen’, zegt

menigeen hoofdschuddend. ‘Straks zitten ze tegen een boom.’

Maar zoover komt het niet.

Safe als altijd bestuurt de chauffeur zijn wagen en weldra zijn ze in de buurt van Gorssel.

Hart heeft den vorigen keer ontdekt, dat hij geen uren behoeft te loopen, maar dat de auto tot dicht bij het bewuste huis kan komen. Bij een zijweg slaan ze rechtsaf en beginnen nu langzamer te rijden.

De hoofdinspecteur, die naast den chauffeur is gaan zitten, kijkt scherp voor zich uit, want het is lang niet uitgesloten, dat ze vanmorgen, toen ze op weg naar Zutphen waren, de auto met de gezochten gepasseerd zijn.

En dat risico wil hij niet nogmaals loopen.

Hij geeft den chauffeur een teeken om te stoppen en zegt:

‘Hier zullen we uitstappen. Het is nu nog 'n tien minuten loopen en we kunnen niet voorzichtig genoeg te werk gaan. Jij blijft hier op ons wachten, chauffeur.’

‘Mag ik niet mee?’ vraagt de chauffeur teleurgesteld, want hij houdt wel van een knokpartijtje, maar Hart vindt het beter, dat iemand bij de auto blijft.

‘Als hij ons mocht ontsnappen, zou de mogelijkheid bestaan, dat hij er met onzen eigen wagen van doorgaat. Kijk maar goed uit, want we hebben met een gevaarlijk heerschap te doen.’

Hart, Mander en Martens zijn inmiddels uitgestapt en ze verlaten nu den weg, om onder de beschutting der boomen verder te gaan. Kees Martens vindt het ‘reuze’ en voelt zich als een Indiaan op

het oorlogspad. Dit gevoel wordt nog verhoogd, als de hoofdinspecteur hem vraagt, of hij met een revolver om kan gaan.

‘Nou, en óf!’ zegt hij trotsch. ‘Ik heb het geleerd, toen ik onder dienst was, en ze noemden me zelfs den scherpschutter.’

Hart overhandigt hem zijn browning met de vermaning:

‘Maar wees een beetje voorzichtig en schiet niet in mijn rug, scherpschutter.’

Ze nemen nu de grootste voorzichtigheid in acht, want ze zijn in de onmiddellijke nabijheid van het gezochte gebouw.

Plotseling wijst de hoofdinspecteur naar rechts.

Op een open plek staat een oude Fordwagen.

‘Het begint er aardig op te lijken, dat je weer gelijk hebt, Hart’, fluistert inspecteur Mander. ‘Ik zal de benzinetank even leeg laten lopen, dan kan hij met die kar tenminste niet vluchten.’

Hart knikt toestemmend en enkele oogenblikken later is de auto voorloopig onklaar gemaakt.

Dan wordt de tocht voortgezet.

Weldra zien ze het huis door de boomen schemeren en houden halt, om een plan de campagne op te maken.

‘We zullen aannemen, dat hij aanwezig is’, begint de hoofdinspecteur met gedempte stem: ‘De groote moeilijkheid is, dat hij juffrouw Veldmans waarschijnlijk in zijn macht heeft en wij moeten aan haar veiligheid denken. Wij moeten dus ook met schieten voorzichtig zijn. Ik zal ongezien bij de voordeur probeeren te komen en deze met mijn looper

openmaken. Dat is niet moeilijk, ik heb 't al een keer gedaan. Zoodra ik binnen ben, moet jij me zoo voorzichtig mogelijk volgen, Mander. U blijft hier op den uitkijk staan, mijnheer Martens. Als het hem mocht gelukken, uit het huis te ontsnappen, moet U hem ten koste van alles tegenhouden. Desnoods schiet U hem neer, want als hij zijn kans krijgt, zal hij niet aarzelen, U naar de andere wereld te helpen. Alles goed begrepen? Dan zal ik maar beginnen.'

De hoofdinspecteur maakt een handig gebruik van de beschutting der boomen en struiken, terwijl hij het huis van terzijde nadert. Dan moet hij over een open gedeelte van ongeveer zes meter en met een paar groote sprongen staat hij bij den muur. Als een schaduw sluipt hij om het huis en hopende, dat niemand hem ontdekt heeft, bereikt hij de voordeur.

Onder ademlooze spanning zien de twee achtergeblevenen hem een looper te voorschijn halen en aan het werk gaan.

Ze hoeven niet lang te wachten.

Reeds na enkele oogenblikken is de deur open en de hoofdinspecteur glijdt naar binnen.

'Nu is het mijn beurt', fluistert Mander. 'Ik hoop maar, dat ik 't er net zoo goed afbreng, want ik geloof niet, dat iemand hem heeft kunnen zien. Denk er vooral om, dat je je kalmte bewaart en schiet alleen maar, als het noodzakelijk is.'

Martens knikt en kijkt den inspecteur na, die weldra eveneens in het huis is verdwenen.

Hij is een beetje zenuwachtig, maar hij denkt aan zijn meisje, dat daar binnen misschien gevangen gehouden wordt en neemt zich vast voor, niemand te

laten ontsnappen, hetgeen natuurlijk een uitstekend besluit is.

Maar hij kan natuurlijk niet weten, dat een jacht op gevaarlijke misdadigers niet alleen daarin bestaat, dat men met een revolver gewapend in nonchalante houding tegen een boom leunt en daarbij gebiedend roept:

‘Handen omhoog!’

Het is voor zijn gemoedsrust ook maar beter, dat hij het niet weet.

Hoofdstuk XX.

Als Mander zich bij den hoofdinspecteur heeft gevoegd, sluit hij de deur zoo geruischloos mogelijk en de twee beambten sluipen voorzichtig verder.

Hart besluit eerst den kelder te onderzoeken, want dit lijkt hem de meest waarschijnlijke schuilplaats.

De deur aan het einde van de gang is nu echter gesloten en weer komt de looper er aan te pas. Het moet echter uiterst voorzichtig gebeuren, want het geringste geluid kan hen verraden.

De hoofdinspecteur blijkt echter een model-inbreker te zijn, want als nog geen twee minuten later de deur centimeter voor centimeter opengaat, heeft Mander, die doodstil stond te wachten, niet het minste geluid gehoord.

Eindelijk is de deur ver genoeg open en voetje voor voetje dalen ze de trap af, waar zich, zooals de hoofdinspecteur zich herinnert, een tweede deur bevindt.

Deze staat open en het vertrek er achter ligt in het donker. Er is geen geluid te hooren en terwijl Hart met zijn hand langs de muur tast, om den schake-

laar van het licht te vinden, begint hij te vreezen, dat zij een vergeefschen tocht hebben gemaakt.

Eindelijk heeft hij het knopje gevonden en het licht aangedraaid.

Er is niemand te bekennen!

Inspecteur Mander is eveneens binnengekomen en wil iets gaan zeggen, als Hart een vinger op de lippen legt.

Ingespannen luisteren de twee beampten en dan hooren ze het duidelijk:

Een zacht gekraak.

Het schijnt achter een deur vandaan te komen, die zich aan de andere zijde van het vertrek bevindt.

Ze hooren het nu heel duidelijk, maar als ze de deur bereiken, komen ze tot de ontdekking, dat deze stevig op slot is.

Ondanks zijn groote handigheid kan de hoofdinspecteur haar niet open krijgen, te meer, waar hij zijn uiterste best moet doen, elk gerucht te vermijden.

Op dit oogenblik kijkt inspecteur Mander toevallig naar boven en redt hierdoor waarschijnlijk hun beider leven.

In de zoldering ziet hij een geopend luik, en een door woede verwrongen gelaat staart naar beneden. Maar hij ziet ook de hand met den revolver, die op hen gericht is, en zonder zich een oogenblik te bedenken, richt hij zijn eigen wapen op den aanvaller.

Maar deze wacht het schot niet af.

Voordat de inspecteur heeft geschoten, wordt het luik dichtgegooid en ze hooren haastige voetstappen boven zich.

‘Blijf hier!’ schreewt de hoofdinspecteur. ‘Ik zal zien, hem boven te pakken te krijgen.’

En hij rent de trap weer op, terwijl Mander met de revolver in de vuist beneden de wacht houdt.

Hij stormt een kamer binnen, die boven den kelder moet liggen, maar het vertrek is leeg.

Een raam staat wijd open en daar de man onmogelijk den tijd kan hebben gehad, ergens anders heen te gaan, moet hij door het venstergevlucht zijn.

De hoofdinspecteur neemt denzelfden weg, want het raam ligt aan den achterkant van het huis, terwijl Kees Martens aan den voorkant op wacht staat. De kans is dus groot, dat de man hun op het laatste oogenblik toch nog ontsnapt.

Nauwelijks staat hij buiten, og hij hoort twee revolvershots vlak na elkaar.

Ze komen van den voorkant van het huis en Hart snelt er heen. Op den plaats, waar ze Kees Martens hebben achtergelaten, ligt een roerlooze gedaante. De ‘scherpschutter’ heeft er dus blijkbaar toch naast geschoten, maar dit verwondert den hoofdinspecteur heelemaal niet. Er is een groot verschil tusschen het schieten op een schijf of op een mensch, temeer, wanneer deze laatste eveneens met een revolver gewapend is

Hij onderzoekt vluchtig de hoofdwond, die de jongeman in den strijd heeft opgelopen en constateert, dat het maar een schamschot is. Maar hij kan het toch niet over zijn hart verkrijgen, den jongen hier te laten liggen en besluit de achtervolging

nog even uit te stellen en eerst den gewonde te verzorgen.

‘Je zult niet ver komen, kereltje’, bromt hij tusschen de tanden, ‘en je zondenregister wordt steeds langer.’ Daarna neemt hij Martens in zijn sterke armen en draagt hem zonder inspanning naar het huis, waar hij hem op het gras neerlegt.

In een wip heeft hij de voordeur weer open en loopt de gang in.

‘Mander!’ roept hij naar beneden. ‘Kom mij even helpen.’

De inspecteur stormt naar boven.

Hij heeft de revolver nog steeds in de hand en roept:

‘Wat is er gebeurd? Ik hoorde schieten, maar je had gezegd, dat ik beneden moest blijven.’

‘Had ik het maar niet gezegd’, is het spijtige antwoord van Hart. ‘Dan hadden we hem nu misschien gehad. En nu hebben we alleen maar een gewonde.’

‘Martens? Is het erg?’

‘Gelukkig niet. Help me even, hem naar binnen te dragen. Hij zal wel gauw weer bijkomen.’

Ze dragen den gewonde de eerste beste kamer binnen en leggen met hun zakdoeken een noodverband aan.

‘Ik geloof, dat we hem rustig even alleen kunnen laten’, zegt de hoofdinspecteur, nadat hij zijn jas heeft uitgetrokken en deze als provisorisch kussen onder het hoofd van Kees Martens heeft geschoven. ‘Ik geloof niet, dat Hermans - want het was ongetwijfeld Hermans - hier terug durft te komen. En als ik me niet vergis, hebben we voor dezen veelbe-

loveden jongen man, zodra hij weer wakker wordt, een aardige verrassing in petto. Ga mee naar beneden.'

'Ik denk het ook', glimlacht Mander, terwijl hij hem naar beneden volgt.

Hart klopt nu op de deur, waarachter zij zoeven een geluid meenden te hooren.

'Bent U daar, juffrouw Veldmans? Hier is hoofdinspecteur Hart.'

'Ja', klinkt een stem half huilend en half lachend. 'Maar ik kan de deur niet openkrijgen.'

'Dan zal ik het nog eens probeeren. Ik hoef nu niet meer zoo geruischloos te werk te gaan.'

Maar het lukt niet.

Het schijnt een ingewikkeld slot te zijn en eindelijk geeft de hoofdinspecteur zijn pogingen op.

'Is de kamer groot genoeg, dat U naast de deur tegen den muur kunt gaan staan?

Dan zal ik het slot er uit schieten.'

'Ja, dat gaat best.'

'Mooi zoo. Bent U klaar?'

'Ja.'

Hij neemt zijn revolver, die naast Martens op den grond lag en waaruit een schot was gelost, en na twee schoten, die in den kelder als donderslagen klinken, is de deur open.

Miep rent naar buiten en terwijl de tranen langs haar bleeke wangen loopen, vliegt ze den hoofdinspecteur om den hals en zoent hem op beide wangen.

Dan wordt zij inspecteur Mander gewaar en deze wakkere beambte knikt bemoedigend.

‘Goed zoo, juffrouw. Maar ik heb ook meegeholpen.’

Waarna ook hij zijn deel krijgt.

‘En eer U ons nu gaat vertellen, wat U heeft meegemaakt’, stelt de hoofdinspecteur voor, ‘zullen we naar boven gaan. Er is namelijk nog een vechtersbaas bij geweest, en U zult hem ook wel willen bedanken. Hij heeft een wondje aan zijn hoofd, maar het is niet gevaarlijk. Gaat U maar mee. Hier, deze trap op.’

In de gang gekomen opent Hart de deur van de kamer, waar ze Kees Martens hebben achtergelaten.

Zooals hij verwacht had, is de gewonde inmiddels bijgekomen. Hij zit overeind en kijkt 'n beetje suffig voor zich uit.

‘Hier is bezoek voor U’, zegt Hart en trekt Miep Veldmans de kamer in. ‘Wij komen dadelijk terug.’

Hij laat de gelukkige jongelui alleen en glimlacht tegen Mander.

‘In elk geval zijn we niet heelemaal voor niets gekomen. We zullen nu buiten gaan kijken, of we iets wijzer kunnen worden. Martens heeft ook geschoten en misschien heeft hij den vluchteling wel geraakt.’

Ze zoeken nauwkeurig de omgeving at en reeds na enkele oogenblikken vinden ze wat ze zoeken.

Bloedsporen!

‘Dan heb ik den “scherpschutter” toch onrecht gedaan,’ grinnikt de hoofdinspecteur. ‘Hij heeft zijn mannetje wel degelijk geraakt. Ik geloof wel, dat ik weet, waar die sporen heen zullen leiden.’

‘Naar zijn auto, hè?’

Hart knikt.

En inderdaad.

De bloedsporen leiden in een rechte lijn naar de plek, waar de Fordwagen nog steeds staat.

En ook zonder die sporen zouden ze weten, dat de gezochte hier is geweest.

Want op een der portierraampjes is een briefje geplakt en de twee beambten lezen:

‘Bulletin nummer 2

Net te laat, hoofdinspecteur!’

Hoofdstuk XXI.

Verbluft kijken de twee politiemannen elkaar aan.

Dan zegt Hart:

‘We moeten toegeven, dat hij zin voor humor heeft.’

‘En dat hij over een buitengewone koelbloedigheid beschikt’, vult Mander aan.

‘Hij weet, dat we hem vlak op de hielen zitten en schrijft desondanks nog rustig een briefje.’

‘Het was een goed idee van jou, om de benzinetank leeg te laten lopen. Te voet kan hij niet ver komen. We zullen nu even naar mijn chauffeur gaan. Als hij tenminste inmiddels niet is doodgeschoten en de auto verdwenen is.’

Maar dit is niet het geval.

De wagen staat nog op dezelfde plaats en de chauffeur is springlevend.

De hoofdinspecteur is kennelijk opgelucht en geeft verschillende instructies, waarna de chauffeur zijn auto keert en in zijn bekende halsbrekende tempo verdwijnt.

‘Wij kunnen hier voorlopig niets meer doen’,

merkt Hart op. ‘Ik heb opdracht gegeven, deze bosschen in een wijden kring af te zetten en met politiehonden te doorzoeken. Ik geloof niet, dat de gezochte ons nu nog kan ontsnappen. Als de chauffeur deze boodschap heeft doorgegeven, zal hij hierheen terugkeeren, om ons af te halen. En nu zullen we eens gaan hooren, wat onze jeugdige geliefden te vertellen hebben.’

‘Als ze daar tenminste tijd voor hebben’ luidt het sceptische commentaar van inspecteur Mander, terwijl ze naar het gewezen hoofdkwartier van den bendeleider terugkeeren.

Miep en Kees hebben ergens twee stoelen vandaan gehaald en zitten op het grasveld naast het huis met elkaar te praten.

‘Je ziet gelukkig niet zoo bleek meer’, roept inspecteur Mander vroolijk en wijst op de roode gezichten van het tweetal. ‘Nou, mijnheer Martens, U heeft er toch niet heelemaal naast geschoten. Maar vertelt U es, wat er precies gebeurd is.’

‘Dat is gauw verteld. Toen ik ongeveer tien minuten had gewacht, zag ik plotseling een man om den hoek van het huis rennen en mijn kant uitkomen. Naar Uw beschrijving te oordeelen was het de man, dien U zocht en ik stapte manmoedig naar voren, hief mijn revolver op en brulde: Handen omhoog! Ik was er van overtuigd en hoopte ook hartgrondig, dat hij onmiddellijk zou gehoorzamen, maar hij dacht er blijkbaar heel anders over. In een ommezien had hij een revolver te voorschijn gehaald en toen dacht ik aan Uw woorden: Schiet hem desnoods neer. Ik mikte op zijn beenen, haalde

de trekker over en... verder weet ik me niets meer te herinneren.'

'Dan heb je hem dus in een van zijn beenen geraakt, Martens', knikt inspecteur Mander, die nu al weer lang genoeg 'mijnheer' en 'U' heeft gezegd. 'We konden zijn bloedsporen tot aan zijn auto volgen. Daar hielden ze op. Dus heeft hij zijn wond daar waarschijnlijk verbonden.'

'Dan heb ik hem toch niet goed geraakt', zegt Kees Martens spijtig, 'anders had hij niet meer kunnen lopen. Maar ja, ik heb nog nooit op een mensch geschoten en daarom...'

'En het is te hopen, dat U het nooit meer hoeft te doen', valt hoofdinspecteur Hart hem in de rede. 'U heeft in elk geval moedig aan de bevrijding van Uw meisje meegeholpen en daarvoor bent U uiteindelijk meegegaan. - En juffrouw Veldmans, wat heeft U allemaal beleefd, sinds U vanmorgen om zeven uur met Hermans in de auto stapte. En onder welk voorwendsel heeft hij U eigenlijk meegekregen?'

'Och, dat was tamelijk eenvoudig. Kees heeft me zoeven verteld, dat mijn vroegere patroon een berucht misdadiger is, maar dat wist ik vanmorgen nog niet. Toen ik gisteren zoals gewoonlijk om vijf uur weg ging, zei hij, dat ik pas Maandagmorgen terug hoefde te komen, omdat hij Zaterdag niet aanwezig was.'

'Is U daar gisteren nog iets opgevallen?' valt de hoofdinspecteur haar in de rede.

'Hij was den heelen dag erg verstrooid en zag er slecht uit. Ik vroeg hem nog, of hij ziek was. En toen

ik de deur uitging, kwam er net een soort operazanger binnen. Maar dat zal dan wel een medeplichtige van hem zijn geweest.'

Hier krijgt Hart het op zijn zenuwen.

Hij moet zoo onbedaarlijk lachen, dat Miep bang wordt, dat hij zal stikken en hem op den rug klopt. Met het succes, dat het lachen overgaat in een ontzettende hoestbui.

Maar ook die gaat voorbij en de hoofdinspecteur steunt, terwijl hij de tranen uit zijn oogen veegt:

'Heb je het gehoord, Mander? Daar gaat je reputatie.'

Miep kijkt verbaasd van den een naar den ander, tot de Zutphensche inspecteur plechtig verklaart:

'Juffrouw Veldmans, die operazanger en medeplichtige was ik.'

Miep kijkt hem een beetje verlegen aan, maar de inspecteur is heelemaal niet beledigd en grinnikt:

'In elk geval heeft U me niet voor een inspecteur van politie gehouden en dat is de hoofdzaak'.

Na dit incident vervolgt Miep Veldmans haar verhaal:

'Vanmorgen om kwart voor zeven werd er bij me gebeld. Ik trok een peignoir aan en ging naar beneden, ofschoon ik er van overtuigd was, dat het niet voor mij bestemd was. Tot mijn groote verbazing stond mijnheer Hermans voor de deur en vroeg, of ik onmiddellijk met hem mee naar Zutphen wilde gaan. 'Het is voor mij van het grootste belang', zei hij. 'Ik zal wel in de auto op U wachten.' Hij wachtte mijn antwoord niet af en ik zag hem

in een afgetakelde Fordwagen stappen, die voor de deur stond.

‘Ik koesterde niet het minste wantrouwen, kleepte me vlug aan en zat een kwartier later naast hem. ‘U moet noodzakelijk een paar belangrijke brieven voor me typen’, zei hij kort. ‘Het zal hoogstens een uur duren. Dan breng ik U met den wagen weer naar huis. We hoeven niet heelemaal naar Zutphen te gaan, want ik heb 'n zomerhuisje in de Gorsselsche bosschen en daar heb ik ook 'n schrijfmachine.’ Inmiddels waren we weggereden en het viel me op, dat hij ontzettend snel reed. Ik maakte daar nog een opmerking over, maar hij gaf geen antwoord en bleef in het zelfde hooge tempo doorrijden. Gelukkig waren de wegen op het vroege uur nog stil en we kwamen bijna niemand tegen.

‘Even voorbij Gorssel zwenkte hij linksaf. Hier minderde hij eindelijk vaart, maar dat moest wel, want de weg was smal en hobbelig. Na 'n minuut of tien op dezen zijweg te hebben gereden, stopte hij en zei: “Verder moeten we te voet gaan. Het is maar een paar minuten lopen.” Hij hielp me bij het uitstappen en ik voelde, dat zijn handen koortsachtig heet waren. Maar verder was hij heel gewoon en toen we bij dit huis kwamen en hij zei: “Hier is het”, koesterde ik nog geen argwaan. Ik vond het alleen een aardsleelijk oud gebouw, maar de omgeving was prachtig en misschien was het van binnen erg gezellig.’

Miep zwijgt even en Kees Martens, die het verhaal al gehoord heeft en weet, dat nu het onaange-

naamste gedeelte komt, drukt haar bemoedigend de hand.

‘Hij deed de deur open’, gaat ze verder, ‘en liet me voor hem naar binnen gaan. Toen ik in de kale, muffige gang stond, aarzelde ik voor de eerste maal. Maar hij zei rustig: “Rechtuit, juffrouw Veldmans” en ik liep door. Toen hij aan het einde van de gang weer een deur opende en mij beduidde, de trap af te gaan, werd ik mij opeens van een naderend gevaar bewust, maar hij liep vlak achter mij en ik had geen keus. Beneden gekomen knipte hij het licht aan en toen ik de leege ruimte zag, wist ik, dat ik in een val was gelopen. Maar ik had nog geen flauw idee, wat hij van plan was.’

Opnieuw onderbreekt ze haar verhaal en verzoekt Kees Martens een glas water voor haar te halen.

‘Beneden in den kelder is een waterkraan en er zal ook wel ergens een glas staan.’

Kees snelt het huis binnen en blijft een eeuwigen tijd weg. Als hij eindelijk weer verschijnt, draagt hij voorzichtig een kopje zonder oor en annonceert triomfantelijk:

‘Ik had het zóó! 'n Kwestie van speurderstalent. Ik denk, dat ik ook maar bij de politie ga.’

‘Laat die kwajongen maar kletsen, juffrouw Veldmans’, zegt de hoofdinspecteur. ‘We zijn nieuwsgierig, wat er verder gebeurd is.’

Miep drinkt haar kopje leeg en begint aan het laatste gedeelte van haar verhaal.

‘De rest is gauw verteld - en dat is maar goed ook. Hij vertelde me zonder omwegen, dat hij een

misdadiger was en dat de politie van geheel Holland naar hem zocht. Dat hij van plan was, naar het buitenland te vluchten en dat hij alle noodige voorbereidingen reeds had getroffen. “Ik moet nog even naar huis, om het een en ander te halen”, ging hij voort. “Het zal wel door de politie bewaakt worden, maar daar ben ik niet bang voor. Gisteren werd heel Deventer bewaakt, en tóch ben ik binnengekomen. Die brave hoofdinspecteur moest eens weten, hoe ik dat gedaan heb.” En hierbij lacht hij zelfvoldaan.’

‘Dat zou ik inderdaad graag weten’, merkt Hart hier op. ‘Heeft hij het niet verteld?’

‘Nee. En toen kwam het ergste. Hij vroeg me, of ik met hem mee wilde gaan. In hartstochtelijke bewoordingen verklaarde hij, dat hij me liefhad. - Daar was ik al eenigen tijd bang voor, zooals ik den hoofdinspecteur trouwens een paar dagen geleden al heb verteld. - Hij sprak zoowat een kwartier lang achter elkaar door en al dien tijd waren mijn hersens koortsachtig aan het werk, om een uitweg te vinden. Toen hij eindelijk zweeg en me vol verwachting aankeek, had ik een besluit genomen. Ik zei hem, dat dit allemaal erg onverwacht kwam en ik er eerst rijpelijk over na moest denken. Ik probeerde door te laten schemeren, dat ook hij mij niet onverschillig was, en hij scheen me te gelooven. Hij zei: “Ik moet nu eerst even weg en dan zullen we wel verder praten.” Toen bracht hij me naar het kamertje, waar U mij gevonden heeft. Daar stond een veldbed en hij zei: “Gaat U maar 'n uurtje rusten, want U bent vroeg op geweest.” Daarna

vertrok hij. Zoals ik al gevreesd had, was de deur afgesloten en nu kon ik alleen maar hopen, dat men mij hier zou vinden. Ik hoorde Hermans later terugkomen en in de kamer boven mij stommelen, maar ik heb hem gelukkig niet teruggezien. Toen bent U gekomen - en dit is alles.'

'Juffrouw Veldmans', zegt de hoofdinspecteur met eerlijke bewondering, 'U heeft zich kranig gehouden. Direct zal mijn chauffeur wel hier zijn en die zal U en Uw verloofde in een kalm gangetje door de mooie omgeving naar huis brengen. Dan slapen jullie maar lekker uit en vergeet de heele geschiedenis zoo gauw mogelijk.'

'n Kalm gangetje is niet slecht', merkt Kees Martens glimlachend op. 'Onder de honderd kilometer per uur kan die chauffeur van U, geloof ik, niet rijden.'

'Nou moet je niet nog praatjes hebben, jongeman', wijst inspecteur Mander hem terecht, 'anders breng ik je meisje naar huis en jij kunt op je groote platvoeten gaan lopen.'

Martens kijkt naar de geweldige voeten van den reusachtige inspecteur en zegt grijnzend:

'Dat is lef'.

Hoofdstuk XXII.

Dagenlang heeft men nu in de Gorsselsche bosschen met man en macht naar den gevaarlijken misdadiger gezocht, maar zonder het minste resultaat.

Politieagenten, veldwachters en rechercheurs met politiehonden hebben de omgeving in alle richtingen doorkruist, maar het lijkt wel, of de aarde den gezochte heeft opgeslokt.

Af en toe wordt er iemand aangehouden. die op den vluchteling lijkt en elken keer is hoofdinspecteur Hart in een razend tempo naar Gorssel gereden om te kijken, of het de gezochte was.

Maar steeds tevergeefs.

Het begint de hoofdinspecteur leelijk de keel uit te hangen en toch is hij er van overtuigd, dat de man zich nog in deze omgeving verborgen houdt.

Ook vandaag is Hart weer naar Gorssel geroepen en opnieuw is het op een teleurstelling uitgelopen.

Hij zit nu in een klein café aan den straatweg met zijn chauffeur een kop koffie te drinken en is in een allernaangenaamst humeur. Hij rookt de eene siga-

ret na de andere en luistert maar half naar de opmerkingen, die de chauffeur af en toe maakt.

In dit café is hij nog nooit geweest en de eigenaar die niet weet dat Hart bij de politie is, komt een praatje maken.

‘Lekker weertje, heeren!’ begint hij. ‘Als U de bosschen ingaat, moet U de auto hier laten staan en te voet gaan. Ik wil U wel een paar mooie wandelingen opgeven.’

De hoofdinspecteur is met zijn gedachten heel ergens anders en hoort niet eens, wat de man zegt, maar de chauffeur is blij, dat hij eindelijk aanspraak heeft en is spoedig in een geanimeerd gesprek met den caféhouder.

Hart wil net opdracht geven, naar Deventer terug te rijden, als hij de laatste woorden van het gesprek opvangt.

‘Ja mijnheer, en dan vindt ze de volgenden morgen een rijksdaalder op de keukentafel.’

‘Wie is die persoon die zoo royaal met rijksdaalders om zich heen smijt?’ vraagt hij glimlachend.

De caféhouder constateert tevreden, dat het hem eindelijk is gelukt, de belangstelling van zijn zwijgende gast op te wekken en begint opnieuw aan zijn vreemd verhaal.

‘Ja, dat is een grappige geschiedenis, mijnheer. Ik heb het gehoord van den groentenboer en die heeft het weer van iemand anders. Ik weet natuurlijk niet of het waar is, maar dat kan me ook niet veel schelen.’

‘Natuurlijk niet. Maar wat is dat voor een geheimzinnige geschiedenis?’

‘Dat is het juiste woord, mijnheer: geheimzinnig. Ik weet niet eens wie het eigenlijk is. Dat wist de groentenboer namelijk ook niet of hij wilde het niet zeggen. Ergens hier in de bosschen moet een weduwvrouwtje wonen, die van haar spaarcentjes leeft. Ze woont heelemaal alleen in een klein huisje en toen ze een paar nachten geleden wakker werd ontdekte ze tot haar groote schrik, dat iemand in de kamer was. Ze probeerde te gillen maar kon geen geluid geven. Het zou haar trouwens niets geholpen hebben, want het dichtstbijzijnde huis ligt een paar kilometer verder. De indringer scheen inmiddels gemerkt te hebben, dat ze wakker was geworden, en kwam naar het bed toe. Het oudje dacht dat haar laatst, uur geslagen had, maar er gebeurde heel iets anders.’

De verteller maakt een listige pauze, om de spanning op te voeren en vervolgt even later:

‘Zooals ik dus zei, kwam de indringer naar het bed toe en zei met fluisterende stem: “Geen woord, of ik vermoord je.” Dit was geheel overbodig, want al had ze gewild, ze had geen kik kunnen geven. Trouwens haar woning ligt...’

‘Dat heb je al verteld’, valt Hart hem ongeduldig in de rede. Hij heeft het verhaal met groeiende belangstelling gevolgd, want mogelijk krijgt hij hier toevalligerwijze een waardevolle inlichting. ‘Vertel verder.’

‘Daarna zei de fluisterende stem: “Je moet elken avond melk, brood, boter en vleesch of worst in de keuken klaar zetten. Laat de achterdeur open, dan hoef ik niet door een raam te klimmen. Vanavond

heb ik zelf al wat gevonden, maar morgen moet het klaar staan. Je zult er goed voor betaald worden. Je mag er met niemand over spreken. Als je 't toch doet zal ik je met mij eigen handen vermoorden.” Nou, U begrijpt, het oudje lag te rillen in haar bed. De indringer wachtte geen antwoord af en was even later verdwenen. Ze kon natuurlijk niet meer slapen en stond de volgende morgen vroeg op. En toen ze in de keuken kwam, lag er een rijksdaalder op tafel. Nu zet ze elken avond eten en drinken klaar en den volgenden morgen is het weg en ligt er een rijksdaalder voor in de plaats.’

Nieuwsgierig kijkt hij, welken indruk zijn griezelig verhaal op zijn toehoorders heeft gemaakt en hij kan tevreden zijn. De oogen van den hoofdinspecteur schitteren en hij vraagt, terwijl hij opstaat:

‘Waar woont de groentenboer?’

Hij noteert het adres, rekt af en na een vriendelijk ‘Goeden morgen’ verlaat hij met den chauffeur het café.

‘Terug naar Deventer, Jan, en liefst een beetje vlugger dan gewoonlijk.’

Op het bureau aangekomen laat de hoofdinspecteur van Santen bij zich komen.

Hij vertelt hem in korte woorden, wat hij van den caféhouder heeft vernomen en vervolgt:

‘Laten we nu eens aannemen, dat het verhaal op waarheid berust - en ik voor mij ben er zelfs van overtuigd dat het zoo is, dan moeten we iemand hebben, die na den groentenboer de verschillende zegslieden weet op te scharrelen en uit te hooren,

tot hij eindelijk de persoon te pakken heeft, die hem kan vertellen, wie het weduwvrouwtje is en waar ze woont.’

‘We hebben toch genoeg handige rechercheurs’, merkt van Santen eenigszins verwonderd op.

‘Dit is wel zoo’, geeft de hoofdinspecteur toe, ‘maar hier betreft het toch een heel bijzonder geval. Het moet iemand zijn, waarvan eigenlijk niemand weet, dat hij van de politie is. Want je kunt er zeker van zijn, dat Hermans ze allemaal kent. Hij heeft zijn operaties altijd zoo zorgvuldig voorbereid dat ik er van overtuigd ben, dat hij ons allemaal van te voren grondig bestudeerd heeft. Denk maar eens aan die personificatie van jezelf. Want als hij er achter komt, dat we hem op het spoor zijn, is niet alleen onze moeite tevergeefs geweest, maar de mogelijkheid is ook niet uitgesloten, dat hij zich op het oude vrouwtje, dat blijkbaar toch haar mond heeft voorbijgepraat, wil wreken.’

‘Het is inderdaad een moeilijk geval,’ zegt van Santen peinzend. Onze mensen zijn zonder uitzondering al jaren in dienst van de politie en een leek kun je er toch niet voor nemen. Er blijft dus maar één mogelijkheid over.’

‘En die is?’

‘'n Goede vermomming.’

De hoofdinspecteur knikt.

‘Daar heb ik ook al over gedacht. Maar het mag er niet te dik opliggen, want de vijand is slim. Enfin, we moeten het probeeren. Heb je al iemand op het oog.’

‘Ik zou het zelf wel willen doen. Zoals U weet, heb ik er al eens meer succes mee gehad.’

‘Ja, dat herinner ik me. Het was, toen we twee jaar geleden dien huwelijkszwendelaar ontmaskerd hebben. Nou, ik vind het best. Welke rol wou je spelen?’

‘Dat weet ik nog niet, maar ik zal er wel iets op vinden. Laat U het maar gerust aan mij over.’

‘Uitstekend. Maar denk er om, er is haast bij. Hermans kan er elk oogenblik achter komen, dat het vrouwtje gekletst heeft en dan is het te laat.’

‘Dat begrijp ik. Dan zal ik maar meteen opstappen. O ja, heeft U het adres van dien groentenboer?’

Van Santen noteert het adres en nadat de hoofdinspecteur hem succes heeft gewenscht, gaaf hij naar huis, om zich op zijn moeilijke taak voor te bereiden.

Dien avond om een uur of tien zit de hoofdinspecteur zijn vrouw een spannende detective roman voor te lezen - dat doet hij graag in zijn vrije uren - als er gebeld wordt.

Hij legt zijn boek neer en staat op.

‘Ik zal wel even gaan kijken.’

Hij doet de deur open en buiten staat een venter met een groot pak op den rug. Een woordenvloed wordt met schorre stem over den hoofdinspecteur uitgestort en deze meent eindelijk te begrijpen, dat de man theedoken voor een belachelijk lagen prijs heeft aan te bieden.

Glimlachend zegt hij:

‘Kom maar even binnen, dan kun je het zelfde nog een keer aan mijn vrouw vertellen.’

De koopman strompelt achter hem aan naar de huiskamer en geeft opnieuw blijk van zijn verkoopstalenten, door een tweede redevoering af te steken.

Maar hier laat hij het niet bij.

Met een handige beweging slingert hij het pak van zijn rug, maakt het open en gooit een stapeltje theedoeken voor de verbaasde mevrouw Hart op tafel.

‘Asjeblijft!’ krast hij met overslaande stem. ‘Is dat wat of is dat niks? Prima kwaliteit. Onverslijtbaar, zoo zeker als ik hier voor U sta. En de prijs? U zult lachen, als ik U die zeg mevrouw: Zestig centen per dozijn. Niet per stuk - per d o z i j n ?’

Mevrouw Hart bekijkt de theedoeken en Hart die de bekende truc met de theedoeken vermoedt, vraagt terloops:

‘Heb je er voorraad van?’

‘Heb ik er voorraad van? Ik heb ze hier toch. Hoeveel moet U hebben? Een dozijn - twee dozijn?’

‘Maar dat kan niet,’ zegt mevrouw Hart eindelijk.

‘Dat kan ook niet’, antwoordt de koopman met een geheel ander stemgeluid. ‘Ik heb er heel wat meer voor moeten betalen, mevrouw.’

‘Van Santen!’ roept de hoofdinspecteur grinnikend. ‘Man, op mijn eerewoord, ik heb je niet herkend. Dat heb je werkelijk prachtig gedaan. Neem 'n stoel en vertel op.’

Inspecteur van Santen is danig in zijn schik en nadat hij mevrouw Hart heeft begroet, haalt hij de rommel van tafel en gaat zitten.

‘Wat wil je drinken?’ vraagt Hart. ‘n Glas cognac of heb je liever een whisky soda?’

‘Graag een whisky soda. Ik heb vandaag zooveel met die gekke schorre stem gepraat, dat ik nou in werkelijkheid schor ben. Maar - ik heb aardig verkocht.’

‘Dat zal wel’, glimlacht mevrouw Hart. ‘Ten minste als U alles tegen die prijs verkocht heeft.’

‘Inderdaad’, antwoordt van Santen met een breede grijns. Minstens twintig dozijn. Ik zal morgen een stevige onkostenrekening indienen, hoofdinspecteur.’

‘Je doet maar. Drink nou eerst maar eens en vertel me dan, of je al opgeschoten bent.’

Inspecteur van Santen neemt een paar flinke slokken en annonceert triomfantelijk:

‘Ik weet wie de weduwe is en ik weet ook waar ze woont.’

Verrast kijkt Hart hem aan.

‘Dat is geweldig van Santen. Hoe heb je dat zoo gauw klaargespeeld? Ik had het niet verwacht.’

Van Santen drinkt zijn glas leeg en de hoofdinspecteur haast zich opnieuw te vullen.

‘Dank U wel. Ik wou maar dat U iedere dag zoo'n opdracht voor me had. Die whisky is heerlijk - Ik heb tamelijk veel geluk gehad. Nadat ik de groenteboer gesproken had wist ik, dat hij het verhaal van een melkboer had gehoord. Ik naar den melkboer. Maar toen sloeg de schrik me op het lijf,

want die had het weer van een scharenslijper gehoord. En toen kwam het oogenblik, waarop ik geluk had. Ik stond nog met den melkboer te praten, toen hij zei: 'Kijk, daar heb je hem toevallig,' en mij het karretje aanwees. Ik er naar toe en mijn zakmes laten slijpen. En toen kwam ik te weten waar het huisje ongeveer lag. Want de scharenslijper had het verhaal van een rondreizend muzikant vernomen, die de naam van het vrouwtje wel niet kende, maar hem wel ongeveer had uitgeduid, waar het huisje lag.

'Toen ben ik er opuit getrokken, om het bewuste huisje te zoeken. En het is me na veel moeite eindelijk gelukt. Ik zou U onmogelijk kunnen uitleggen waar het precies ligt, maar ik kan U er wel naar toe brengen. Het ligt niet eens ver van Gorssel af, maar wel erg verborgen. Niet aan een weg maar aan een soort boschpad. Het is me een raadsel, hoe het daar gekomen is.'

'En weet je zeker, dat dit het gezochte huis is?' vraagt de hoofdinspecteur, die met belangstelling geluisterd heeft.

'Ik zou me al heel erg vergissen als het met zoo was. Ik heb het vrouwtje opgezocht en haar een paar theedoeken verkocht. Toen ze betaalde, zocht ze een heele tijd in een groote beurs en zei eindelijk: "Ik heb alleen maar rijksdaalders." - "Spaart U - die?" vroeg ik Lachend, maar ze werd erg zenuwachtig en was geloof ik blij, da ik maar gauw wegging. Bovendien is het 't eenige huisje in de buurt, die men mij beschreven had. Ik geloof wel, dat we het gevonden hebben.'

De hoofdinspecteur knikt.

‘Het lijkt er inderdaad veel op. We zullen het in elk geval probeeren. Hoe laat is het nu? Over elven. Voor vandaag lijkt het me te laat, want als we om twaalf uur met een auto in Gorssel aankomen, trekt dit veel te veel aandacht. Dus morgen maar. Moet je nog een whisky van Santen?’

De inspecteur glimlacht.

‘Als we vannacht toch niet op het oorlogspad gaan, kan ik er nog wel eentje hebben. Want ik weet niet zeker, of ik het na de derde whisky nog zou kunnen vinden.’

‘Ik zal inspecteur Mander morgenochtend opbellen en vragen, of hij meegaat. Hij is er aldoor bij geweest en daar we, naar ik hoop, morgen het slot bedrijf van deze jachtpartij krijgen, zal hij het wel graag willen meemaken. En het is best mogelijk, dat we zijn stevige knuisten kunnen gebruiken.’

Van Santen staat op.

‘Mevrouw, ik heb nog twee dozijn van die dingen over. Ze worden toch uit de politiekas betaald, dus ik zal ze maar hier achter laten. Vindt U ook niet?’

‘Ernstige fraude,’ mompelt de hoofdinspecteur.

Hoofdstuk XXIII.

Den volgenden nacht liggen drie mannen bij het bewuste huis in het bosch op de loer.

Ze hebben zich in het struikgewas verscholen, dat aan den achterkant tot dicht aan het gebouwtje reikt, want volgens de verkregen inlichtingen moet de indringer via de achterdeur komen.

's Avonds is het reeds zachtjes gaan regenen en nu valt de regen in stroomen neer. Gelukkig hebben ze hun regenjassen en een deken om op te zitten bij zich, maar ze voelen zich toch verre van behaaglijk.

En het ergste is, dat ze niet durven te rooken.

Ze hebben thermosflesschen met heete koffie meegenomen en de noodige sandwiches, want ze weten hoegenaamd niet, op welk uur de nachtelijke bezoeker kan verschijnen.

Ergens in de verte slaat een kerkklok.

Het is drie uur.

Hoofdinspecteur Hart acht nu den tijd gekomen, om iets anders dan koffie te drinken en fluistert:

‘Moeten jullie een borreltje?’

‘Bravo!’ zegt Mander en ofschoon hij voor zijn doen zacht spreekt, vermaant Hart:

‘Schreeuw niet zoo. Dat kunnen ze in Zutphen hooren.’

Dan haalt hij zijn veldflesch, die hij thuis met cognac gevuld heeft, te voorschijn, schroeft het bekertje er af en schenkt in.

Door de aanhoudende regen hebben ze het koud gekregen en de cognac doet nu goede diensten.

‘n Soort centrale verwarming’, grinnikt Mander en een slapende vogel schrikt wakker en vliegt met veel geraas op.

‘Zou je die schreeuwleelijk niet vierendeelen’, zegt Hart nijdig en begint van den weermstuit eveneens harder te spreken.

‘Als de heeren zoo doorgaan,’ merkt inspecteur van Santen beleefd op, ‘kunnen we evengoed een kaartje leggen.’

Hierna keert de rust weer en zwijgend zitten de drie beambten in de duisternis te staren.

Maar het geruisch van den regen op de bladeren der boomen is het eenige geluid dat zij hooren.

Geen sluipende voetstappen, geen geknars van een deur, die voorzichtig geopend wordt - niets.

Voor Mander is dit stilzitten heelemaal niets.

Hij schuifelt onrustig hen en weer en zegt ten slotte:

‘Zeg Hart, je bent een beste vent, maar heb je nog wat in die flesch of zit je die alleen leeg te drinken?’

De veldflesch komt weer te voorschijn en als ze allemaal een flinken slok genomen hebben, zegt de hoofdinspecteur:

‘Het is nu ongeveer vier uur. Over een half uur

is het licht en dan moeten we verdwenen zijn. Het is natuurlijk niet zeker, dat hij elken nacht komt. Er zal niets anders opzitten, dan het morgen opnieuw te probeeren.’

‘Prettig vooruitzicht!’ mompelt Mander.

‘Je hoeft natuurlijk niet me te gaan.’

‘Klets niet. Het spreekt vanzelf, dat ik er bij wil zijn. Ik hoop alleen maar, dat het niet zoo giet.’

Voorzichtig krabbelen ze overeind.

Ze zijn koud en stijf en kunnen in het begin haast geen voet verzetten.

Maar ten slotte gaat het beter en ze spoeden zich naar de plaats, waar ze de auto hebben achtergelaten.

De hoofdinspecteur gaat achter het stuur zitten en zegt tegen van Santen:

‘We zullen eerst Mander naar huis brengen, want hij is de jongste en moet vroeg naar bed.’

Maar de ‘jongste’ zit achter in de auto reeds te slapen.

Voordat ze den volgende avond het bosch intrekken, zegt de hoofdinspecteur:

‘We moeten natuurlijk met de mogelijkheid rekening houden, dat de gezochte door de voordeur naar binnen gaat. Dan zou hij rustig in en uit kunnen gaan, zonder dat we er iets van merkten.’

‘Zeer juist’, knikt Mander.

‘We moeten onzen strijdkrachten dus verdeelen. En aangezien we met ons drieën zijn, stel ik voor, dat èèn zich bij de voordeur posteert en twee bij de achterdeur.’

‘Dat kan een leuke nacht voor den man worden, die in z'n eentje moet opletten. Willen we er om loten?’

‘Nee, Mander, neem jij de voorkant maar voor je rekening’, zegt Hart en voegt er grinnikend aan toe: ‘Dan heb je meteen geen gelegenheid meer, om “fluisterend” iets te zeggen’

Inspecteur Mander kijkt eerst een beetje zuur, maar dan krijgt hij plotseling een heerlijk visioen.

‘Uitstekend, lui!’ roept hij triomfantelijk. ‘We hadden gisteren afgesproken, dat ik voor een borreltje zou zorgen. Dat heb ik gedaan en nou krijgen jullie er lekker niks van.’

‘Dat is natuurlijk beroerd’, geeft de hoofdinspecteur onverschillig ten antwoord. ‘Maar ik heb dit plannetje vanmorgen al bedacht en heb zelf ook iets meegenomen.’

‘Ach stik vent!’ broemt Mander. ‘Met jou is niet te praten. Nou hoop ik maar één ding.’

‘En dat is?’

‘Dat vannacht die vent jou kant uitkomt en je 'n flinke tik op je dikke hoofd geeft.’

‘Pas jij maar op, dat je in het donker niet met je boerenhoofd tegen een boom oploopt.’

Nadat zij aldus hun vriendschappelijke gevoelens voor elkander hebben vertolkt, begeven ze zich op weg, om opnieuw hun post te betrekken en af te wachten.

Het is gelukkig droog, maar in de nabijheid van 't huis moeten ze heel voorzichtig verdergaan, want de maan schijnt helder en ze kunnen gemakkelijk gezien worden.

Maar ook deze nacht gebeurt er niets.

Eentoonig gaan de uren voorbij.

De koffie wordt gedronken, de broodjes worden gegeten en tot slot: een paar slokken cognac.

Als Hart en van Santen zich tegen het aanbreken van den dag bij hun Zutphenschen collega voegen, voert deze juist een ontzettend gevecht tegen den slaap en hij is blij, dat het voor vannacht weer is afgelopen.

‘Hart’, zegt hij geuwend, ‘je bent een beste, brave jongen en je weet, hoe ik over jou capaciteiten denk, maar in dit geval vrees ik toch, dat je op een dwaalspoor bent. Ik zal het natuurlijk volhouden tot het bittere einde, maar af en toe moet ik me ook eens op het bureau laten zien, anders heb ik kans, dat ik op straat word gezet. Hè, wat hoor ik daar? 'n Schot!’

De anderen hebben het ook gehoord.

Nog 'n schot!

Het moet tamelijk dicht bij zijn en de drie mannen rennen de richting uit, waar de schoten vandaan kwamen.

Weldra krijgen ze een breede mannengestalte in het oog, die over iets gebukt staat.

Hij heeft hen blijkbaar niet hooren naderen.

De hoofdinspecteur trekt zijn revolver.

‘Handen omhoog!’

Als de weerlicht draait de man zich om.

Hij ziet de drie mannen, van wie èèn 'n revolver op hem gericht heeft en langzaam steekt hij zijn handen in de hoogte.

En dan zien ze ook het slachtoffer.

Het is een jonge reebok.

De strooper staat met kwaadaardige oogen naar hen te kijken en vraagt zich blijkbaar af, wat die drie mannen hier op den vroegen ochtend in het bosch doen. Boschwachters zijn het in elk geval niet. Die kent hij allemaal veel te goed.

Misschien ook stroopers?

Maar hij wordt gauw uit den droom geholpen.

‘Dat had je zeker niet verwacht, hè?’ vraagt de hoofdinspecteur zoetsappig, terwijl hij het geweer van den man van den grond opraapt. ‘In het algemeen zal je hier op dit vroege uur geen politie tegenkomen, maar je hebt nu eenmaal menschen, die voor het ongeluk geboren zijn. En jij bent er blijkbaar één man. Wandel maar rustig voor ons uit. Dan zullen we je netjes bij den rijksveldwachter brengen. - Van Santen denk je, dat je het corpus delicti naar de auto kunt torsen. Anders zullen we elkaar wel aflossen.’

‘O, dat gaat best’, zegt van Santen en slingert de reebok over den schouder. ‘t Is een lekker boutje’, voegt hij er een beetje spijtig aan toe, want hij eet graag wild.

Hart dreigt hem met den vinger.

‘Schaam je, van Santen. Zet alle booze plannen uit je hoofd, anders zal ik binnenkort mijn meest vertrouwden inspecteur moeten arresteren. En nu - voorwaarts marsch!’

De optocht zet zich in beweging met den ongelukkigen strooper voorop.

Na een korte wandeling stappen ze in de auto en enkele oogenblikken later hebben ze den boos-

doener en zijn slachtoffer bij den veldwachter in Gorssel afgeleverd, die grinnikend opmerkt:

‘Zoo netjes hebben ze me nog nooit een strooper thuisbezorgd. U wordt wel bedankt, heeren.’

Als ze weer in de auto zitten, vraagt inspecteur Mander met een tikje ironie:

‘En, mijne heeren, wat doen we na deze twee succesvolle nachten morgen? Gaan we weer?’

De hoofdinspecteur antwoordt glimlachend:

‘Dat weet ik nog niet zeker, beroepspessimist. Ga nou eerst maar met je luie lichaam naar bed. Morgen hoor je nog wel van mij. Ten minste, als je 's middags om een uur of twaalf al wakker bent.’

Hoofdstuk XXIV.

Ofschoon de hoofdinspecteur pas om zes uur naar bed is gegaan, zit hij om tien uur reeds aan het ontbijt.

De zaak die op een mislukking dreigt uit te lopen laat hem geen oogenblik met rust.

Het begint er op te lijken, dat het verhaal, dat hem via een rondreizend muzikant, 'n scharenslijper, 'n melkboer, 'n groentenboer en een kroegbaas heeft bereikt, geheel en al verzonnen is.

En desondanks kan hij de mogelijkheid, dat er wel degelijk waarheid in schuilt, niet op zij zetten.

Het klopt zoo merkwaardig met de feiten.

Een man die geld genoeg heeft en zich schuil moet houden. Zijn eerste nachtelijke optreden in het huis van de weduwe valt samen met het tijdstip van zijn ontsnapping uit zijn oude schuilplaats. En waarom kan hij niet vluchten? Omdat hij in zijn bewegingen wordt belemmerd door een beenwond, die Kees Martens hem met een revolverkogel heeft toegebracht.

Het sluit allemaal als een bus.

Maar het is vreemd, dat de man nu al twee nachten achtereen niet is komen opdagen.

Vreemd - en ook onrustbarend.

Want zodra zijn wond genezen is, krijgt hij meer bewegingsvrijheid en kan plannen maken om te ontvluchten. Hij kan dat niet zonder vreemde hulp, maar hij heeft waarschijnlijk veel geld bij zich - hij stond volgens het verhaal van Miep Veldmans op het punt naar het buitenland te vluchten - en er zijn altijd mensen te vinden, die zich voor een flinke financiële beloning laten omkopen.

Zou hij misschien reeds...?

De hoofdinspecteur moet er niet aan denken.

Hij moet en zal deze brutale misdadiger te pakken krijgen, al moet hij het heele Gorselsche bosch laten omhakken.

En op het zelfde oogenblik neemt hij het besluit, een andere tactiek toe te passen.

Misschien bederft hij er alles mee, maar hij durft nu niet langer te wachten.

‘Verdomd! Ik doe het!’ roept hij. Waarop Loekie hem onmiddellijk terecht wijst:

‘Pappie mag niet vloeken.’

‘Je hebt gelijk hoor’, glimlacht hij en als hij naar zijn dochtertje kijkt, moet hij weer aan die bange uren denken, die zijn vrouw en hij hebben meegemaakt.

En deze vent zou hem ontkomen?

Nooit!

Hij neemt afscheid en nadat hij heeft beloofd, als het eventjes kan, niet zoo laat thuis te komen, be-

geeft hij zich vol ondernemingslust naar het bureau.

Tot zijn groote tevredenheid is ook van Santen reeds aanwezig en hij zegt goedkeurend:

‘Morgen, van Santen. Je bent een flinke vent. Ik wed dat Mander nog onder de wol ligt.’

Maar hierin vergist hij zich.

Hij belt het politiebureau in Zutphen op en hoort even later de opgeruimde stem van Mander:

‘Zoo, slaapmoordenaar, ben je daar weer? Wat moet ik nou weer uithalen, om jou een plezier te doen? Zeg het maar gauw, dan weet ik tenminste meteen, of ik mijn ontslag moet nemen of niet.’

‘Nou, zoo erg zal het wel niet zijn. Ik denk niet, dat ik je vannacht noodig heb. Maar wel nu direct.’

‘Nu direct? Man, wat haal je in je hoofd? Waar moet het heen met de openbare veiligheid, als de gevreesde Mander overdag zijn post verlaat?’

‘Je neemt nu direct een auto en laat je naar Gorssel brengen, waar we in het hotel op je zullen wachten. Maar schiet een beetje op, want ik blijf niet wachten.’

‘n Auto?!’ gilt Mander. ‘Ook dat nog! En wie betaalt mijn onkosten? Kerel, je bent nog niet goed wakker!’

En meteen hoort de hoofdinspecteur hem zeggen: ‘Jan laat dadelijk een auto voorkomen.’

‘Tot straks!’ roept Hart en belt af.

‘Wat gaan we doen, hoofdinspecteur?’ vraagt van Santen, die altijd in zijn schik is, als er een reden is, om het saaie bureau te verlaten.

‘Dat hoor je straks wel. Anders moet ik het twee keer vertellen. Pak je hoed en ga mee. Voordat ik

het vergeet: heb je een revolver bij je? - Ja? Mooi zoo. Vooruit dan maar.'

De twee beambten stappen in de gereedstaande auto, die weer den bekenden weg inslaat.

Als zij voor het hotel stoppen, is inspecteur Mander reeds aanwezig.

'Knap gedaan'. zegt Hart en schudt hem overdreven vriendelijk de hand. 'Ik weet niet, wat ik zonder jou zou moeten beginnen. Nee, eerlijk niet.'

'Nou probeert ie me nog te lijmen ook', is het minachtende antwoord. 'Maar ik heb je dóór, vader. En wat gaan we nou weer voor onzin uithalen?'

'We zullen even een kop koffie drinken,' stelt de hoofdinspecteur voor, 'dan zal ik jullie vertellen, hoe ik geredeneerd heb en wat ik van plan ben. Maar we zullen binnen gaan zitten, want iedereen hoeft ons niet te zien.'

Als de koffie gebracht is en inspecteur Mander sigaren heeft gepresenteerd, zet Hart in korte trekken uiteen, hoe hij de zaak vanmorgen bekeken heeft.

Van Santen vraagt nieuwsgierig:

'En wat denkt U nu te doen?'

De hoofdinspecteur doet een paar trekken aan zijn sigaar en zegt langzaam:

'We kunnen onze tijd niet langer verknoeien. We moeten handelend optreden, hoe eerder hoe liever. En daarom stel ik voor, het huis openlijk een bezoek te brengen en met de oude weduwe te praten. Ik moet weten, of dat verhaal van die nachtelijke bezoeker verzonnen is of niet. Ik zal

naar binnen gaan, terwijl Mander aan de achterkant en van Santen aan de voorkant de wacht houdt.’

‘Ben je bang dat het oudje er van door gaat?’ vraagt Mander lachend.

‘Nee, dat niet. Ik weet eigenlijk niet precies, wat ik denk, maar we moeten op alles voorbereid zijn. Nu weten jullie mijn plannen. Willen we opstappen?’

Als eenig antwoord staan Mander en van Santen op en de hoofdinspecteur volgt hun voorbeeld.

Ze rekenen af, stappen in de auto en Hart zegt tegen den chauffeur:

‘Vooruit, Jan!’

Zwijgend wordt de korte rit afgelegd.

Als de auto stopt en de drie beambten zijn uitgestapt, zegt Hart tegen den chauffeur:

‘Heb je er aan gedacht?’

De chauffeur haalt een revolver uit zijn zak en de hoofdinspecteur knikt.

‘Allright. En je weet, wat ik je gezegd heb: je laat niemand voorbij, die er maar eenigszins verdacht uitziet.’

‘Ik zal goed opletten, hoofdinspecteur.’

‘Dan gaan we maar’, zegt Hart en de anderen kunnen zien, dat de zenuwen van dezen anders zoo kalmen man vanmorgen onder hoogspanning staan.

Ze voelen, dat 't drama zijn ontkenning nadert, en terwijl van Santen naar zijn revolver tast, rekt inspecteur Mander zijn geweldige spieren eens uit.

Als zij het huis bereikt hebben, nemen de twee inspecteurs de afgesproken plaatsen in, waarbij ze zich zoo verdekt mogelijk opstellen.

De hoofdinspecteur wandelt echter naar de voordeur en belt aan.

Even later wordt de deur geopend en Hart staat tegenover een klein vrouwtje van 'n jaar of vijf en zestig.

Vragend kijkt ze hem aan en de hoofdinspecteur neemt zijn hoed af en zegt vriendelijk:

‘Mijn naam is Hart uit Deventer, mevrouw. Ik wou U graag even spreken. Ik hoop, dat het U gelegen komt.’

Zijn vriendelijke woorden maken den gewenschten indruk en ze verzoekt hem, binnen te komen.

Als ze in het eenvoudig maar netjes gemeubileerde voorkamertje zitten, brengt de hoofdinspecteur voorzichtig het doel van zijn bezoek ter sprake, zonder echter te zeggen, dat hij van de politie is.

Maar zoodra ze hoort, wat hij van haar wil weten wordt ze zoo gesloten als een oester.

Hij probeert van alles, maar ze blijft hardnekkig zwijgen, terwijl ze steeds zenuwachtiger wordt.

‘Dan maar kwaadschiks’, denkt Hart, ofschoon hij met het vrouwtje medelijden heeft, maar hij moet de waarheid weten.

Zoodra hij haar echter vertelt dat hij van de politie is en dat ze zich over niets bezorgd hoeft te maken en alleen maar de waarheid moet vertellen, omdat ze zich anders aan medeplichtigheid schuldig maakt, is haar weerstand gebroken.

‘Ik zal U alles vertellen, mijnheer.’

‘Dat is heel verstandig’, knikt de hoofdinspecteur. ‘Doet U het maar kalmpjes aan.’

En nu krijgt hij ongeveer hetzelfde verhaal te horen, dat de kastelein hem heeft gedaan.

Hij let speciaal op, als ze over het openlaten van de deur spreekt, maar ze heeft het inderdaad over de achterdeur.

Eindelijk is ze uitgesproken.

Hart denkt even na en vraagt dan:

‘Dus als ik U goed begrijp, kwam hij elken nacht?’

‘Ja mijnheer.’

‘En elken morgen vond U een rijksdaalder?’

‘Ja mijnheer. Het was royaal betaald.’

‘Inderdaad. - Maar nu vraag ik me af, waarom hij de twee vorige nachten niet is gekomen.’

Het vrouwtje kijkt hem met groote oogen aan.

‘Wat zegt U daar?’

‘Ik zeg, dat ik het vreemd vind, dat hij de laatste twee nachten niet gekomen is.’

Maar zij schudt het hoofd.

‘Daarin vergist U zich toch, mijnheer.’

Verwonderd kijkt de hoofdinspecteur op.

‘Vergis ik me daarin?’

‘Natuurlijk, mijnheer’, en ze knikt ijverig met haar kleine hoofd. ‘Hij is geen enkele nacht weggebleven. En vanmorgen lag de rijksdaalder er ook weer.’

Doodstil blijft de hoofdinspecteur zitten.....

Hoofdstuk XXV.

Dàt is het dus!

Hij heeft altijd in zijn onderbewustzijn geweten, dat hij op het goede spoor was, maar hun vergeefsche pogingen van de laatste nachten hadden hem bijna in de war gebracht.

Maar nu is de zaak hem duidelijk.

Terwijl hij met zijn collega's buiten urenlang de wacht hield, haalde de vluchteling binnen rustig en ongezien zijn eten en drinken weg.

De man moet dus in huis zijn.

Het bevel, om de achterdeur 's nachts niet op slot te doen, was een handige truc om de veronderstelling op te wekken, dat hij van buitenaf kwam.

En de hoofdinspecteur zegent zijn instinct, dat hem de wachtposten voor en achter het huis deed plaatsen.

De man kan hun nu onmogelijk ontsnappen.

Nieuwsgierig heeft de oude vrouw naar hem zitten te kijken en ze begrijpt niets van zijn volgende vraag:

‘Hoeveel vertrekken heeft het huis eigenlijk?’

‘Nou mijnheer, dat is gauw gezegd, want het is

tamelijk klein. Deze kamer, een slaapkamer, de keuken en nog een klein kamertje, waar ik oude rommel bewaar. U begrijpt wel, dat het voor mij alleen groot genoeg is.'

De hoofdinspecteur, die er heelemaal niet van overtuigd is, dat ze hier 'alleen' huist, schakelt de genoemde vertrekken onmiddellijk uit en vraagt verder:

'Geen zolder? Geen kelder?'

'Dat natuurlijk wel. De zolder is erg klein, maar ik heb wel een tamelijk groote kelder. Maar ik kom er nooit.'

'De kelder dus', denkt Hart.

Hij kan nu twee dingen doen.

Hij kan tot vannacht wachten en in de keuken op de loer gaan liggen of onmiddellijk handelend optreden.

In het eerste geval heeft hij weliswaar het onmiskenbare voordeel, dat hij den man kan overrompelen, maar hier staat tegenover, dat deze ook nog uren de tijd heeft, om een poging tot ontvluchten te ondernemen.

De hoofdinspecteur besluit, niets meer te riskeeren en dadelijk tot den aanval over te gaan.

'Waar is de deur, die naar de keldertrap voert?'

'In de gang, rechts. Vlak naast de keukendeur,' luidt het antwoord. 'Wil ik even meegaan.'

Ondanks de ernst van de situatie kan Hart niet nalaten, even te glimlachen.

'Nee, mevrouwtje, dat hoeft niet. Maar nog een vraag: is daar beneden licht?'

'Ja, want de kelder is niet heelemaal onder de

grond. Een gedeelte steekt er bovenuit en daarin is een raam.’

‘Mooi. Nou moet U even goed luisteren. Zoodra ik deze kamer verlaten heb, draait U de sleutel aan de binnenkant om, en U doet niet open, voordat ik het U zeg. Wat U ook mocht hooren, blijft U hier maar rustig zitten. U hoeft nergens bang voor te zijn.’

Hij klopt haar bemoedigend op den schouder en gaat de kamer uit. Nadat hij den sleutel heeft hooren omdraaien, sluipt hij voorzichtig de gang in.

Na enkele stappen staat hij voor de bewuste deur.

Hij haalt zijn revolver te voorschijn en hoopt in stilte, dat de deur bij het opendoen geen leven maakt.

Het valt nogal mee.

Maar de hoofdinspecteur twijfelt of iemand, die daar beneden in doodangst voor ontdekking zit en dus doorlopend op zijn hoede moet zijn, het niet kan hooren.

Hij moet het er op wagen.

De deur is nu ver genoeg open en voetje voor voetje begint hij geruisloos de trap af te dalen.

Nu komt hij echter in en netelige positie.

Wanneer de gezochte werkelijk in de kelder is en het openen van de deur heeft gehoord, zal hij zijn oogen en eventueel ook zijn wapen op de trap gericht houden. Als hij daar dan eerst twee voeten en dan den rest van het lichaam ziet verschijnen, heeft hij een prachtig mikpunt, dat hij onmogelijk missen kan.

De hoofdinspecteur ziet, dat het beneden tamelijk licht is.

Hij heeft geen keus.

Met een paar groote sprongen is hij de trap af en staat in een vrij groote kelder.

Eén seconde heeft hij noodig, om de situatie te overzien, en deze seconde wordt hem bijna noodlottig.

Onder het kelderraam staan twee kisten op elkaar en daarop staat een man, die een revolver in de hand houdt.

Als hij den hoofdinspecteur ziet, vuurt hij onmiddellijk en Hart hoort een kogel langs zijn hoofd fluiten.

Hij staat op het punt terug te schieten, als de man den strijd opgeeft, zich snel omdraait en door het raampje naar buiten kruipt.

Hart kan het niet over zich verkrijgen, den vluchteling van achteren neer te schieten. Hij rent den kelder uit en de trap op.

De man kan niet ver komen, want het raam is aan den achterkant van het huis en daar staat Mander op wacht.

Als hij de achterdeur opengooit, weerklinkt een revolverschot en vlak daarna hoort hij de opgeruimde stem van den inspecteur:

‘Zoo, kereltje, zie nou maar, dat je los komt.’

De man worstelt tevergeefs in den greep van zijn geweldigen tegenstander en als inspecteur van Santen om den hoek komt rennen, ziet hij den gezochte zwaar geboeid tusschen de twee beambten staan. En dan denkt de brave van Santen, dat hij

het in Keulen hoort donderen, want de hoofdinspecteur zegt kalm:

‘Eindelijk heb ik je dan toch en ik arresteer je niet alleen wegens kinderontvoering en roofovervallen, maar ook wegens moord op C. Veldmans, den oom van Miep Veldmans!’

Hoofdstuk XXVI.

De jacht is geëindigd.

Hoofdinspecteur Hart zit met de inspecteurs van Santen en Mander, die hem zulke goede diensten hebben bewezen, in de kamer van commissaris van der Hoek, om verslag uit te brengen.

Nadat de commissaris den hoofdinspecteur en zijn twee voornaamste helpers met hun succes gelukgewenscht heeft, biedt hij sigaren aan, en als iedereen zich bediend heeft, zegt hij:

‘Heeft U het eigenlijk al lang geweten, dat de dood van Veldmans niet aan een ongeval te wijten was, maar dat het zich om een moord met voorbedachten rade handelde?’

De hoofdinspecteur denkt even na.

‘Dat ik het al lang geweten heb, is een beetje sterk gezegd. Maar van af het eerste oogenblik troffen mij bij het bewuste ongeval een paar bijzonderheden, die ik vreemd vond. Zooals U weet, was ik toevalligerwijze enkele oogenblikken, nadat Veldmans den dood had gevonden, ter plaatse. Zonder mezelf te willen ophemelen durf ik gerust te zeggen, dat deze moord anders nooit was uitgekomen.’

‘Daar twijfel ik niet aan, Hart’, glimlacht de commissaris. ‘En ik zou het heelemaal niet erg vinden, als U een beetje verwaand was, want U mag het gerust zijn. Maar ik ken Uw scherpe opmerkingsgave. Gaat U verder.’

‘Ik heb het in dit geval niet zoo zeer aan mijn opmerkingsgave te danken, dan wel aan mijn diep gewortelde haat tegen die roekeloze kerels, die met hun dronken kop achter het stuur van een auto gaan zitten en zonder het leven van hun medemenschen te ontzien langs de wegen jakkeren. Wanneer ik bij zoo'n geval tegenwoordig ben, doe ik altijd mijn uiterste best, nog andere overtredingen te vinden, waardoor ik ze een hak kan zetten. Maar dat weet U allemaal wel. - Ten eerste viel het me op, dat de man zoo ongelooflijk dronken was. Toen we hem uit den wagen haalden, was hij zoo goed als bewusteloos en toch constateerde de dokter, dat hij niet het minste letsel had bekomen. Ik herinner me nog een andere opmerking van den dokter. Hij zei: “het is me een raadsel, hoe de man “überhaupt” nog heeft kunnen rijden.” Dit was dus het eerste, wat mij als eigenaardig opviel.’

‘Was het niet mogelijk’, vraagt inspecteur van Santen, ‘dat de man na de aanrijding een zenuwshok had gekregen en daardoor bewusteloos was geworden?’

‘Misschien wel, maar mijn argwaan was eenmaal opgewekt en ik gaf opdracht, den vernielden wagen, zooals hij was, op een vrachtwagen te zetten en naar mijn huis te rijden. Ik wist eigenlijk niet, wat ik er van verwachtte, maar ik ging de auto of

althans wat er van over was, grondig nakijken. De voorruit was totaal verbrijzeld, want de auto was na de aanrijding tegen een boom opgevlagen, en toen ik de glasscherven nauwkeurig met een vergrootglas onderzocht, deed ik een tweede ontdekking en deze ontdekking heeft me heel wat hoofdbreken bezorg.'

De commissaris en van Santen zitten ademloos te luisteren en zelfs Mander, die weet, wat de hoofdinspecteur bedoelt, komt opnieuw onder den indruk.

'Ik kon namelijk het grootste gedeelte van de glasscherven thuisbrengen. Ze waren van de voorruit, van de zijraampjes en zoo voorts. Maar er waren er ook bij, die niet alleen veel dunner waren, maar ook een beetje gebogen, alsof zij bijvoorbeeld van een fleschje of een glazen tube afkomstig waren. Ik liet toen de glasscherven op het laboratorium onderzoeken en daar kwamen ze tot de conclusie, dat alle scherven van precies hetzelfde glassoort afkomstig waren, afgezien van het verschil in dikte. Ik wist toen nog niet, of ik er ooit iets aan zou hebben, maar ik vond het in elk geval de moeite van het onthouden waard. - Den volgenden dag kwam ik nog iets vreemds te weten. Ik ben toen hier en daar in de omgeving, waar het ongeluk gebeurde, wat gaan rondsuffelen, en sprak daar onder anderen den eigenaar van een café, dat ongeveer vijfhonderd meter van de plaats des onheils verwijderd lag. Hij vertelde mij, dat de man, die met zijn prachtige auto het ongeluk veroorzaakt had, op zijn terras had gezeten en daar heel wat

glazen Bols had gedronken. Dat was me natuurlijk bekend, maar wat ik niet wist, was het volgende: De man had misschien acht of tien borrels gedronken, maar hij rekende elke borrel onmiddellijk af! En dat bracht me voor het eerst op het denkbeeld, dat hij op iets of op iemand zat te wachten!’

De hoofdinspecteur onderbreekt zijn uiteenzetting even, om een glas water te drinken, terwijl de anderen over het gehoorde nadenken. Nu het zoo systematisch wordt verteld, lijkt het allemaal heel eenvoudig, maar als ervaren politiemannen weten ze allemaal, hoe lang het dikwijls duurt, voordat het meest eenvoudige geval logisch gereconstrueerd kan worden.

‘We zullen eerst nog een sigaartje opsteken’, stelt de commissaris voor, ‘en dan zal ik een paar flesschen bier laten komen. We krijgen allemaal dorst van zijn gepraat.’

Vijf minuten later zitten ze allemaal met een schuimend glas bier voor zich en de hoofdinspecteur vervolgt:

‘Toen ik eenmaal zoover met mijn gedachten was gekomen, kreeg ik plotseling een geheel nieuw denkbeeld, een denkbeeld, dat me steeds waarschijnlijker leek. Reeds dikwijls waren menschen veroordeeld, die onder invloed van sterken drank iemand hadden doodgereden, maar nog nooit was één rechter op het idee gekomen, dat het wel eens geen ongeval, maar een vooraf beraamde moord zou kunnen zijn! Toen zei ik tegen mezelf: Wat is eenvoudiger dan het volgende? Mijnheer A wil mijnheer B vermoorden. Hij drinkt een paar borrels

in de buurt, vaar B dikwijls langs komt. Hij ziet B inderdaad verschijnen, laat hem rustig passeeren, stapt in een auto en rijdt hem dood. U weet, dat het hem in het uiterste geval een jaar gevangenis kan kosten, terwijl hij voor een moord levenslang de gevangenis in kan gaan. Want afgezien daarvan, dat de rechters hem nooit zijn moordplannen kunnen bewijzen, komen ze niet eens op het denkbeeld, dat hier een moord is begaan. Begrijpen de heeren, want ik bedoel?’

Zijn toehoorders knikken en de commissaris zegt ernstig:

‘Ik begrijp het zóó goed, dat 't me zelfs raadzaam lijkt, aan deze zaak zoo min mogelijk ruchtbaarheid te geven. Als dit geval algemeen bekend wordt, zou het wel eens navolging kunnen vinden, en het zal maar zelden lukken, zooals U zeer juist zei, om het onomstootelijk bewijs te leveren, dat het hier om een moord gaat. Gaat U door, Hart. Maar U zult wel moe worden van al dat praten.’

‘Je wordt ook dorstig van al dat praten’, vindt Mander, die nog geen woord gezegd heeft.

De commissaris glimlacht.

‘Er is bier genoeg, dus wie nog trek heeft, gaat zijn gang maar.’

De glazen worden opnieuw gevuld en de hoofdinspecteur vertelt verder.

‘Ik heb toen die nieuwe afdeeling in het leven geroepen. Niet zoozeer om de reden, die ik U noemde, maar om zeker te weten, dat Hermans zooveel mogelijk in het oog zou worden gehouden. Want ik had voor mijn verdenking geen enkel bewijs. Maar

ik kon toen nog niet vermoeden, dat ik daardoor ook op het spoor van “the Merry-makers” zou komen. Dat de leider van deze bende en Hermans een en dezelfde persoon waren, heb ik pas later begrepen. Eén ding frappeerde mij. Telkens, wanneer ik op het een of andere onderzoek uitging, dat met die bende in verband stond, kwam ik met een van de volgende drie mensen in aanraking: Kees Martens, Miep Veldmans en Hermans, waarbij later nog Landman kwam. Ik vertrouwde die inbraak in zijn kantoor niet erg. Hij had me te veel praats. Toen ik dan ook die lijst van de gestolen bankbiljetten in mijn bezit had, heb ik iets uitgehaald, dat de commissaris eigenlijk niet mag weten. Maar ik zal het toch maar vertellen, op gevaar af dat ik zelf de gevangenis indraai: ik heb in tijd van een dag en een nacht bij vier mensen ingebroken!’

‘Wat?!’ roept de commissaris.

Van Santen weet niet goed, hoe hij moet kijken, maar inspecteur Mander redt de situatie, door in een dreunend gelach uit te barsten.

‘Dat verbaast me niks, kerel!’ roept hij enthousiast uit. ‘Ik heb je ook een paar sloten zien openmaken en dacht al dadelijk: dat heeft ie meer gedaan!’

‘Toch ben ik blijkbaar niet voor inbreker in de wieg gelegd’, merkt de hoofdinspecteur een beetje spijtig op. ‘Want ofschoon ik niets heb meegenomen, kwamen ze den volgenden dag allemaal prompt naar me toe, om me te vertellen, dat er ingebroken was. Van Santen vond het erg vreemd, dat

die inbraken me zoo weinig interesseerden, maar nu begrijp je het zeker wel?’

Inspecteur van Santen grinnikt.

‘Ik kon ook onmogelijk weten, dat mijn superieur het glibberige pad der misdaad had betreden.’

‘Maar deze inbraken maakten me niets wijzer. Bij niemand vond ik een of meer der gestolen biljetten. Toen probeerden ze, Kees Martens voor het geval te laten opdraaien en ik kreeg gauw in de gaten, dat ze hem uit den weg wilden hebben. En ik vroeg me af, waarom? Alleen om de schuld op hem te schuiven? Dat kon niet, want ik kreeg den volgenden dag opnieuw een brief van de Merrymakers, waarin ze een nieuwe inbraak annonceerden. Er moest dus een andere reden zijn.

‘En toen hoorde ik, dat Miep Veldmans bij Hermans in betrekking was gegaan, om voor haar verloofde een goeden advocaat te kunnen betalen. Ik heb juffrouw Veldmans toen opgezocht en dat bezoek heeft me den sleutel tot de geheele zaak in handen gegeven. Zij vertelde me onder meer, dat ze sterk den indruk had gekregen, dat Hermans verliefd op haar was. Dit was een mogelijkheid. Als hij verliefd op haar was, had hij er belang bij, haar verloofde onschadelijk te maken. Op dat oogenblik begon ik voor het eerst te vermoeden, dat Hermans en de leider van de Merrymakers wel eens een en dezelfde persoon konden zijn. - Mag ik nog een biertje, commissaris?’

‘Neem me niet kwalijk, heeren, dat ik zoo ongestvrij schijn’, haast de commissaris zich te zeggen. ‘Maar ik moet eerlijk toegeven, dat ik nog zelden

een verhaal heb gehoord, dat me zoo geboeid heeft als het Uwe, hoofdinspecteur.'

Hart drinkt zijn glas in één teug leeg - iets dat hem in de achting van inspecteur Mander nog belangrijk doet stijgen - en gaat onder ademlooze stilte verder.

'Maar tijdens dat bezoek bij Miep Veldmans viel me nog iets veel belangrijkers in handen. Ze vertelde mij, dat haar oom op denzelfden dag, dat hij den dood vond, tegen haar had gezegd, dat hem een groot geluk te wachten stond. Ze begreep hier niets van en stelde voor, samen zijn nagelaten papieren na te kijken, die zich in een bureau bevonden, dat in de kamer stond. Ik stemde toe en bij het onderzoek viel me dit papiertje in handen.'

Hij haalt zijn portefeuille te voorschijn en laat het blaadje papier met de drie cijfers zien.

'Ik weet eigenlijk niet waarom, maar het trok mijn aandacht en ik stak het in mijn zak. En terwijl ik naar huis wandelde, kreeg ik plotseling een ingeving. Den volgenden morgen rende ik naar een loterijkantoor en vroeg de trekkingslijsten van het vorige jaar ter inzage. Ik had goed geraden. Op het middelste nummer, waar het kruisje en het uitroepeteeken achter stond, was de honderdduizend gevallen!'

'Het motief!' roept inspecteur Mander opgewonden uit.

'Juist', knikt de hoofdinspecteur. 'Ik begreep, dat ze samen een half of een heel lot hadden gekocht, dat het origineele briefje in het bezit van Hermans was en dat deze er niets voor voelde den prijs

te deelen. Daarom besloot hij hem te vermoorden. Hij wist, dat Veldmans vrijgezel was, dat hij met niemand anders omging en dat hij met zijn nichtje nooit over zaken sprak. Hij had haar nooit gezien en zij hem niet, want Veldmans kwam altijd bij hem en nooit omgekeerd. Maar toen hij haar na zijn vrijlating opzocht - niet omdat hij haar wilde helpen, maar om eens poolshoogte te nemen, of ze toch iets van dat lot afgewist - kwam het ter sprake, dat ze de papieren van haar oom nog nooit goed had nagekeken. Hij was tòch van plan, een onderzoek in te stellen, en was daarom 's morgens al, toen ze boodschappen deed, haar woning binnengedrongen. Hij deed toen de slaapdrank in die flesch, die daar toevallig stond, om 's avonds niet gestoord te worden. En na zijn tweede bezoek wist hij, waar hij zoeken moest. - Maar zijn plan mislukte omdat Kees Martens een ijzersterk gestel heeft en precies op tijd wakker werd, om den indringer te verjagen. Deze mislukking was een tweede rede voor hem, om Martens in moeilijkheden te brengen. Want hij hoopte, dat ze dan zijn hulp zou inroepen, - hetgeen ze inderdaad heeft gedaan - waarna hij haar een betrekking op zijn kantoor zou aanbieden. Als ze dan in Zutphen was, kon hij op zijn gemak opnieuw een onderzoek instellen. Ik weet niet of hij dat nog gedaan heeft en het is ook niet van belang, want hij heeft het papiertje niet gevonden.'

Hart steekt een sigaret op, inhaleert een paar keer diep en kijkt zijn toehoorders aan.

'Ik ben toch niet te langdradig, hè?'

‘Geen sprake van’, protesteert de commissaris. ‘Het is een kranig stukje speurderswerk en ik ben er van overtuigd, dat ook de andere heeren zich niet vervelen.’

De hoofdinspecteur kan inderdaad aan de oogen van zijn collega's zien, dat ze met de grootste belangstelling luisteren en komt nu aan het einde van zijn relaas.

‘Het motief voor den moord had ik dus. Nu nog het bewijs en dat was het moeilijkste. En toen besloot ik iets te probeeren, waar ik al eerder over had gedacht. Maar ik begreep, dat mijn kans van slagen uiterst gering was. Het geluk stond echter opnieuw aan mijn zijde.’

‘Die vent noemt alles geluk’, valt Mander hem in de rede. ‘Man, je bent een kraan!’

Deze spontane hulde van den Zutphenschen inspecteur vindt bij de anderen levendigen bijval en nu gebeurt, wat nog nooit iemand heeft gezien:

De hoofdinspecteur krijgt een kleur van verlegenheid. Maar ook van trots, want deze welgemeende woorden worden door mannen uitgesproken, die zonder uitzondering bevoegd zijn, een juist oordeel te vellen.

‘Waar was ik ook weer gebleven? O ja. Bij een garagehouder in Zutphen was ik te weten gekomen, dat Hermans zijn auto, een Voisin, in Parijs had gekocht. Ik nam eenige van de glassplinters mee, die ik zuinig bewaard had, en reisde naar Frankrijk, waar ik de directie der fabriek bezocht. Daar kwam ik het adres te weten van de firma, van wie zij het glas voor hun carrosseriën betrokken en spoedde

mij er heen. Hier vertelde ik, waarom het mij te doen was, en toonde den directeur, die mij te woord stond, de glassplinters, die ik in de Voisin had gevonden. Hij glimlachte en zei: 'ik zal er even onzen beroemden vakman bijhalen. U heeft er geen idee van, wat Pierre Marlot van glas kan maken.' Hij sprak even door de huistelefoon en enkele oogenblikken later verscheen een kleine man met pientere oogjes, die mij als Pierre Marlot werd voorgesteld. Ik liet hem de splinters zien, die dun en eenigszins gebogen waren en vroeg hem, wat hij er van dacht. Hij keek er even na en zei met groote stelligheid: 'Die zijn van een flesch afkomstig.' 'Weet U dat zeker?' vroeg ik. 'Absoluut mijnheer.' Ik zei toen, dat ik maar niet begreep, hoe ze onder het stuur van een Voisin terecht waren gekomen. En toen kwam het! De kleine man keek geïnteresseerd op. 'n Voisin? En mijnheer komt uit Holland? Dat is grappig. Want ongeveer twee jaar geleden heb ik voor een Hollander een fleschje moeten maken van precies hetzelfde glas, dat we aan de Voisin fabrieken leverden. Het moest alleen van een dunne kwaliteit zijn. Ik heb het toen voor hem gemaakt en hij heeft me vorstelijk betaald. Duizend francs heb ik er voor gekregen. Hoe heette hij ook weer? Nee, ik weet de naam niet meer.' 'Was het misschien Hermans?' vroeg ik. Maar hij schudde het hoofd en ik begreep, dat Hermans een valschen naam had opgegeven. Maar toen ik hem zoo goed mogelijk beschreef, knikte Pierre Marlot onmiddellijk. Precies zoo had de mijnheer uit Holland er uitgezien. Ik was den kleinen man bijna om den hals gevallen. Want nu

was die zaak in groote trekken duidelijk en ik had een bewijs in handen.’

Met stijgende belangstelling hebben de drie beambten geluisterd. Hart strijkt even langs zijn voorhoofd en ze begrijpen, dat hij onder het vertellen opnieuw de spanning heeft gevoeld, waaraan hij op dien dag ten prooi was.

Maar toch begrijpen ze nog met goed, waarom dat fleschje zoo belangrijk was.

De commissaris vraagt het dan ook ronduit en de hoofdinspecteur glimlacht.

‘Precies wist ik het toen ook nog niet, maar ik rekende er op, dat Hermans bij het noemen van den naam Pierre Marlot door de mand zou vallen.’

‘En viel hij door de mand?’ vragen Mander en van Santen gelijktijdig.

‘Als een baksteen. In het begin ontkende hij hardnekkig en speelde een hooge troef uit, althans dat dacht hij. ‘Waarom zou ik mijn vriend vermoord hebben? Ik had er toch geen enkel voordeel van?’ Toen bracht ik hem den eersten gevoeligen klap toe door hem te vertellen, dat hij den hoofdprijs in de loterij met Veldmans samen had gewonnen en het heele bedrag voor zichzelf wilde houden. ‘Weet U dat ook al?’ vroeg hij verbijsterd en ik voelde, dat hij op het punt stond, den strijd op te geven. Ik liet hem geen tijd zich te herstellen en gaf hem den genadeslag, door te zeggen, dat Pierre Marlot morgenochtend hier zou zijn, om hem te identificeeren. Hij werd zoo wit als een doek en stamelde: ‘U schijnt alwetend te zijn. Ik zal het maar bekennen. Ik heb hem doodgereden. Ik stond

op het punt failliet te gaan, want ik had zwaar gespeculeerd en alles was verkeerd gelopen. Ik had een bedrag van vijfenzeventig duizend gulden nodig, wilde ik me staande houden. En toen kwam de hoofdprijs in de staatsloterij. We hadden heele loten gekocht, dus wanneer ik het bedrag alleen in handen kreeg, was ik gered. Ik incasseerde het bedrag en den volgenden dag vermoordde ik hem.'

Hoofdinspecteur Hart haalt diep adem en leunt in zijn stoel achterover.

'Moe?' vraagt de commissaris.

'n Beetje wel', geeft hij toe, 'maar ik heb nu niet veel meer te vertellen en dan ga ik gauw naar huis. Hij heeft me toen precies uitgelegd, hoe hij het gedaan heeft en zijn eenige fout is eigenlijk geweest, dat hij het te goed heeft willen doen. Anders was hij nooit zóó dronken geweest en had ik misschien nooit argwaan gekregen. Ik zal probeeren, het met zijn eigen woorden te herhalen. "Ik heb mijn plan hoofdzakelijk op de omstandigheid gebaseerd, dat ik precies acht borrels kan verdragen. Neem ik er eentje meer, dan ben ik onherroepelijk van de kook. Vandaar dat ik er nooit meer dan zes of zeven drink. Het klinkt misschien raar, maar het is een feit. Ik wist, dat hij op dien bewusten dag een fietstochtje wilde maken en was er ook achter gekomen, welke route hij ongeveer wilde nemen. Ik ben op het terras van een café aan den weg gaan zitten en heb daar precies acht borrels gedronken. In mijn zak had ik het bewuste fleschje en daarin zaten precies twee maatjes jenever. Ik wilde namelijk flink dronken zijn, als het zaakje achter den rug was, om elke

verdenking van kwaadwilligheid in de kiem te smoren.” Hier viel ik hem even in de rede. “Maar U wist toch pas een paar dagen, dat U die prijs had getrokken? Terwijl U het fleschje al een half jaar daarvoor heeft laten maken.” Waarop hij antwoordde: “U denkt ook aan alles. Maar de mogelijkheid, om op deze wijze iemand te vermoorden, was me al jaren geleden opgevallen en toen ik het fleschje liet maken, had ik er nog geen flauw idee van, dat ik het zoo spoedig zou gebruiken Enfin, alles ging precies volgens mijn plan. Ik zag Veldmans voorbij fietsen en liet hem 'n vijfhonderd meter voorkomen, stapte in mijn auto en reed hem achterop. Toen ik tamelijk dichtbij was, dronk ik achter elkaar het fleschje leeg, gooide het zoo hard mogelijk tegen den grond - ik dorst het niet uit het raampje te gooien, want het was nogal druk op den weg - en reed recht op mijn slachtoffer in. Toen moest ik nog glasscherven hebben, gooide het stuur om en reed op een boom af, die ik nog maar wazig zag, want de drank begon al te werken. En verder weet ik niets meer. Pas toen ik op het politiebureau weer bij kennis kwam, wist ik, dat mijn plan gelukt en de man dood was”. - Willen de heeren anders nog iets weten?’ besluit Hart en steekt nog een sigaret op.

‘Ja’ zegt Mander. ‘Heeft hij je nog verteld, hoe hij het klaar heeft gespeeld, die avond van zijn aangekondigde inbraak Deventer binnen te komen?’

De hoofdinspecteur lacht.

‘Ja, dat was een brutaal stukje en hij scheen er nog plezier in te hebben. Hij heeft de heele rit achter

op onze eigen auto meegemaakt! Hoe vindt je dat?’

‘Ongeloofelijk. Die vent had lef, dat moet ik toegeven.’

‘Inderdaad. Hij heeft zijn volledige bekentenis ondertekend en ik heb hem gezegd, dat hij morgenochtend naar het huis van bewaring in Zutphen wordt overgebracht. Hij begon te lachen en zei: ‘Ik wil met U wedden, dat U zich vergist.’ Ik zei maar niets en liet hem naar zijn cel brengen.

De hoofdcommissaris staat op.

‘Hart, zoals ik zoeven al zei: U heeft een kranig stuk werk geleverd. Nogmaals mijn gelukwensch en maak nu maar gauw, dat U naar huis komt.’

Mander en van Santen nemen eveneens afscheid van den commissaris en als ze op straat staan, zegt de hoofdinspecteur met opgeruimde stem:

‘Jullie komen natuurlijk bij me eten.’

Sprakeloos staren ze hem aan.

Eindelijk roept Mander:

‘Maar man, je wou toch vroeg naar huis om uit te rusten! Dat heb je tenminste tegen den commissaris gezegd.’

‘Dat weet ik niet meer’, grinnikt Hart. ‘Maar voordat we naar hem toe gingen, heb ik mijn vrouw al opgebeld en gezegd, dat jullie meekwamen om te eten. Ik heb ook gezegd, dat ze voor een flinke portie bitterballen moest zorgen.’

‘Die man denkt aan alles!’ roept Mander, die vandaag van de eene verbazing in de andere valt. ‘Maar gelijk heb je. 'n Borreltje zal best smaken.’

Het wordt een gezellige maaltijd.

Mevrouw Hart interesseert zich anders niet erg voor de misdadigers, die haar man inrekent.

Hij weet dit maar al te goed. Hij vindt het trouwens logisch en spreekt er daarom thuis nooit over.

Maar vandaag is het iets anders.

Mevrouw Hart is dolblij, dat het monster, dat haar kleine lieveling heeft ontvoerd, veilig achter slot en grendel zit en daar wel zal blijven ook.

Mander brengt een toast uit op den hoofdinspecteur, van Santen op de gastvrouw en Hart op allemaal.

Loekie, die als alle kinderen van dien leeftijd elk woord heeft opgevangen en ook graag alles nadoet, wat groote mensen doen, krabbelt plotseling van haar stoel overeind en gaat er bovenop staan, waarbij ze angstvallig moet balanceeren, om er niet af te tuimelen.

Moeder wil haar, zooals het een goede moeder betaamt, tot de orde roepen, maar Mander, die naast de kleine meid heeft gezeten en haar een 'lekker ding' vindt, houdt haar stevig vast en vraagt glimlachend:

'Wat ben je eigenlijk van plan, hummeltje?'

En Loekie roept met haar heldere stem:

'Leve Krook en Dook!'

En dit is niet de slechtste toast van dezen avond.

Hoofdstuk XXVII.

Het is negen uur.

De gasten zijn vertrokken en Loekie is naar bed.

Hart en zijn vrouw zitten nog 'n beetje na te praten en maken plannen, om nog 'n weekje naar de Ardennen te gaan.

‘En waar moeten we Loekie dan laten?’ vraagt de hoofdinspecteur schijnheilig.

Maar zijn vrouw vliegt er niet in.

‘Die gaat fijn mee. Ze kan zich aan tafel heel netjes gedragen en bovendien...’

‘Nou, reuze netjes’, valt hij haar grinnikend in de rede. ‘Mander, die naast haar heeft gezeten, zal morgen zijn pak wel moeten laten uitstoomen.’

Ze wil hem net te lijf gaan, als er gebeld wordt.

Hart kijkt op de klok.

Het is half tien.

‘Wie kan dat zijn zoo midden in de nacht?’ vraagt hij verwonderd, terwijl zijn vrouw naar de deur gaat en open doet.

Hij hoort een paar bekende stemmen en gelooft, dat hij weet, waaraan hij dit bezoek te danken heeft.

Even later zegt zijn vrouw:

‘Hier zijn een paar kennissen van je.’

Miep Veldmans en haar verloofde komen de kamer binnen en Kees Martens reikt Hart de hand en zegt:

‘We zijn wel onbehoorlijk laat, maar we wilden U vandaag nog komen bedanken.’

‘Waarvoor?’

Miep glimlacht.

Het is een stralende, gelukkige glimlach en Hart heeft er geen spijt van, dat hij deze jonge mensen geholpen heeft.

‘U weet heusch wel waarom, hoofdinspecteur. Maar mevrouw weet het waarschijnlijk niet. Uw man heeft er voor gezorgd, dat mijn verloofde een betrekking bij de firma Bonnema in Amsterdam heeft gekregen.’

‘Dat is prachtig’, zegt mevrouw Hart glimlachend.

‘Ja’, gaat Miep enthousiast voort. ‘Hij krijgt een beginsalaris van honderdvijftig gulden in de maand en nu gaan we in October trouwen. Ik ga mijn huis hier in Deventer verhuren en dan zoeken we in Amsterdam een gezellige woning. Echt fijn.’

Mevrouw Hart heeft veel plezier in het geluk van de jongelui en onwillekeurig gaan haar gedachten 'n jaar of acht terug.

Toen hebben ze zèlf zoo gepraat en plannen gemaakt.

Het was een heerlijke tijd...

‘O ja,’ zegt Miep plotseling. ‘We wilden U nog iets vragen... Toe Kees, jij zou het zeggen.’

‘Ik? O, ik dacht jij.’

‘Nee, jij. Dat hebben we eerlijk afgesproken.’

‘O. Ja, natuurlijk. Kijkt U eens, hoofdinspecteur: de zaak zit namelijk zoo...’

‘Hoe?’ vraagt Hart geamuseerd.

‘Ja, kijkt U eens, we hebben alle twee geen familie, ziet U, en nou hadden we gedacht... ik bedoel, nou wilden we U vragen... hè Miep, wees niet zoo flauw. Vraag jij het nou.’

‘Of U en inspecteur Mander getuigen bij ons huwelijk wilt zijn’, flapt Miep er eindelijk uit met een hoofd als vuur.

‘Is dat alles?’ glimlacht de hoofdinspecteur. ‘Met het grootste plezier van de wereld. En ik kan jullie meteen wel de toezegging doen, dat inspeceur Mander ook van de partij zal zijn. Geen dank, jongelui, geen dank. En nu stel ik voor, dat we een glas wijn op de goede afloop drinken.’

Als het gelukkige paar 'n half uur later vertrokken is, rekt de hoofdinspecteur zich uit en zucht tevreden:

‘Zoo, nou ga ik es lekker uitslapen. Ik geloof wel, dat ik het verdiend heb. Je hoeft me morgen niet te wekken, want ik ben van plan, 'n gat in den dag te slapen.’

‘Wat je gelijk hebt. Deze nachtmerrie is tenminste voor goed achter den rug.’

Maar van het ‘gat in den dag slapen’ komt niet veel.

Ten eerste poogt Loekie, vanaf zeven uur Indianendansen op zijn maag uit te voeren en ten tweede rinkelt om kwart over zeven de telefoon.

‘Ik zal wel even gaan’, zegt zijn vrouw en de hoofdinspecteur denkt teleurgesteld:

‘Waarom ben ik geen kantoorbediende geworden? Dan kon ik tenminste op fatsoenlijke tijden naar bed gaan.’

Zijn vrouw komt binnen en als hij haar gezicht ziet, weet hij al genoeg en stapt uit zijn bed.

‘Of je dadelijk op het bureau komt. Ze hebben niet gezegd, wat er aan de hand is, maar er schijnt iets met den arrestant niet in orde te zijn.’

‘Met Hermans?’

‘Ja.’

Terwijl Hart zich vlug aankleedt, vraagt zijn vrouw met een angstigen klank in haar stem:

‘Hij zal toch niet ontsnapt zijn?’

‘Geen sprake van’, zegt hij kalmeerend, maar hij moet aan de woorden denken, die Hermans gisteren aan het einde van het verhoor heeft gesproken. Hij wilde wedden, dat ze hem niet naar het huis van bewaring zouden overbrengen.

Het is haast niet te gelooven, dat de man ontsnapt zou kunnen zijn, maar toch is de hoofdinspecteur niet gerust.

Als hij op het punt staat, te vertrekken, raadt hij zijn vrouw aan, goed op Loekie te passen, niemand binnen te laten en niet op straat te gaan, voordat hij haar heeft opgebeld.

'n Kwartier daarna stormt hij het politiebureau binnen.

Van Santen, die inmiddels ook gearriveerd is, komt hem tegemoet en zegt spijtig:

‘Nou zijn we hem na al die moeite toch nog kwijt geraakt, hoofdinspecteur.’

Hart staart hem aan.

‘Is hij ontsnapt?’ vraagt hij met moeite.

‘Ja en nee’, is het raadselachtige antwoord. ‘Gaat U maar mee naar zijn cel.’

Onthutst volgt Hart den inspecteur.

De celdeur staat open en als hij binnentreedt, richt de politiedokter, die over de krib gebogen stond, zich juist op.

‘Goeden morgen, hoofdinspecteur. Hier kan ik niets meer doen. De man is dood.’

‘Dood?’

‘Ja. Hij heeft vergif ingenomen. Hoe het hem gelukt is, het mee naar binnen te smokkelen, weet ik natuurlijk niet. Maar erg belangrijk is dat niet, wel?’

De hoofdinspecteur is naderbij gekomen en kijkt naar de roerloze gestalte, die op de krib ligt uitgestrekt.

Dus dat bedoelde hij gisteren.

Op dit oogenblik hoort hij den dokter zeggen:

‘Hij moet trouwens ook een potlood bij zich gehad hebben. Kijkt U maar.’

En hij overhandigt den hoofdinspecteur een stukje papier, dat hij op den grond heeft gevonden.

Hart neemt het aan en leest de paar woorden, die er met potlood op zijn gekrabbeld:

‘Derde en laatste bulletin.

Net te laat ‘hoofdinspecteur!’